

СИНДИКАЛНО БУЂЕЊЕ

Стреле усмерене према Влади

ОЧУВАНА ВЛАДАЈУЋА ВЕЋИНА
У КРАГУЈЕВЦУ

Све је исто, само
СПС-а нема

СТРАНА 4

УСПЕСИ ЦЕНТРА ЗА ВИРТУЕЛНУ
ПРОИЗВОДЊУ

Будућност индустријског
пословања

СТРАНА 9

„ОТВАРАЊЕ ВРАТА“ ЗА ГЕНЕТСКИ
МОДИФИКОВАНУ ХРАНУ

Хоћемо ли знати
шта једемо

СТРАНА 10

УРБАНИСТИЧКО РЕШЕЊЕ
ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА

Наслеђе које ће *живети*
24 сата дневно

СТРАНА 12

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS garancija mesno

SMALLVILLE
KRAГУЈЕВАЦ

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЗНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

KeleceAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

Refilm

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL

034/33 57 37
www.olympic.rs

DOČEK NOVE 2014.

Предавач и слушаоци

На телевизијским сликама и новинским фотографијама прошле недеље могли смо да видимо идиличну слику са крагујевачког Правног факултета: у прилично попуљеном амфитеатру, највише студентима, са говорнице министар правде Никола Селаковић држи предавање, а у првом реду (као кад се бирају најбоља места у позоришту) седи неколицина професора који су оптужени за продају испита у чувеној афери „Индекс“.

Не би било ништа необично што су и они ту, све док нису осуђени (или ослобођени оптужби) они су невини - тако њихова правна наука каже, да баш тог дана није требало да буду на суђењу у Смедереву, где се води маратонски процес. Међутим, судија Слађана Бојковић била је толико великодушна да им је уписала „оправдане изостанке“, јер министрово предавање није за пропуштање ни када је реч о људима с високим академским титулама. Што се каже, човек учи док је жив, а судско рочиште може још једном да се од-

ложи - кад је већ толико пута померано. Претпоставка је, тиме се водила госпођа судија.

Није познато да ли министар Селаковић (пре)познаје крагујевачке „индексовце“. Пошто и он ради на Правном факултету, али у Београду, значи колеге су, мада је Селаковић у време спектакуларних хапшења у Крагујевцу, пре скоро седам година, још био студент. И то одличан студент, коме, нема сумње, никада на памет није падало да за паре добије уписану оцену у индекс. Данас је министар правде.

С обзиром на такав статус и позицију коју има у држави, баш је провокатна дилема да ли су се „сусрели“ његов и погледи професора из првог реда. Тешко да нису, а да ли је министру правде „пролазило кроз главу“ с ким се „сучељава“ и да ли се као одговоран државни службеник, само у предању за узимање ваздуха током предавања, приупитао када ће „његово“ правосудје окончати судски процес у афери „Индекс“?

Стечајеви - шанса за кога

У Србији је данас активно 2.188 стечајних поступака, од којих 49 траје дуже од десет година, а највише је оних који су се развукли на две до три године - 623. Ови прецизни подаци изнети су на округлом столу чији је један од организатора био НАЛЕД (Национална алијанса за локални економски развој), али под називом који заиста нема везе са нашом праксом: „Банкрот - шанса за нови почетак“.

Требало би да буде, а тако и јесте у уређеним земљама, да су стечајеви стварно „шанса за нови почетак“, али у Србији је прича сасвим контра: предузеће које доспе до стечаја већ је „пропала ствар“, па још кад допадне у „веште руке“ стечајних управника, не да су шансе за опоравак покопане, већ је гомила старог гвожђа које се продаје на кило.

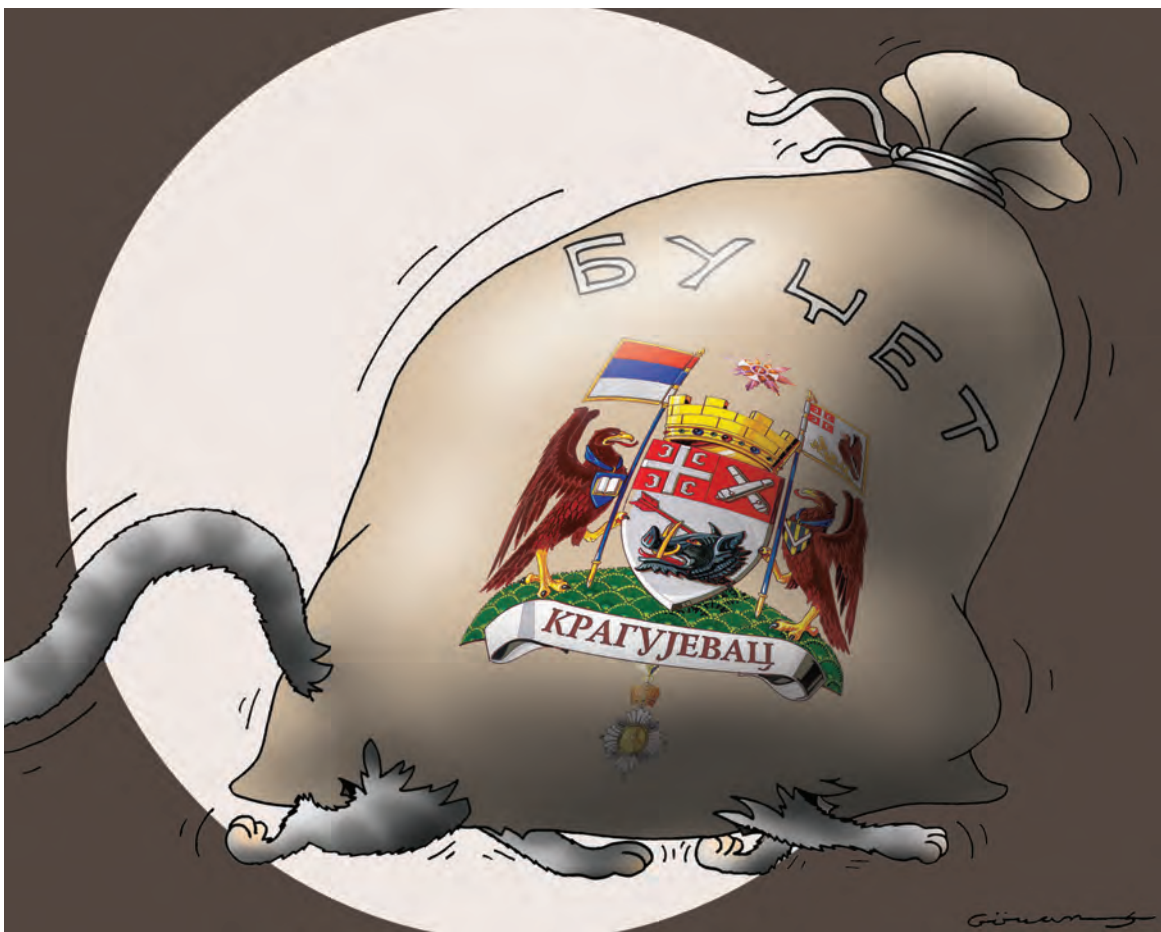
И учесници округлог стола сагласили су се да се стечајни поступци најчешће покрећу веома касно, онда када предузеће толико пропадне и када му дугови дођу до гуше, да му ни чаробњаци не могу помоћи. Значи, тешко је наћи купца, који би са новим програмима и идејама од оронолог направио здраво предузеће,

тако да се и „шансе за нови почетак“ своче на минимум.

На скупу је још речено да највећи проблем у стечајним поступцима представљају злоупотребе, али није баш прецизно речено чије. Само је наговештено најавом да ће новим законским решењима бити уведена могућност „смењивања стечајних управника, што ће омогућити бољу контролу поступака“.

То је рекао актуелни министар привреде Саша Радуловић, који је „у материју“ изворно упућен, јер је и сам годинама радио као стечајни управник. Додуше, из УРС-а је прозван и оцењен као лош „стечајаш“, јер је више процеса развучио унедоглед, углавном без ефекта, а све време је са више рачуна добијао пристojне месечне надокнаде.

Стечајне управнике и иначе „бије глас“ да живе „к'о цареви“, јер осим што их држава плаћа за рад, добијају и надокнаде и добре „бонусе“ од сваке продаје, како се каже, стечајне масе. Можда би, међутим, било мање повике на њих да је реч о заиста стручним, умешним и честитим људима. Част онима који имају такве епитете, али лицен-

Карикатура: Горан Миленковић

це за стечајне управнике (посебна је прича како су оне добијане) стицали су буквално и „Курта и Мурта“, бивши пропали привредници, неуспешни предузетници, „кадрови“ који су стицали и мењали фотеље по партијским, рођачким и сличним линијама. То истовремено говори о њиховој стручности, али и моралности.

Само један пример из низа сличних. Крагујевчанин који је годинама „странчарио“ и мешетарио, успут на сумњив начин стекао факултетску диплому, отварао и затварао своје фирме, на државној аукцији, постао је већински власник дотадашњег друштвеног предузећа које је солидно пословало. Међутим, за две године довео га је до банкрота, Агенци-

ја је раскинула уговор о приватизацији, али он је, бар формално, остао „чист“. У међувремену је, не зна се из ког покушаја, положио испите за стечајног управника и закитио се лиценцом. Надлежни суд поверио му је вођење стечаја предузећа које има опрему велике вредности. Он га полако крчми и, ено га, седи са накривљеном капом на глави.

Председникова носталгија

Председника Србије Томислава Николића очигледно често хвата носталгија за родним крајем. Мало, мало, па ето га у Крагујевцу. Неки кажу да је то на пропутовању до Бајчетине, али председник демантује злураде, јер се појављује у улози званичника - не скривајући локалпартриотска осећања.

Ево, ономад је у ректорату крагујевачког Универзитета поздравео и отворио научно-стручни скуп који се пуним именом звао: „Националне технолошке платформе Србије -

160 година индустрије и фабрике за будућност Србије“. Како би то гласило у преводу на обичан српски језик можда стварно само научници знају, али новинаре, који су искористили председниково присуство, занимале су приземније ствари.

Поводом блокаде пруге и пута Крагујевац - Краљево од стране запослених, он је рекао да не може да утиче на решавање проблема (мада му се „рампа“ подиже кад се запути у Бајчетину - прим. ред.), али је оценио да је блокада „најпре

проблем града, који се према радницима није понео како треба, а тек потом држава треба да решава спор“.

Уследило је и питање шта каже на могућност да његов син Радомир, који је одборник у градској Скупштини, постане градоначелник Крагујевца? Поносни отац је одговорио: „Онда ће два крста да буду на нашој кући, на леђима“.

Ко је разумео - схватиће. Исто као у случају назива научног скупа у Крагујевцу.

prozori i vrata

sunce
suncemarinkovic.com

Пакет у боји

Potražite Akri Kolor prozore u boji
i dekorima drveta po sniženim cenama

034/330-870

011/6300-541

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

КРАГУЈЕВАЧКА ПОЛИТИЧКА СЦЕНА: ВЛАДАЈУЋА ВЕЋИНА УСПЕЛА ДА СЕ ОЧУВА, С НЕИЗВЕСНИМ РОКОМ ТРАЈАЊА

Расподообљени и помало удробољени

Пише Мирослав Јовановић

Власт у Крагујевцу није се променила, али није остало ни све као што је било. Владајућа коалиција сада је „краћа“ за шест одборника СПС-а, који су се преселили у опозицију, али је још разуђенија. Међутим, оно што је после најновијих престројавања политичку слику у граду учинило најспецифичнијом међу свим локалним самоуправама у Србији је то што су три најјаче странке на националном нивоу - напредњаци, демократе и социјалисти - овде опозиција.

Ако се, дакле, нису десиле неке велике промене, последице и тако промењеног стања могу бити неизмерно веће, јер се у Крагујевцу, супротно од многих других градова и општина, догодило „расподообљавање“. И то - тотално. (Овај накардни израз употребљен је силом прилика, као антипод „уподообљавању“, којег је лансирао Ивица Дачић са значењем да се партијска структура државне власти „пресликава“ на локалне).

Град под посебним третманом

Прво се „расподообило“ УРС, који је стожер власти у Крагујевцу, кад је недавно троје његових министара избачено из Владе Србије, да би се управо „расподообило“ и СПС, пошто су се његови одборници самоелиминисали из крагујевачке Скупштине већ познатим прошлонедељним поступком. Српска напредна странка није ни била у стању „уподообљености“, јер је у Крагујевцу од настанка увек опозициона. Што ће рећи, не да нема „пресликавања“, већ је однос као позитива и негатива на филмској траци.

Узгред, као политичар од искуства и у личним хвалоспевима студент генерације на Факултету политичких наука, Ивица Дачић никад није објаснио у којој теорији је прочитао или чијој демократској пракси видео као пожељан модел да се мимо изборне процедуре састав власти у локалним заједницама „поравнава“ са оном у централној, и то углавном широким спектром манипулација. Онда се локална

Коалицију око УРС-а која држи власт у граду, после провере унутрашњег јединства и раздруживања са социјалистима, чекају нови озбиљни изазови: као „неуподообљена“ са влашћу у држави, из Београда ће добијати много више казни и пацки него финансијских и развојних потпора, а у широком партијском савезу водећи УРС мораће да буде веома тактичан према страначким партнерима, јер би „испадањем“ и једног од њих цела „кула“ могла да се сруши

власт третира као пука трансмисија државне и брише се сваки смисао локалних избора.

Али, ко те пита за смисао, пошто је „уподообљавање“ већ постала нова српска „тековина“, шта може да чека „расподообљени“ Крагујевац? Која ће цена бити плаћена за различитост која је настала, прво, изборном вољом грађана и, потом, регуларним послезборним састављањем скупштинске већине којом се

обезбеђује легитимитет власти? И само ово питање сугерише рђав одговор јер Србија је и те како још у фази „дечјих болести“ демократије, а један од очигледних симптома је да си неминовно губитник ако ниси у власти, макар и малчице или симболично. То је зато што овде не функционише систем са стриктним правилима за институционално одлучивање, већ је пресудна моћ појединца на утицајним местима у државном врху, нарочито у извршној власти. Додуше, такав вид изопачености у Србији има дуго трајање, није га увела актуелна власт, већ је од Милошевићеве ере, преко „досовске“ поставе, све до ове данашње било врло важно да ли која општина или читав крај у земљи може да рачуна на политичку подршку и симпатије „фаца од формата“ у Београду. А могла је (и може) да рачуна ако дувају у исту тикву, претерано је рећи идеолошку, јер су партије и идеологије овде у озбиљној свађи.

Елем, „неуподообљени“ Крагујевац од владара у Републици добијаће много више казни и пацки него финансијских, инвестиционих и сличних добрих потпора. Нека „следовања“ већ су стигла, примера ради, у недоглед се одлаже почетак градње института за матичне ћелије, обустављене су паре за инфраструктурне пројекте по моделу пола држава - пола град, одлаже се и модернизација Клиничког центра, чак се врло безобзирно пролонги-

рају рокови из уговора државе и „Фијата“ за завршетак пута до Батоцине и приступница фабрици.

Мада се у економској политици још не може разабрати шта Влада смера у сектору државних инвестиција, и буде ли их нешто, Крагујевац ће сигурно бити заобиђен или маргинализован, док се у реди-стрибуцији текућих фискалних прихода већ озбиљно суочио са завртањем славина у Београду. Истина, с тим проблемом муче се све локалне самоуправе јер је концентрација финансија и централизација одлучивања о њима „рецепт“ по којем Дачић-Вучићев кабинет врши опите с намером да спречи банкрот државе. Можда ће ускраћивањем новца градовима и општинама буџет лезка бити пунији, али огромном простору земље прети даље озбиљно сиромашење, чије се последице много теже лече него што је прављење баланса у централној државној каси.

На крају, и власт у граду и сам град већ су добили јасне сигнале да ће због политичких разлика, или директно из Београда, или преко локалних странака, стизати разна (не)чињења углавном циљана на подизање незадовољства одређених структура грађана, за шта је савршен пример четрдесетодневна блокада запослених у „Аутосаобраћају“. Зауставити саобраћај на магистралном путу и прузи, а да се ни милом ни силом и не покуша да се људи и препреке уклони, при че-

„ Власт у граду и сам град већ су добили јасне сигнале да ће због политичких разлика из Београда стизати разна (не)чињења углавном циљана на подизање незадовољства одређених структура грађана, за шта је савршен пример неометана блокада пута и пруге радника „Аутосаобраћаја“

му су и за преговоре и за принуду искључено задужени органи државе, личи на инађење у стилу: нека Крагујевчани мало пропате, нека се јогуне и међусобно суклобљавају, кад су бирали власт коју имају.

Ваља, наравно, разликовати фер наступе опозиционих партија, уз употребу и најжешће критике градске власти, од оних видова „борби“ којима се ремети нормалан живот обичних људи, провоцирају сукоби грађана или праве друге зврчке с последицама на становништво које не учествује у међустраначким надвлачењима, али постаје њихова жртва.

„Намирити“ сваког партнера

Владајућој коалицији у Крагујевцу од сад па надаље свакако неће бити лако, с обзиром да на опозиционој страни има три јаке странке - Српска напредну, Социјалистичку и Демократску. Повољна околност за њу је што су бројчано, у збиру скупштинских одборника, све три укупно „краће“ само од стожерне у власти, УРС - Заједно за Шумадију. СНС, СПС и ДС располажу са 34 мандата, док сам УРС има 36. При томе СНС и СПС имају само 22 одборника (шеснаест плус шест), па ако би и сутра склопили савез он би био нефункционалан, јер би имао само половину од просте већине (44) и ништа не би могао да промени у структури градске власти.

„ Требало би да се деси чудо па да предлагач градског буџета за 2014. не обезбеди већину за његово изгласавање, на пример, да се цела скупштинска опозиција удружи и да обезбеди приде десетак „прелетача“

Рачуна се да је нови коалициони договор владајуће већине довољна гаранција да Верољуб Стевановић догодине прослави „округлу“ деценију градоначелниковања у континуитету

Чак да се у рачун узме и спекулација да би демократе могле да се придруже СНС-у и СПС-у са својих 12 мандата, дошло би се до поминута 34, што је за десет мање од „добитне комбинације“.

Садашња владајућа већина, међутим, као широка, разуђена коалиција, „по дефиницији“ има свој проблем. Пракса говори да многочлани страначки савези умеју да буду нестабилни, да се иступањем само једног партнера може урушити цела „кула“, па је потребно доста тактизирања за чување „мира у кући“, за шта је главни аргумент да сви буду задовољни својим статусом.

Ова коалиција специфична је у толико што је чини једна доминантна странка, УРС са 36 одборника, и неколико такозваних „патуљастих“. До сада су то били СПО-ЛДП (шест мандата) и ДСС (пет), а од прошле недеље и по два одборника Јединствене Србије и ПУПС-а, који су се управо „раздружили“ од социјалиста.

Међутим, пошто и мале странке могу да имају велику улогу, често и пресудну у очувању коалиционе већине, подразумева се да сразмерно буду и „намирене“, пре свега кадровски. Истина је да од тога највећу вајду извуку руководећи партијски људи, али „и Бог је прво себи створио браду“, па се таква пракса узима као уобичајена. Јавности није познато шта су на преговорима тражили УРС-ови партнери, и досадашњи за наставак савезништва, и нови - за почетак, али коначни договори се, очигледно, већ реализују.

Тако су места двоје смењених социјалиста (заменик председника Скупштине града и члан Градског већа) већ заузели представник Српског покрета обнове и ДСС-а. Међутим, како су најављене и смене директора еспесоваца у „Водоводу“ и две установе културе под ингеренцијом града, свакако ће се отворити „простор“ за још неке кадрове из партнерских партија. До краја године и та именована биће обављена и све ће се знати, па и то да ли су нешто тражили (и добили) нови чланови коалиције из редова пензионерске странке и Јединствене Србије.

Рачуна се да ће то бити довољно да Верољуб Стевановић догодине прослави „округлу“ деценију градоначелниковања у континуитету, а гледати даље од 2014., не само на „Верков низ“, него и на државу Србију - велики је ризик.

Прва наредна провера унеколико прекомпоноване и „скраћене“ владајуће већине биће већ сутра, када је пред одборницима градске Скупштине буџет за 2014. годину. Требало би да се деси чудо па да предлагач овог најважнијег доку-

мента не обезбеди већину за његово неизгласавање. Рецимо, да се цела скупштинска опозиција удружи и да обезбеди приде десетак „прелетача“, било као читаве одборничке групе или појединачно - једног по једног.

■ Позиционирање Уједињених региона

Трећи сегмент ове приче је позиција Уједињених региона Србије. Њима је Крагујевац био и остао главно упоришно место, али садашњи рејтинг странке, бар према неким сондажама јавног мњења, није сјајан. Подаци углавном кажу да на парламентарним изборима УРС сада не би „добацио“ до цензуса од пет посто.

Пад поверења прво је уследио после изненадног уласка тек уједињене странке у владајућу коалицију и Владу Србије. Не може се приговарати резону Млађана Динкића да је увек боље бити у власти него ван ње, међутим састав поборника и гласача ове странке доминантно је такав да у ортачењу са социјалистима и напредњацима види „сађење тикви са ђаволом“. Зато им и није тешко пало када су Динкић и његове две даме добили „шут карту“ из Владе, али потом настаје нови кризни период за УРС због премишљања, неодлучности или чега већ што је два месеца држало шефа Уједињених региона.

Неки су говорили да је Александар Вучић „купио“ лојалност Влади Млађана Динкића, из које је најурен, када га је поставио за првог сарадника у преговорима са Арапима о кредитима и инвестицијама. Да ли је или није, тек Динкић је имао дужи „интермецо“ у партијском позиционирању, док су његови сарадници и чланство с нестрпљењем чекали када ће коначно моћи да се огласе као - права опозиција. Недавно је и то „преломљено“, али бирачко тело је много осетљивије него што политичари мисле и УРС је „нећкање“ свог лидера свакако платио додатним падом поверења.

Гледајући из своје крагујевачке визуре, УРС-у би било добро да не остане превише усамљен или отуђен и на српској опозиционој сцени, јер партнери у градској власти Уједињеним регионима Србије нису блиски и на националном нивоу. СПО се већ декларисао да је уз напредњаке, ДСС „искаче“ због противљења уласку у Европску унију, Јединствена Србија и ПУПС су и даље са социјалистима. Остају, дакле, ЛДП и Демократска странка. Не за нека уједињења или коалиције, већ ради много приземнијих разлога: као што власт најчешће не може да се „склопи“ без сарадње, тако ни у опозицији није баш угодно бити усамљен. И човек кад је сам - углавном пати.

ЗБИЈАЊЕ РЕДОВА У СКУПШТИНСКОЈ ВЕЋИНИ

Све је исто, са

Настављамо тамо где смо стали, само у нешто другачијем саставу, рекао је Стевановић и поручио да ће сви руководећи људи у граду из СПС-а бити смењени. Прошлог понедељка смењени су функционери Славица Коминац и Зоран Прокић, а иста судбина чека и директоре „Водовода“, „Абрашевића“ и Спомен парка

ПРЕДСТАВЉАЊЕ „НОВЕ“ КОЛАЦИЈИ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА ШТАМПУ У ЗЗШ

После расправе која је трајала више од два сата, а потом и тајног гласања, на шестој седници Скупштине града, која је 2. децембра одржана по хитном поступку, разрешени су дужности заменица председника Скупштине Славица Коминац и члан Градског већа за животну средину, одрживи развој и сарадњу са удружењима Зоран Прокић, кадрови Социјалистичке партије Србије. Одборници владајуће већине изабрали су Милана Урошевића из СПО (Коалиција „Преокрет“) за заменика председника СГ и Радета Ђорђевића из ДСС-а за новог члана Градског већа.

Ово је очекивани и раније најављен епилог кризе у градској Скупштини, која је настала изласком СПС са последње скупштинске седнице. До раскола у владајућој коалицији у Крагујевцу дошло је 22. новембра, када су социјалисти, на седници Скупштине града сазваној по хитном поступку у оквиру редовне, бојкотовали гласање о поверењу председнику СГ Саши Миленићу. Након овог бојкота уследио је и раскид коалиционог споразума владајуће већине, коју и даље чине групација „Заједно за Шумадију - Уједињени региони Србије“, коалиција „Преокрет“ (ЛДП - СПО), ДСС, ПУПС и Јединствена Србија.

■ Преокрет у СПС-у
Политичка ујурма у Крагујевцу траје још од прошлогодишњих мајских избора, откада су напредњаци почели да припремају терен за долазак на власт у Крагујевцу. У томе

им је значајно помогло истискивање Динкића из Владе, али су и сами додавали уље на ватру, учешћем у подизању тензија у граду и изазивању незадовољства грађана према актуелној власти. Температура је достигла тачку кључања прошлог петка, на ванредној скупштинској седници, одржаној усред редовне. Мало ко је, међутим, очекивао, ма-

ово обећање било је краткотог даха. По налогу из Београда, овдашњи социјалисти су окренули ћурак наопако и напустили ванредну скупштинску седницу, одбијајући да учествују у гласању за поверења председнику Скупштине града, што је значило и раскид коалиције. Миленић је и без СПС-а добио подршку већине одборника из владајуће ко-

алиције, а за њега су, осим одборника ЗЗШ - УРС, гласали ДСС и одборници са листе „Преокрет“ (ЛДП - СПО). Тада се већ знало да ће социјалисти, одмах потом, добити „шут карту“ са свих градских функција, што је отворило апетите осталим коалиционим партнерима, па и онима који су део коалиције са СПС-ом, (ПУПС и ЈС). Да ће они ипак остати уз Верка било је очигледно на ванредној седници, када се Ра-

СМЕЊЕНИ ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ: СЛАВИЦА КОМИНАЦ И ЗОРАН ПРОКИЋ

да се можда и могло претпоставити,

диша Урошевић (ЈС) вратио да гла-

САОПШТЕЊЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ (29. НОВЕМБАР)

Градоначелник да поднесе оставку

Градски одбор Демократске странке Крагујевац затражио је на конференцији за медије оставку градоначелника и позвао све политичке партије које се налазе у градском парламенту да заједничким договором одреде куда ће даље ићи Крагујевац.

У тренутку када пропадају сва ЈП и ЈКП, када дуговања превазилазе 130 посто буџета, по кафанама се договарају, купују, препродају, издају и на све друге начине „обрађују“ одборници Скупштине града, као државотворна странка гнушамо се манипулација које владајућа ЗЗШ-УРС спроводи кроз свој начин вођења Скупштине града. Зато захтевамо да се управљање градом врати у институције и вођење повери особи од ауторитета и интегритета. Демократе се неће устручавати да предложе такву особу за градоначел-

МО СОЦИЈАЛИСТА НЕМА

НОВА ИМЕНОВАЊА

Милан Урошевић, заменик председника Скупштине

Рођен је 1985. године у Крагујевцу и апсолвент је економије на Мегатренд универзитету. Политичку каријеру започео је као омладинац 2003. у СПО, а његово напредовање у партији ишло је узлазном путањом. Од председника омладине СПО, преко потпредседника Градског одбора, стигао је до члана председништва странке и председника Савета владајуће коалиције у граду.

Његово политичко напредовање пратило је и напредовање у послу, па је иако оснивач и директор РСГ Медиа Груп ДОО, након четири године, ипак прихватио посао саветника генералног директора у Институту за јавно здравље, од 2010. до 2011, а као радно искуство Урошевић је у својој биографији навео и чланство у Управном одбору предузећа „Метал системи“. Пошто је изабран на место заменика председника Скупштине града, Урошевић је одсада на сталном раду у СГ.

Раде Ђорђевић, члан Градског већа

Новоизабрани члан Градског већа рођен је 1961. године у Крагујевцу, где је завршио Економску школу, а дипломирао је на Агрономском факултету у Чачку, где је стекао звање дипломирани инжењер агрономије. У периоду од 1989. до 1992. био је запослен у АИК „Шумадија“.

Након тога, основао је своју фирму „Аграр коп ДОО“, али је током 2004. обављао послове комерцијалног директора у Студентском центру, а потом је наставио да обавља функцију директора „Аграр коп“.

Ожењен је и отац три сина.

са о поверењу Миленићу, упркос томе што су социјалисти изашли.

Све до прошлог понедељка, међутим, трговало се и преговарало са партијама и одборницима, а резултати су приказани на конференцији за медије, 28. новембра, у стран-

ци ЗЗШ – УРС, када је лидер странке Верољуб Стевановић представио нову – стару коалицију, без СПС-а који га је „издао“, али са Јединственом Србијом и ПУПС-ом. „Настављамо тамо где смо стали, само у нешто другачијем саставу“, рекао је Степа-

сарађују са СНС-ом, у Крагујевцу су остали уз УРС.

Уследили су даљи потези и најављена чистка кадрова и постављање нових, прошлог понедељка, када је поново по хитном поступку одржана још једна ванредна седница Скуп-

ТАЈНО ГЛАСАЊЕ
ОДБОРНИКА ЗА
РАЗРЕШЕЊА
И ИМЕНОВАЊА

новић и поручио да ће сви руководиоци у граду из СПС-а бити смењени.

Успела трговина

Тада је обелодањено да су градски одбори ЈС-а и ПУПС-а, што је помало било изненађујуће, донели одлуку да у Скупштини града наступају самостално, без коалиционих партнера из редова социјалиста, и поред тога што су ове две партије на републичком нивоу у „срећном браку“ са СПС-ом. Исто тако и ДСС и СПО, који на републичком нивоу

штине, са једином тачком дневног реда – предлозима за разрешења и именовања. Том приликом социјалисти су избачени са функција у градској управи, док ће тројица директора, Обрен Ђетковић – „Водовод“, Живомир Ранковић – „Абрашевић“ и Златко Милојевић – Спомен парк „21. октобар“, бити разрешени до краја овог месеца. Стевановић је рекао да је оваква одлука донета пошто су се кадрови СПС-а оглушили о позив нове владајуће коалиције да сами поднесу оставку, а већ сада се нагађа ко би могли бити нови директори. Уколико Ђетковић, и поред „титуте“ најбољег од свих директора и јавно исказано несласлања са одлуком своје партије, ипак, буде смењен, ово место би могло припасти ДСС-у, док би функције у две установе културе могао добити ЛДП. За сада је, међутим, још увек, све неизвесно.

Већ сутра (петак, 6. децембар), на редовној скупштинској седници, на којој одборници треба да гласају за или против усвајања предлога буџета за 2014. годину, нова-стара влада-

јућа коалиција требало би да докаже своје јединство и усвоји овај предлог. Судићи по томе да до уторка поподне (када је завршен овај текст) није било обнародованих прелетања и прелетача, иако се много нагађало о томе ко би могао да пређе у редове опозиције и осујети планове владајуће већине, покушај прекомпо-

вања власти у Крагујевцу није успео.

Нова-стара крагујевачка власт и-маће подршку 52 одборника Скупштине града (УРС – 36, ДСС – 5, ЛДП и СПО – 6, ЈС и ПУПС – 4, Владан Вучићевић, самостални одборник). Иначе, у градској Скупштини има укупно 87 одборника, што значи да је за већину потребно 44 гласа.

Гордана БОЖИЋ

ОБРЕН ЂЕТКОВИЋ, ДИРЕКТОР „ВОДОВОДА“

Није испоштован договор

Сат пре заседања Скупштине Ђетковић и Прокић били су код градоначелника и подржали предлог да се гласа о поверењу председнику Скупштине града

Дугогодишњи директор „Водовода“ Обрен Ђетковић, један од оснивача Градског одбора СПС, чији је статус у овом предузећу постао неизвесан формирањем нове коалиције, јавно је изнео свој став о томе да је СПС, напустивши седницу Скупштине, прекршио оно што је неколико сати раније чврсто било договорено са коалиционим партнерима.

Ђетковић је објаснио да је сат времена пре почетка заседања Скупштине, заједно са председником ГО СПС Зораном Прокићем, био на договору код градоначелника и разговарали су о ванредној седници и стављању на дневни ред гласања о поверењу председнику СГ.

Овај предлог био је везан за њихову процену да се много тога дешава против актуелне власти у граду, па су на неки начин желели да се осигурају и провере да ли је постојећа коалиција, односно скупштинска већина, јединствена. Ми смо се сагласили са предлогом градоначелника и рекли смо да подржавамо предлог да се ово стави на дневни ред. Да тога јутра градоначелник није добио нашу сагласност, претпостављам да не би ни заказао седницу по хитном поступку, рекао је Ђетковић.

Након тога, Ђетковић је отишао у Баточину на отварање новог привредног објекта, чему је присуствовао и председник СПС Ивица Дачић, али је у то време гласање у СГ већ било завршено и социјалисти су напустили Скупштину, тако да Ђетковић претпоставља да је разговор између Дачића и Прокића завршен пре Дачићевог доласка.

Имајући у виду да све одлуке у СПС-у доносе органи партије, мислим да то није овог пута тако урађено, јер није било времена. Обављен је разговор са врхом партије и добијен налог да одборници СПС-а не учествују у томе и да напусте Скупштину, објаснио је Ђетковић.

Он је подсетио да је Социјалистичка партија ушла у коалицију у градској власти 2004. године, када је имала само просту већину од 44 одборника. Истина је да је у наредном мандату било „искакања“ када је дошло до размимоилажења начелника Полицијске управе и градоначелника и тачно је да је било прозивања државног врха и наше партије, што по нашем мишљењу није било примерено. Тај излив незадовољства био је присутан и када је образлагано сазивање седнице по хитном поступку, па је, вероватно, ово био разлог што су социјалисти напустили заседање у том тренутку.

На питање како је лично доживео реакцију градоначелника, с обзиром на њихову дугогодишњу сарадњу и међусобно поверење, још увек актуелни директор „Водовода“ одговара да је то била природна реакција и израз незадовољства због непоштовања договореног.

Договор је био да се гласање о поверењу стави на дневни ред и да се гласа, али то није урађено и, према томе, његова реакција је била исправна, јер није испоштовано оно што је договорено пре седнице, каже Ђетковић, додајући да очекује да нова већина у власти доведе своје кадрове на функције.

Иако се директори бирају на конкурс, што је учињено пре око месец дана, папир, ипак, трпи све. Политика у питању, тврди Ђетковић:

Ако садашња коалиција процени да треба да ме склоне, нека сама о томе одлучи, иако ја мислим да сам ја сада више потребан „Водоводу“ него „Водовод“ мени. На питање да ли ће променити партију зарад останка на функцији, Ђетковић је у свом маниру одговорио да је одавно познат његов став да „никада не мења партију и жену“.

Г. Б.

ТАЛАС СИНДИКАЛНИХ ПРОТЕСТА У КРАГУЈЕВЦУ

Стреле се одапињу према Вл

Оружари протестују због избацивања њихових представника из органа управљања, док Самостални синдикат и УГС Независност прикупљају потписе за смену министра привреде због измена Закона о раду и мера за фирме у реструктурирању, а блокада пута и пруге коју држе радници „Аутосаобраћаја” и даље траје

Пише Милош Пантић

Крагујевац и даље држи неславни рекорд по најдужој у последње време блокади саобраћајница, коју су још крајем октобра поставили радници „Аутосаобраћаја” у Станову, који од Владе Србије траже решење за опстанак предузећа и радних места и која је ушла у седму недељу. И док се решење за ту фирму још не назире, крајем прошле недеље град је захватио нови талас синдикалних протеста и акција, са којих сви захтеви имају исту адресу – Влада Србије, или прецизније Министарство привреде.

Прво је у петак, 29. новембра, више стотина радника „Наменске” напустило радна места и изашло испред управне зграде „код сата”, протестујући против Скупштине овог предузећа у већинском власништву државе, која је у то време одржавала састанак на којем је донела одлуку да два представника запослених избаци из састава Надзорног одбора фирме.

Председник Самостаног синдиката фабрике оружја Драган Илић позвао је окупљене раднике да уђу

у зграду у којој се састанак одржавао и предају члановима Скупштине своје захтеве, што је могло да буде и увод у инциденте, али се све мирно завршило. И поред овог притиска, Скупштина је остала при својој и донела одлуку да се два представника радника одстране из Надзорног одбора.

Неиспуњена обећања

Истог дана новоформиран Синдикални фронт Србије, који чине четири синдикалне организације, одржао је у сали крагујевачког позоришта скуп на коме су критиковане измене Закона о раду, Закона о штрајку и других закона који утичу на социјални и економски положај радника и грађана. Тек што је прошао викенд, а у центру града два највећа синдиката у земљи, Самостални синдикат и УГС „Независност”, организовали су сакупљање потписа за смену министра привреде Саше Радуловића због измена Закона о раду и најављених мера за фирме у реструктурирању.

Сви ови догађаји протеклих дана воде до питања да ли то Крагујевац постаје најјачи центар отпора најављеним мерама Владе у реформи сању привреде за које се унапред

знало да ће бити болне и непопуларне. То што центар Шумадије предњачи у негативним регованима на промене не треба да чуди ако се зна да је овде био веома развијен металски комплекс, у коме је највише предузећа у реструктурирању чији се опстанак озбиљно доводи у питање.

Драган Илић, председник Синдиката „Наменске”, каже да њихов протест од прошлог петка није успео и да су два представника из послених избачена из Надзорног одбора који управља предузећем, па ће сада покушати да оборе овакво решење правним средствима, јер сматрају да је незаконито.

– Ми смо и овог лета, због најаве таквог решења, протестовали у центру града. Пошто у фабрици држава има око 75 посто власништва, а 25 посто је остало друштвено власништво, тражили смо да наша два представника буду заступници друштвеног капитала све док држава не преузме и тај део на име дугова фирме и постане стопостотни власник предузећа. Тада нам је Александар Вучић, у то време министар

РАДНИЦИ ВОЈНЕ ФАБРИКЕ ПОНОВО НА УЛИЦАМА

Драган Илић: Држава у фабрици има око 75 посто власништва, а 25 посто је остало друштвено. Ми смо тражили да наша два представника буду заступници тог друштвеног, Вучић нам је као министар одбране обећао да ће тако бити, али обећање није испуњено

одбране и први потпредседник Владе, обећао да ће тако и бити. Обећање није испуњено и зато смо поновили протест, да покажемо да нећемо да ћутимо јер се ради незаконито и мимо договора. Нисмо успели то да спречимо, али ћемо борбу за наша права наставити, каже Илић.

Он оцењује да стање у најстаријој фабрици на Балкану није ни приближно тако добро како се може стећи утисак на основу вести о рекордним извозним уговорима и повећању производње и броја запослених. Уговори о извозу оружја у Америку вредни три милиона долара месечно у међувремену су сма-

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

организује

ОКРУГЛИ СТО

на тему

Усклађеност образовања са потребама тржишта рада на локалном нивоу

Национална служба за запошљавање организује округли сто са послодавцима и другим заинтересованим саговорницима на тему „Усклађеност потреба послодавца за знањима и вештинама запослених и реалне понуде на тржишту радне снаге” који ће се одржати у среду, 11. децембра 2013. године са почетком у 12 часова у просторијама Медија центра Шумадије сајма у Крагујевцу.

Овај догађај организујемо у оквиру пројекта „Подизање учинка и конкурентности и усклађивање потреба привреде са понудом тржишта радне снаге путем умрежавања јавног и приватног сектора” (MATCHDO - Raising performance and competitiveness and matching the demands of the economy and the offers of the labour market through public-private networking) који је у оквиру програма Целоживотног учења (Lifelong Learning programme) финансиран од стране Европске Комисије. Пројекат кроз форму партнерства за-

једнички спроводе Отворени универзитет Суботица, Национална служба за запошљавање и Покрајински секретаријат за образовање, управу и националне заједнице из Новог Сада.

Циљ догађаја је да за истим столом мишљења и искуства размене стручњаци у области развоја људских ресурса, представници образовних институција, представници релевантних државних институција и представници менаџмента послодавца које запошљавају или планирају запошљавање значајног броја радника, с намером да се идентификују кључна знања и вештине које најчешће недостају кандидатима за запослење како би тржиште радне снаге било спремније да изађе у сусрет будућим потребама послодавца.

Заинтересовани представници послодавца и других организација и институција могу да пријаве учешће на округлом столу најкасније до 09.12.2013. године на е-маил: sanja.stepanovic@nsz.gov.rs

ПРОМО

ПРОМЕНЕ У КБМ БАНЦИ

Јачање позиције у Србији

Бивша крагујевачка „Креди банка”, коју је приватизовала Кредитна банка Марибор и која сада носи назив „КБМ банка” АД Крагујевац, предузела је неопходне кораке у реализацији прихваћене пословне стратегије. То ће првенствено омогућити окончавање процеса власничке трансформације, рационализацију и реорганизацију пословања и истовремено ће побољшати и проширити понуду услуга ове банке. Стичу се услови да се уведу нови производи за клијенте банке, као и да се отворе нове и реновирају постојеће пословнице, објављено је из „КБМ банке” Крагујевац.

Управни одбор „КБМ банке” је спровео промене у организацији и централизацији послова, рационализацији пословне мреже, продаји вишка имовине и оптимизацији броја запослених. У складу са уговором из 2010. године, када је Нова КБМ постала већински власник крагујевачке „Креди банке”, КБМ банка је започела процес повећања постојећег власничког удела у банци са 78 на 89 одсто.

– Усвојеним новим организационим променама смањен је и број запослених. Цео поступак изведен је сагласно Закону о раду и Колективном уговору у банци. Програм решавања вишка запослених спроведен је уз сагласност синдиката, при чему је Управни одбор поштовао интегритет запослених и исказао разумевање за социјалне аспекте утврђеног броја вишка. Сви запослени са престанком радног односа добили су отпремнину која је прописана Законом о раду Србије, наводи се у саопштењу банке.

У складу са усвојеном стратегијом у КБМ банци завршава се реструктурирање и рационализација пословања, што треба да омогући јачање тренутне позиције КБМ банке на тржишту Србије. До краја године КБМ банка планира отварање централне пословнице у Београду и завршетак реновирања главне филијале у Крагујевцу.

The project is co-financed by the European Union

ади

њени на 800.000 долара за месец дана, па сада фабрика нема довољно посла да обезбеди измиривање обавеза за порезе, добављаче и плате запослених.

Влада је нашла решење тако што је дан пред заказани протест радника одобрила социјални програм за раднике који имају мање од пет година до пензије. Од 2.290 запослених у фабрици тај критеријум испуњава њих 620 и већ се за напуштање фирме пријавило око 200 радника. Драган Илић мисли да је овакав потез био усмерен на разбијање најављеног синдикалног протеста.

Синдикат није против овог социјалног програма, јер он одговара тој категорији радника, али се брине како ће предузеће надокнадити губитак једног дела запослених из групе најобразованијих и најстручнијих. Са друге стране, држава није испунила обећање да ће у овој години у модернизацију машина и опреме уложити у Фабрику оружја 13 милиона евра, јер до сада није инвестиран ни један евро.

Упоредо с тим, предузеће „Застава оружје“ истакнуто је на „стубу срама“, како кажу у синдикату, јер је рекордер по дугу држави од 6,2 милијарде динара. Зато је на протесту истакнута парола да они од државе потражују 100 милиона долара, колико им није плаћено за произведену и изведену робу од пре 20 година.

Нерешених питања између Владе и фабрике оружја има много и још дуго ће се решавати.

Министар на тапету

На пулту постављеном код кафе не „Балкан“ у центру Крагујевца Самостални синдикат и УГС „Независност“ прошлог понедељка и уторка скупљали су потписе грађана за смену министра привреде Саше Радуловића, на чији терет стављају сву одговорност за измене Закона о раду и мере које се најављују за предузећа у реструктурирању. Пре него што се одлуче да дају свој потпис заинтересовани пролазници могли су да прочитају летак на коме пише да министра треба сменити зато што „интересним групама свакодневно подноси рапорт: задатак извршаваам, радника и предузећа у реструктурирању ускоро неће бити“.

Министру Радуловићу се замера што не ствара амбијент за рад, развој и запошљавање у привреди, а уједно предлаже измене закона о раду, стечају и приватизацији који су против интереса привреде, а посебно радника и фирми у реструкту-

рирању. Замера му се и то што се „игра са личним картама предузећа и проценама вредности имовине предузећа, а за то време живот стоји, радници су без плата и здравствених књижица“, како пише у овом летку.

Андрија Костић, синдикалац из Фабрике камиона „Застава“, који дежура на овом пулту, радник је фирме која је управо у реструктурирању и на удару министрових мера, јер ако не нађе новог купца следи јој стечај и отпуштање запослених. Објашњава да је циљ кампање да се сакупи 30.000 потписа, чиме би њихови амандмани на Закон о раду ушли у Скупштину, а ако се скупи 100.000 потписа најављени закон о раду биће оборен, односно повучен из процедуре.

Спровеле се мере министра Радуловића, када је реч о фирмама у реструктурирању, или не, тим предузећима се и по ранијим законима до половине идуће године укида овај статус и оне које се дотле не приватизују следи гашење. Та предузећа већ 12 година су у поступку реструктурирања и остало је 153 предузећа

дана прикупљају широм Србије. Бранко Гојковић, председник Конфедерације слободних синдиката у Крагујевачкој „Електрошумадији“, главни је повереник новоформираног Српског синдикалног фронта, који осим овог обједињује још три синдиката, а формиран је са циљем да се синдикалне организације изборе за спречавање предложеног Закона о раду.

Ми смо одржали скупове против најављеног закона у Београду, Новом Саду, Нишу и 29. новембра у Крагујевцу. Циљ нам је да се овакав закон не донесе јер он умањује радничка права, пре свега кроз увођење на мала врата запошљавања преко агенција, а све иде ка томе да ово постане основни вид запошљавања, чиме ће права запослених бити знатно сужена и то се мора оспорити, закључује Гојковић.

То што је Крагујевац у последње време захватио талас синдикалних протеста Гојковић објашњава као последицу најављених мера за фирме које још нису приватизоване, а таквих у граду има велики број. Сада

СИНДИКАЛЦИ ПРИКУПЉАЈУ ПОТПИСЕ ПРОТИВ ПРЕДЛОЖЕНОГ ЗАКОНА О РАДУ

Андрија Костић: На челу предузећа у реструктурирању били су руководиоци које је Влада постављала и њих треба питати шта су урадили. Нисмо ми радници за то криви

која за то време нису решила свој статус и нашла новог власника. Колико би још по синдикалцима тај поступак требало продржити ако за све ове године нису решила свој статус, питамо Костића.

Влада даје поводе за протесте

Тачно је да су фирме 12 година биле у поступку реструктурирања и да нису решиле проблем. Али, на челу тих фирми били су руководиоци које је поставила држава и њих треба питати шта су урадили. Нисмо ми радници за то криви, нити за то што смо били бомбардовани, спремно одговара Костић, уз објашњење да се ови потписи исто

су се радници из ових предузећа чија је егзистенција постала неизвесна придружили актуелним критикама будућег закона о раду и створили се један масовнији синдикални фронт, а убудуће ће овакви протести бити још масовнији, сматра Гојковић. Он мисли да би Влада требало да води рачуна да не даје повода да протести из различитих повода постану синхронизовани, али то је посао Владе, а синдикали ће, како каже, радити своје.

За то време Сузани Марковић, председници Слободног синдиката „Аутосообраћаја“, који предводи блокаду пута и пруге у Станову, који је ушао у седму недељу, остало је да закључи како обећања првог потпредседника Владе Александра Вучића, ороченa до 1. децембра, нису испуњена. За тај датум Вучић је радницима „АС“-а обећао да ће бити много задовољнији и по питању социјалног програма за вишак радника, и по питању новог стратешког партнера.

Пошто се овог дана ништа ново није десило, радници још држе блокаду и траже нови разговор са Вучићем, како би га питали шта је било са обећањима. Сузана Марковић каже да су раднички протести у Крагујевцу у последње време учестали као последица проблема који су годинама нагомилани, а нису решавани. Држава је у фирме у реструктурирању, каква је и „АС“, постављала своје кадрове и давала тим предузећима субвенције и средства из државне касе, а није било контроле како се та средства троше. Сада су на видело избиле последице, закључује ова синдикалка.

ПРОБЕ 1. ДЕЦЕМБАР, А ОД ВУЧИЋЕВОГ ОБЕЋАЊА НИШТА: БЛОКАДА ПРУГЕ И ПУТА У ГРОШНИЦИ

МЛАЋАН ДИНКИЋ ПОСЕТИО „ЗАСТАВУ ИНПРО“

Фабрика за углед

На „Заставу инпро“ требало би да се угледају друге заштитне радионице Србије, јер захваљујући добром руководству имају уговорену комплетну производњу за наредну годину и пет милиона евра извоза, а плате су редовне, изјавио је Динкић

Крагујевачка „Застава инпро“ је прави пример како би требало да ради једна заштитна радионица, изјавио је председник Уједињених региона Србије Млађан Динкић приликом посете предузећу прошлог петка. Многи су помислили да његова посета означава улазак у нову изборну трку, јер не би било први пут да се креће из Крагујевца. Но, Динкић подсећа да је управо као некадашњи министар економије помогао да ово предузеће у реструктурирању данас бележи добре извозне резултате. Обновљена је опрема, а основни производ, лаке приколице, стигле су до тржишта Француске где се извози око 90 одсто производње, док ускоро крећу и пут Русије.

Нема бојазни за опстанак предузећа јер је уговорена производња за наредну годину. Још значајније је што „Застава инпро“ упошљава особе са инвалидитетом, које теже долазе до посла, а овде их је око две трећине од укупно 400 запослених.

ПРВА ФАЗА ИЗРАДЕ АУТО ПРИКОЛИЦЕ

Својевремено, као министар економије, помогао сам да се купи нова опрема, јер ова фабрика нема само економски значај, већ и социјални. Сматрам да држава мора да показује социјалну одговорност, да омогући рад особама са инвалидитетом.

На „Заставу инпро“ требало би да се угледају друге заштитне радионице Србије, јер захваљујући добром руководству имају уговорену комплетну производњу за наредну годину и пет милиона евра извоза. Распитао сам се, плате су редовне, од 30.000 до 50.000 динара, и ово је фабрика за углед, наводи Динкић.

Доскорашњи министар привреде и финансија, председник УРС-а и шеф посланичке групе ове странке, Динкић поручује да држава мора подржати овакве фабрике. Хоће ли 1. јул ове године, преломни датум за предузећа у реструктурирању, какво је и „Застава инпро“, променити судбину ове фирме.

Неће се ништа променити, јер ово предузеће нема дугове. Група „Застава“ је у реструктурирању, а „Застава инпро“ је изашла из тог круга, има производњу, без дугова је, наставиће да ради као државно предузеће. Све заштитне радионице у Србији имаће такав статус и држава ће и даље бринути о њима. Али, добро је да постоји успешно руководство које, као што је случај овде у Крагујевцу, држави олакшава посао, поручио је Динкић.

МЕЊА ЛИ СЕ СТАТУС ДИРЕКЦИЈЕ ЗА УРБАНИЗАМ

Спорна тумачења закона

Иако недостају права тумачења Закона о јавним набавкама и подзаконски акти, контакти са Агенцијом за јавне набавке и колегама из других градова указују да неће бити промена у статусу Дирекције за урбанизам. Као и остале сродне институције широм Србије она ће и даље радити по старом, а локалне самоуправе ће директно, без тендера, поверавати послове урбанизма својим предузећима

И поред недавно усвојеног Закона о јавним набавкама који је наговештавао да ће доћи до измене правног статуса Дирекције за урбанизам, чији је оснивач град Крагујевац, као и сродних институција широм Србије, по свему судећи промена неће бити. Наставља се са радом по старом, тврди директор Дирекције за урбанизам у Крагујевцу Драган Јевтовић, објашњавајући да се опстанак предузећа, која се поред урбанизма баве пројектовањем нискоградње, али и пословима надзора и геодезије за потребе локалних самоуправа, не доводи у питање, бар не на начин како се у први мах тумачило - да ће најкасније до краја године уследити трансформација, са могућношћу да та предузећа уђу у процес приватизације, или ће престати да постоје.

Функционисање оваквих локалних предузећа доведено је у питање 1. априла ове године, када је нови Закон о јавним набавкама усвојен у Народној скупштини. Град Крагујевац је без јавног конкурса поверавао послове израде урбанистичких планова, пројектовања, надзора и техничког пријема објеката Дирекцији за урбанизам чији је оснивач, али Закон о јавним набавкама каже да се за највећи део тих послова мора расписати тендер. Другим речима, код додељивања послова гледала би се нај-

КРАГУЈЕВАЦ ИЗГРАЂЕН ПО УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА ДИРЕКЦИЈЕ

нижа цена, а тек потом и референтне фирме, што би значило да јавним институцијама као што су дирекције за урбанизам остају само урбанистички послови, док би све друго могле да раде и приватне фирме.

По свему судећи, интенција законодавца је била да се, на неки начин, јавни сектор развласти. Међутим, Агенција за јавне набавке још није објавила списак предузећа која се могу бавити пословима из делокруга рада Дирекције за урбанизам. Постојао је рок од месец дана да се то учини, међутим, ни до данашњег дана се није појавио. Другим речима, недостатак правилног тумачења закона, недостатак подзаконских аката који треба да прате овај закон, као и комуникација са Агенцијом за јавне набавке и колегама из других градова указују да неће бити промена код израде просторних планова, свих урбанистичких планова и друге урбанистичке документације и стручних

послова из области просторног и урбанистичког планирања и уређења простора и насеља. Пошто директно сарађујемо и са Републичком агенцијом за просторно планирање, уследиле су консултације, а и на основу разговора у надлежном министарству поуздано се може рећи да намера законодавца није гашење ових јавних предузећа или да се онемогући директно поверавање послова њима, наглашава директор Јевтовић.

Према његовим речима, локалнјке самоуправе ће и убудуће поверавати послове својим предузећима из области урбанизма према ценовнику који је одобрило Градско веће, тако да ће и Дирекција за урбанизам у Крагујевцу наставити пословање у 2014. години. Учествоваће на тендерима које расписују други градови и општине и јавна предузећа, као и за услуге приватном сектору, јер треба подсетити да ова фирма није директни, па ни индиректни градског буџета, већ послује на тржишту.

Дирекција за урбанизам у Крагујевцу је широким спектром услуга (просторни планови, сви урбанистички планови и друга урбани-

стичка документација и стручни послови из области просторног и урбанистичког планирања и уређења простора и насеља), са 65 запослених и више од стотину лиценци, међу којима је и геодетска лиценца првог реда, по много чему референтна не само за град већ и за државу. Прошле године обележена је педесетогодишњица рада. Довољно је рећи да у Србији има 17 урбанистичких и градитељских институција највишег нивоа, и то четири ван Војводине и Београда, од којих је једна управо ова у Крагујевцу.

Неспорно је да се послује у отежаним условима, па се помину потраживања од 80 милиона динара за извршене услуге граду, али и другим локалним самоуправама и правним лицима. Међутим, директор Јевтовић објашњава да предстоје и озбиљни пословни тезиси за наредну годину.

У следећој години, с обзиром на ситуацију у држави, смањени ниво инвестиција и хронични недостатак средстава локалних самоуправа, и када се говори о инвестирању и изради планске документације намера је да што већи део прихода остваримо на тржишту, између осталог, учешћем на тендерима других локал-

Драган Јевтовић: Поуздано се може рећи да намера законодавца није гашење ових јавних предузећа или да се онемогући директно поверавање послова

них самоуправа. Иначе смо присутни на тржишту Србије. Практично од настанка за велики број општина, посебно у централној Србији, радили смо различите врсте планских докумената, просторних планова, а за четири округа, Шумадијски, Поморавски, Рашки и Расински и генералне планове и планове генералне регулације, закључује Јевтовић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

Festival Nauke 7.0

festivalnauke.org
facebook.com/festivalnauke
youtube.com/festivalnauke

5-8.12.2013 БЕОГРАД

Bivša RK Kluz
Студенстски културни центар
Галерија Народне банке Србије
Музеј науке и технике
Bivši Eurosalon

medijski partner

КРАГУЈЕВАЧКЕ

GENERALNI SPONZOR

NIS

МАРКЕТИНГ

333 111

333 116

BANCA INTESA

BANCA INTESA AD BEOGRAD objavljuje

POZIV

Zainteresovanim licima za dostavljanje ponuda za kupovinu sledeće nepokretnosti:

Stambeno-poslovna zgrada, zgrada broj 1, katastarska parcela 4755, list nepokretnosti 8237 KO Kragujevac 1, Šumadijska 6, Kragujevac, spratnosti P0+Pr+1 ukupne neto površine 614,35m2

Razgledanje objekata, kao i uvid u dokumentaciju kojom Banca Intesa ad Beograd (u daljem tekstu: Banka) raspolaže, može se obaviti radnim danom, uz prethodno zakazivanje termina. Nepokretnosti se prodaju u viđenom stanju, bez prava na reklamaciju.

Banka će uzeti u razmatranje ponude koje budu dostavljene putem e-maila: spso@bancaintesa.rs ili na adresu Banca Intesa ad Beograd, Služba za upravljanje imovinom u prinudnoj naplati, ul. Omladinskih brigada 90b, Novi Beograd.

Banka zadržava diskreciono pravo da prilikom razmatranja ponuda radi donošenja odluke, ne izabere nijednog ponuđača.

Za dodatne informacije molimo da se obratite na telefone: 011/225-90-87; 011/225-90-85 i 064/8777-237 ili putem e-maila: spso@bancaintesa.rs.

www.bancaintesa.rs

УСПЕСИ ЦЕТРА ЗА ВИРТУЕЛНУ ПРОИЗВОДЊУ

Будућност индустријског пословања

Змислите да имате фирму и да желите на тржиште да пласирате нови производ. За то вам треба огромна сума новца, инжењери који би цео процес осмислили и спровели, алати и машине и много времена проведеног у тестирању производа. Међутим, чак и када добијете производ који сте желели, лако се може десити да он није исплао баш онако како сте замишљали. Тада сви прорачуни, утрошено време и новац падају у воду, а додатне преправке ће само повећати трошкове и време потребно за израду замишљеног. Ваша компанија претрпела би огромне губитке и не бисте били конкурентни на тржишту, а прва мисао би вам била: да је само постојала могућност да се читав процес спроведе без утрошка толико времена и новца.

Сада је то могуће и то у Крагујевцу, у оквиру Центра за виртуелну производњу, који постоји при Факултету инжењерских наука. Тим стручњака специјализован за „проблеме“ у индустријској производњи може овај процес да скрати за неколико месеци и нашим фирмама уштеди на десетине хиљаде евра.

■ Стекли поверење

Све је почело 2006. године када је др Весна Мандић, оснивач Центра, добила позив да учествује у пројекту Европске уније у области виртуелне производње. Схватила је да њено знање може много да помогне у јачању конкурентности и иновативности крагујевачких предузећа, па је иницијалних 120.000 евра, добијених из фондова ЕУ, искористила за опремање Центра, куповину софтвера и обуку људи.

Радити са фирмама је јако тешко, јер можете да направите једну грешку и више вас нема, а можете да радите добро и онда вас рад препоручује. Ми смо на почетку обилазили фирме, промовисали и бесплатно радили да би им показали колико је наш рад користан. Морали смо да задобијемо њихово поверење, да они заиста поверују да на неком факултету може да се производи нешто што би њима помогло. Сада

нам се сами обраћају, препознали су нас као озбиљног партнера и јављају се када се деси неки проблем у производњи који не могу самостално да реше, истиче Весна Мандић. Виртуелну производњу је најлакше објаснити као фабриковање у рачунару, односно симулирање производних процеса у софтверу да би се индустријски процес боље

сагледао, проверио и да би се отклањањем шкартова и проблема на крају добио квалитетан и конкурентан производ. То практично значи да запослени у Центру, да би произвели замишљени део који тражи неко предузеће, у рачунару дефинишу виртуелну машину, алат и материјал потребан за његову израду, као и све прорачуне. Када добију готов производ имају податке о свим напонима, микроструктури и деформацијама, што гарантује квалитетан производ.

Фирмама се у пројектовању алата и освајању нових технологија најчешће јављају проблеми шкарта и пуцања алата, који не могу сами да реше, јер не могу да знају шта се унутар процеса дешава. Зато запослени у Центру за виртуелну производњу направе снимак процеса изнутра, слично ономе како скенер или ултразвук посматрају људско тело. На основу добијених прорачуна производе део у рачунару без куповине материјала, алата и ангажовање инжењера, чиме се значајно смањују трошкови.

У оквиру Факултета инжењерских наука већ седам година успешно ради Центар за виртуелну производњу, у коме се помоћу софтвера моделирају и производе делови без куповине материјала, алата и производних хала. Брзи прототипови готови су за неколико сати, што смањује трошкове и време производње, а фирмама се нуди квалитетан производ без ризика улагања

нисмо ни видели. Када пошаљу модел који треба да се принта, ми им пошаљемо понуду и ако је прихвати део је готов за неколико сати. 3Д штампач ради слично као и обични, само што уместо мастила на папир у његова глава утискује течност која временом очврсне. Наравно, то није индустријски део, већ прототип, али на основу њега и прорачуна које смо софтверски добили инжењери могу да направе индустријске делове и алате, ако су за то пронашли тржиште, објашњава Мандићева.

Посебна област којом се баве је реверзни инжењеринг у коме помажу фирмама да део који су увезли из иностранства и сами произведу. Обично за тај производ не постоји техничка документација и цртежи, па се он скенира и тако добијен „облак тачака“ се уноси у рачунар. У софтверу се добија модел, који принтају на 3Д штампачу и тако настаје реплика или редизајнирани модел, уколико су унете неке промене.

Центар тренутно има три запослена, који искључиво раде на пројектима, а за специфичне области ангажују и спољне експерте. Сарађују са преко 60 предузећа и реализовали су тринаест пројеката у вредности од 2,5 милиона евра. И поред тих успеха, немају рекламе које их препоручују, јер, кажу, најбоља је препорука оних са којима су сарађивали.

Поред сарадње са предузећима, Центар организује и обуке за фирме и незапослена лица у области инжењеринга, а циљ им је да се укључе у следећу групу пројеката које спроводи Европска унија од 2014. до 2020. године.

Виолета ГЛИШИЋ

■ Сарадња са 60 предузећа

До 2010. Центар је пружао само виртуелне услуге, да би отварањем Кооперативног тренинг центра у оквиру Универзитета фирмама почели да нуде и опипљиве делове. Реч је о прототиповима који се штампају у 3Д штампачу.

Фирме нам се јављају електронски, представнике неких никада

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT

Prim. Ml. sci.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba

✦ Поправка зуба ✦ Белjenje зуба по Beyond систему
 ✦ Ултразвучно уклањање наслага са зуба ✦ Вадење зуба

Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/1-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631-486; e-mail: parodont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorije

SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU

Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta
FIZIOTERAPIJA

✦ Trauma ✦ Manuelna terapija
 ✦ Reuma ✦ Celulit
 ✦ Neurologix ✦ Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ

✦ ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
 ✦ ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
 ✦ HOLTER EKG-a I PRITISKA
 ✦ ERGOMETRIJA
 ✦ PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnav@eunet.rs

AUDIOLAB
Za vaš bolji sluh.

SLUŠNI APARATI

034 562 120

Karadorđeva 47, 34000 Kragujevac
www.audiolab.co.rs

SPECIJALISTIČKA – ONKOLOŠKA
ORDINACIJA

JOVANOVIĆ

BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIČEVIĆ

GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034/ 461 339
034/ 463 333
Mob: 063 / 619 436

„ОТВАРАЊЕ ВРАТА“ ГЕНЕТСКИ МОДИФИКОВАНОЈ ХРАНИ

Хоћемо ли знати шта једемо

Пчеларско друштво Крагујевца упутило је Скупштини града предлог Декларације „Ми не желимо ГМО на својој територији“, којом од градских власти тражи да се и Крагујевац, као и многа друга места у Србији, прогласи подручјем „слободним“ од производње такве врсте хране, о којој стручњаци не мисле ништа добро, али чије се прихватање захтева као услов уласка у Светску трговинску организацију

Пише Јаворка Станојевић

Да би постала пуноправна чланица Светске трговинске организације (СТО) Србија мора да прихвати правила која ова организација прописује. Препрека на коју су се спотичале све досадашње владе и због које је СТО пре неколико дана, поново, одбила да нас прими, зове се Codex Alimentarius. Реч је о својеврсном зборнику закона о храни који прописује смернице везане за њену безбедност и употребу.

Иако комисија задужена за његово спровођење тврди да су главни циљеви тог кодекса заштите потрошача и осигурање праведне праксе у међународној трговини храном, противници сматрају да је њихов превасходни циљ заштита интереса мултинационалних компанија зарад чије фаворизације и профита се обрађују све досадашње контролне норме. Аргументацију за овакве тврдње налазе у закључцима да законодавство које би требало да прихватимо у храну дозвољено за људску употребу убраја генетски модификоване животиње као и оне које су храњене храном која је добијена рекомбинацијом гена животиња, биљака и микроорганизама.

Уколико желимо у друштво земаља које тргују по правилима светске организације мораћемо, такође, да се сагласимо и са одредницама које дефинишу биотехнолошке процесе, рекомбинацију ДНК код биљака, као и укрштања ДНК микроорганизама у производњи ГМО. Чланску карту у глобалној трговинској заједници мораћемо да платимо и прихватањем списка лекова дозвољених у храни у којима се налазе хормони, антибиотици, инсектициди, лекови против протозоа и црва...

■ Страхови и ултиматуми

Пошто наша влада сматра да Србија не сме да се нађе у друштву 13 земаља трећег света које ће, када се заврши пријем садашњих кандидата, остати изван СТО, извесно је да ћемо морати да прихватимо поменути кодекс по коме чланице не могу примењивати опште забране увоза или извоза било ког производа. Нашу јавност највише брине што ће на овај начин бити уклоњена баријера која спречава да се у домаћим трговинама нађу производи са генетски модификованим садржајем који не морају бити посебно означени.

Притиснути са обе стране, представници државе народу уплашеном од недовољно испитаних ген-

ских модификација обећавају да ће, дозволе ли примену нових прописа, они обухватити само промет, док ће забрана производње ГМО остати део домаће законске регулативе. Покушавајући да оправда чињеницу да ћемо морати да прогутамо горку пилулу коју нам ултимативно сервирају СТО и Европска комисија, министар трговине Расим Љајић изјављује да не може да се забрани промет ГМО, али да домаћим законодавством може максимално да се ограничи. Познаваоци наших прилика, међутим, сумњају да ће државни органи, који до сада нису показали завидну ефикасност у санкционисању оних који крше прописе, бити у стању да спрече да се ГМО нађе на трпезама домаћих потрошача.

Због тога они који у Србији не желе генетски модификоване организме покушавају да нађу начин да осујете покушаје да се зард интереса мултинационалних компанија, које по њиховом мишљењу заступа Светска трговинска организација, сруши последњи остатак националне самоодрживости коју представља производња хране.

Један од начина је угледање на земље које су поставиле баријере проглашавањем „ГМО фреј“ подручја. На овај начин, поштујући принципе европског законодавства, локалне самоуправе могу своје територије прогласити подручјем без ГМО и тако осујетити покушај СТО да генетски модификоване организме изједначи са природним. Овај концепт је већ прихваћен у стотинак српских градова, међу којима су Београд и Нови Сад.

Иако је Унија за органску пољопривреду Скупштини града пре неколико месеци упутила захтев да усвоји Одлуку о забрани производње и промета ГМО организма, семена и производа, Крагујевац још увек није показао спремност да се позабави овим питањем.

КОЈИ ПАРАДАЈЗ ЋЕМО ЈЕСТИ

И У СРБИЈИ СЕ ОРГАНИЗУЈУ ПРОТЕСТИ ПРОТИВ ГМО ХРАНЕ

У жељи да локалну самоуправу подсети да не сме потценити опасност од вештачких творевина насталих комбинацијом гена које никада нису постојале у природи, Пчеларско друштво Крагујевца је на адресу Скупштине град упутило предлог Декларације „Ми не желимо ГМО на својој територији“, којом од градских власти траже да се наложи за доследну примену Закона о генетским организмима и супростава његовој промени.

Председник Друштва Милутин Петровић каже да је забринутост домаћих пчелара више него оправдана због чињенице да су земље Европске уније већ забраниле увоз меда који у себи садржи полен генетски модификованих биљака. Пошто пчеле не разликују полен природних и биљака насталих као производ биоинжењеринга, наш мед, који сада спада у најквалитетније у Европи, сасвим сигурно би био загађен. Тиме бисмо ми изгубили годинама стваран имиџ одличног квалитета, а држава би остала ускраћена за значајан профит, јер је извоз меда десетоструко већи од извоза меса. Пропустили бисмо, такође, и велику шансу да повећамо зараду од пласмана наших производа на европском тржишту на коме тренутно можемо да продамо све што произведемо. Због тога, али и због бриге за здравље нације, не смемо дозволити да генетски модификоване биљке загаде производње наших пчела, сматра Петровић.

Поред квалитета меда, стручњаци брине и могућност да би узгој генетски измењених биљака могао уништити пчеле које представљају незамењиве опрашиваче, што би имало неслагодиве последице на опстанак свих биљних врста. Научници који се баве овом проблема-

тиком страхове да бисмо могли остати без пчела и инсеката који су неопходни за оплодну биљака темеље на чињеници да су неке пољопривредне културе, попут кукуруза, модификоване да се саме бране од инсеката тако што произведе хемикалије сличне инсектицидима. То значи да ће свака пчела, или буба која слети на такву биљку угинути, смањујући могућност за пренос полена.

■ Већа штета од користи

Поред већ присутне бојазни да бисмо отварањем врата производима који садрже ГМО из боце пустили духа чију интеракцију у животној средини не можемо контролисати, противници људске

СТРАНЦИ БИ ПРЕУЗЕЛИ КОНТРОЛУ НАД ДОМАЋОМ ПРОИЗВОДЊОМ: ПРОФ. ДР МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ

интервенције на природном генетском материјалу живих организама истичу стравичне резултате које су дали експерименти на животињама храњеним храном која садржи ГМО. Наука је, наиме потврдила да су код експерименталних животиња уочени крварење унутрашњих органа, тешке алергије и гушења, нестајање репродуктивних способности, малигни тумори, патологија мозга, смањење животног века. Неки научници су склонили да генетски модификованим садржајима у храни припишу повећање аутоимунних болести које, по њима, настају као одговор организма на храну коју препознаје као страном телом.

Миладин Шеварлић, професор Пољопривредног факултета у Београду, који је аутор и копредлагач декларације крагујевачких пчелара, највећу опасност од измене закона види у могућности да на овај начин стране компаније, одно-

сно државе које стоје иза њих, преузму контролу над домаћом производњом хране. То би се, према његовом мишљењу, лако могло постићи монополном над производњом семена.

Ако њихове компаније купе наше институције оне ће прво уништити банке семена и натерати нас да купујемо њихово. Пошто исте фирме производе и хербициде неопходне за успешан узгој ГМО врста, биће уништена и наша хемијска индустрија. Када се разболимо од нездраве хране и хемикалија онда ће нам они понудити лекове. Тако ће круг у коме је све подређено интересу мултинационалних компанија и њиховог капитала бити затворен, каже овај економиста, истичући да ни по коју цену не смемо насести на аргументе покупљених политичара, научника и лобиста.

Овај стручњак за економију аграра сматра да Србију нимало не треба да брине ако остане изван СТО, пошто ни пријемом ништа не би добила, јер чланство не доноси ни већи кредитни рејтинг, ни боље услове од оних које већ имамо. Објашњавајући да наша земља већ има потписане билатералне уговоре са многим државама у које треба да извозимо храну попут ЦЕФТЕ или бесцаринске трговине са Русијом, сматра да на овим тржиштима могли да зарадимо много више него што би икада зарадили у сарадњи са ЕУ. Изражавајући наду да ће се и министар пољопривредне Драган Гламочић предомислио и да више неће заступати идеју о промени закона и дозволи промета ГМО хране, Шеварлић објашњава да нема потребе да журимо са прихватањем нечега што не дозвољава девет десетина света.

Оглушимо ли се о упозорења морамо бити спремни на последице које могу стићи у виду ригорозних казни којима СТО кажњава оне који не поштују правила игре. Европске државе које не желе ГМО платиле су прошле године стотину милиона евра казни због спречавања америчких компанија да на њиховом тржишту пласирају робу са генетски модификованим садржајем. Пошто је питање да ли ми имамо новца за глобе које бисмо морали да платимо изlišно, јасно је да ћемо, у том случају, морати да „прогутамо“ аргументацију да и Американци не знају шта једу, јер њихов закон брани да се производи са ГМО посебно означавају.

У Шумадијском округу, од средине осамдесетих до данас, регистровано је 55 оболелих од сиде, а за протеклих 12 месеци још петоро. Доминирају млади људи између 18 и 27 година, највише из категорије мушкараца који упражњавају хомосексуалне односе. Код нас је тестирање и лечење ове тешке болести, која више није смртоносна, бесплатно

Широм Србије, па и у Крагујевцу, обележен је 1. децембар, Светски дан борбе против сиде, под слоганом „Ниједан живот изгубљен због сиде“. Захваљујући савременој терапији, то више није смртоносна болест већ хронична вирусна инфекција која даје шансу дугом животу. Отуда заражени ХИВ-ом, уколико на време открију болест и почну са лечењем имају великих изгледа да доживе дубоку старост.

На територији Шумадијског округа, од 1987. године до данас регистровано је 55 особа код којих је дијагностиковано присуство вируса ХИВ-а, а само у последњих годину дана откривено је пет новоболелих. То представља знатно повећање у односу на ранији период, вероватно што се више људи у судило да се тестира, док одговор на питање колико је оболелих од сиде умрло у Крагујевцу нисмо добили у Институту за јавно здравље. У овдашњем Саветовалишту за ХИВ и полно преносиве болести, које ради на принципу добровољног саветовања и тестирања, у 2010. години имали су регистровану једну ХИВ позитивну особу, наредне године исто толико, да би се од прошле године на свака три месеца појавила по једна ХИВ позитивна особа са ових простора.

- Ту се, пре свега, ради о младим особама од 18-27 године. Желим да истакнем да у данашње време не постоје ризичне групе, већ само ризично понашање, с обзиром да сваки сексуални однос без адекватне заштите представља ризик сам по себи. Оне вулнерабилне, осетљиве групе, јесу мушкарци који имају сексуалне односе са мушкарцима, али и иритирајући корисници дрога, као и сексуалне раднице, које кроз разне превентивне програме едукујемо како и коју врсту заштите да користе, каже др Никола Ускоковић, лекар Саветовалишта за ХИВ и полно преносиве болести при Институту за јавно здравље.

По подацима Саветовалишта, које постоји од 2004. године, највећи број ХИВ позитивних особа је из осетљиве групе, односно МСМ популације - мушкарци који имају сексуалне односе са мушкар-

ВЕЋИ БРОЈ ОБОЛЕЛИХ ОД СИДЕ

Јачи пол предњачи

ХОМОСЕКСУАЛЦИ НАЈРИЗИЧНИЈА ГРУПА

цима, с обзиром да су анални сексуални односи поприлично ризични, поготово када се не користи заштита. Зато стручњаци упозоравају да је употреба кондома обавезна, те да се не користе беби уља и креме, зато што кондом може да пукне.

■ Најнижа стопа тестираних у региону

Институт за јавно здравље урадио је анализу на основу упитника који попуњава свака тестирана особа на ХИВ, која показује да су ХИВ-ом углавном заражене младе особе од 18-27 године, махом студенти, мада има и оних који су у радном односу. Као ризик наводи се незаштитен сексуални однос и припадност МСМ групацији, те и последњих пет новооткривених случајева који су искључиво мушкарци. Иначе, у Србији је регистровано десет пута више мушкараца од жена заражених вирусом ХИВ-а, а сличан је однос и у Шумадијском округу, каже наш саговорник из Института за јавно здравље.

Др Ускоковић не крије да је нај-

чешће питање новинара откуд толико ХИВ позитивних, с обзиром да се данас о сиди све зна - од начина на који се преноси до тога како се заштитити. Он сматра да је проблем у нама самима, јер сви бежимо

од неких информација због предрасуда о стигматизацији и дискриминацији, које су и даље присутне, али и због страха од исхода тестирања.

Иначе, активност Саветовалишта није везана само за 1. децембар, него читаве године промовишу тестирање и заштиту при сексуалним односима, поготово што је код нас и даље стопа тестирања најнижа у региону. Зато ваља рећи да за тест није потребан упут лека-

ра, да је бесплатан и да се може урадити током читаве године, као и да се не ради само тестирање на ХИВ већ и на хепатитис „Ц“ и хепатитис „Б“ групе.

Од средине осамдесетих година до новембра 2013. године, на територији Србије регистровано је око 2.950 особа оболелих од сиде, а преминуло 1.150. То значи да тренутно у Србији живи 1800 ХИВ позитивних особа, али је проблем што, по подацима Светске здравствене организације и нашег Министарства здравља, имамо исто толико оних који и не знају да су ХИВ позитивни.

- То је највећи проблем. Живимо у заблуди да, уколико је неко ХИВ позитиван, то мора и да се манифестује. Заражена особа не мора имати никакве симптоме. Највећи број ХИВ инфекција тече асимптоматски, особа нема никакве симптоме до једног момента док не пређе у тај стадијум ејса или сиде. То може трајати и 10 година, а за то време особа може да промени велики број партнера, каже др Ускоковић, додајући да због тога саветују и објашњавају пре свега младима, сексуално активној популацији, да уколико им се десило однос, он представља ризик и свакоко треба да се тестирају.

- То што ће неко уништити своје здравље, на то свако може да утиче, али немојмо угрожавати туђе, каже др Никола Ускоковић.

У Крагујевцу се ХИВ оболели лече на Инфективној клиници. Институт за јавно здравље има одличну сарадњу са Домом здравља и са Инфективном клиником. Упрво та мултисекторска сарадња - на свим нивоима, како државног сектора тако и невладиних организација, даје добре резултате. Циљ је сте повезивање Института, као водећег чиниоца у откривању и помоћи ХИВ позитивних особа, са невладиним сектором - Омладина ЈАЗАС-а, Асоцијација „Дуга“ Шабац, која се бави искључиво МСМ популацијом, односно мушкарцима који имају сексуалне односе са мушкарцима.

■ Бесплатно лечење

- Имамо дропинг за иритирајуће кориснике дроге. Уколико се на брзим тестовима покаже ХИВ позитивност, те особе шаљу у наш Институт, где радимо две врсте тестова - „Елизу“ и „Нигар“, анонимно, и уколико је позитиван то је прелиминарни резултат. Потврдни тест ради се на Инфективној клиници, где анонимност престаје, па се на име и презиме ради тај потврдни Вестернблук тест и анализа ЦД4 лимфоцита, објашњава др Ускоковић.

Уколико се тестираном на Инфективној клиници утврди да су вредности ЦД4 лимфоцита пали толико ниско, уводи се високоактивна антиретровирусна терапија, односно комбинација лекова која делује на више нивоа: смањује количину ХИВ-а у организму, спречава улазак ХИВ-а у ћелију и повећава имунитет. Тако да се данас на ХИВ не гледа као на смртоносну бо-

КОД НАРКОМАНА МОЖЕ БИТИ КОБНА ЗАРАЖЕНА ИГЛА

лест, већ као на једну хроничну болест са којом особе могу сасвим нормално да живе. Наравно, битно је ХИВ открити у оном почетном стадијуму. Уколико на Инфективној клиници лекари процене, уводи се високоактивна антиретровирусна терапија, која је, иначе, изузетно скупа. Међутим, Министарство здравља и Фонд за Здравствено осигурање плаћају ту терапију тако да корисници једанпут месечно морају да иду на Инфективну клинику, узимају рецепт и у апотекама поджу лекове. Занимљиво је да лекари из Саветовалишта, уколико је потребно, могу да позову апотеке и затраже да им резервишу лекове за поједине пацијенте. То практично значи да више није угрожено лечење таквих пацијената, који сада немају додатних трошкова као у почетном периоду, јер им фактички држава и осигурање све покривају.

- На сву срећу, наша држава, Министарство здравља и Фонд, носе целокупно лечење ХИВ позитивних особа. Велики број држава у свету уопште нема одређена финансијска средства за то, што представља велики проблем. Ми за сада имамо средства, тако да целокупно лечење сноси Фонд, каже др Никола Ускоковић.

Овај стручњак подсећа да је ситуација у Србији дуго била као у филму „Титаник“ - брод тоне, а оркестар свира. Међутим, добром организацијом ресорног министарства и Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, мрежи института и завода, рачунајући и кргујевачки, том мултисекторском сарадњом, оформљена је Национална канцеларија за ХИВ при Институту за јавно здравље „Батут“. Завршен је; такође, петогодишњи период имплементације националне стратегије, а 2011. донета је нова, тако да се системски решава овај проблем и контролисало ширење заражених.

Иако број новозаражених из године у годину варира, може се рећи да је просек од 110-130 годишње у Србији. Др Ускоковић посебно истиче неопходност борбе против стигматизације (жигосања) оболелих од сиде или социјално обележавања) и дискриминације, које и даље постоје. Веома је битна борба не само законодавца и институција, већ заједнице и медија у целини. Треба јасно ставити до знања да је ХИВ хронична болест уколико се открије на време и да се, уз терапију, може нормално живети. Са друге стране, треба упозорити да само један сексуални однос без адекватне заштите може представљати озбиљан проблем. Млади којима се држе предавања о ХИВ-у, пре свега

се мисли на средњошколце, обично кажу да то њима не може да се деси. И то је највећа заблуда, јер, наравно, то сваком може да се деси.

Битно је, такође, истаћи неопходност тестирања трудница на ХИВ. У десетогодишњем периоду, на Гинеколошко-акушерској клиници у Београду, било је 30 трудница заражених вирусом ХИВ-а, од којих је десет одлучило да прекине трудноћу, док је 20 жена родило сасвим здраву децу. Битно је да се код заражених трудница обавезно ураде царски резови, да мајка не доји јер је путем мајчиног млека могуће да вирус ХИВ-а пређе са мајке на дете. Уколико трудница није исконтролисана, 10 посто је вероватноћа да ће са мајке прећи ХИВ на дете, а уколико се контролише, вероватноћа је мање од два процента.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

СВАКОМ МОЖЕ ДА СЕ ДЕСИ: ДР НИКОЛА УСКОКОВИЋ

ПРЕДЛОГ УРБАНИСТИЧКОГ РЕШЕЊА ЗА ПРОСТОРНУ ЦЕЛИНУ „ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА“

Наслеђе које ће живети 24 с

Представљен је пројекат обнове „Војнотехничког завода“, комплекса од непроцењиве важности за очување наше индустријске културне баштине. У циљу осмишљавања нових садржаја стручњаци из немачке фирме АМБЕРО Консалтинг (као и извођач АСТОК из Келна) и крагујевачке Дирекције за урбанизам планирају и стамбени и резиденцијални део. Биће то интегрални део ужег градског језгра у којем ће се живот одвијати 24 сата

Пише Зоран Мишић

Као што је почетком новембра и најављено приликом потписивања Меморандума о разумевању за спровођење пројекта „Унапређење управљањем земљиштем на нивоу локалних самоуправа у Србији“, који су парафирани градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић и Харалд Милер, руководилац пројекта АМБЕРО Консалтинг, прошле недеље представљен је предлог урбанистичког решења за просторну целину „Војнотехничког завода“. Предлог плана (и планова који су отворени и даље за сваку врсту сарадње, идеја и сугестије) презентован је у Скупштини града у присуству људи који сачињавају радну групу (види антрфиле), бројних заинтересованих из свих области јавног живота, новинара...

Још од 2010. године у Србији се спроводи ГИЗ-ов (Организација за међународну сарадњу) пројекат о унапређењу управљањем земљиштем на нивоу локалних самоуправа овдашњих, који финансира немачка Влада преко свог Савезног министарства за економску сарадњу и развој, а носиоци пројекта у Србији су немачке консултантске фирме АМБЕРО и АЈКОН. Оне на локалном плану сарађују са крагујевачком Дирекцијом за урбанизам.

Испред АМБЕРО Консалтинга, као шеф АМБЕРО пројекта, о циљевима читавог овог подухвата заштите и стављања у функцију свакодневног живота града, односно његовог урбаног градског језгра, једног тако значајног комплекса као што је индустријско наслеђе некадашњег

Војнотехничког завода говорио је Харалд Милер. По њему је баш ова просторна целина кључна за даљи развој читавог града Крагујевца.

– Данас је представљен први предлог и наш је циљ да се не само стручна јавност информира о пројекту, већ и да се чују и размотре све суштине и предлози у вези са овом целином и евентуалним наменама објеката у њој, рекао је Милер, додавши да су се град Крагујевац и АМБЕРО сложили да предлог урбанистичког решења урбане обнове просторне целине Војнотехничког завода повере фирми АСТОК из Келна. Она има дугогодишње искуство на сличним пројектима (види антрфиле) урбане обнове у градовима Европе и широм света.

– Тек по промоцији овог почетног плана, очекујемо нове идеје, предлоге и дискусије и стручне јавности

и свих оних који имају шта да предложе у вези са овим комплексом, због чега ће им врата Дирекције за урбанизам бити отворена, саопштио је Милер.

Скривано од Европе и света

Директор Дирекције мр Драган Јевтовић, објашњавајући стратегију ове урбанистичке визије и значај пројекта за град, нагласио је да је велики део о-

бјеката и сам простор био нешто што је годинама скривено и од грађана Крагујевца, Шумадије, али и читаве Србије, а по свом значају скривено и од Европе и света.

– На овом простору налази се низ објеката који представљају културно-историјску баштину града, објекти који означавају почетак индустријске ере у Србији и самом граду Крагујевцу и у том смислу они су значајни за земљу и за град, рекао је Јевтовић.

Он је додао и да је град ушао у пројекат са циљем да

се осмисли шта се може урадити са тим простором и како га интегрисати у сам центар Крагујевца.

По мишљењу челних људи Дирекције и АМБЕРО Консалтинга, овај простор ће се, са једне стране, очувати као амбијентална целина, а са друге ће се кроз ревитализацију објеката у овој целини створити услови за нове садржаје у оквиру некадашњег Војнотехничког завода.

По процени овдашњих и страних партнера, носилаца пројекта, читав овај комплекс биће уређен и спреман за имплементацију у најуже градско језгро („живеће 24 сата“) у периоду од 20 до 50 година.

Испред фирме АСТОК, која је урадила идејно решење презентације ревитализације комплекса ВТЗ-а, говорио је Андреас Кин.

Он је током презентације прво представио тим стручњака (види слику) који су радили на овом решењу, а затим приказао и појаснио низ слајдова на којима су урбанистичка решења за рестаурацију и „ожи-

ГРУПА „АСТОКОВИХ“ СТРУЧЊАКА ИЗ КЕЛНА ЗАДУЖЕНИХ ЗА ПЛАНИРАЊЕ КОМПЛЕКСА ВТЗ-А

ВАТРОГАСНА КУЛА

вљавање“ овог подручја које у првој фази обухвата 97 хектара, а у каснијој још 43 хектара. По њему, сем очувања индустријске баштине и об-

ЗГРАДА СТАРОГ ЛАБОРАТОРИЈУМА

УПРАВНА ЗГРАДА

ФОТО: ПРЕДРАТ ПИЛЕ МИХАИЛОВИЋ

РАДНА ГРУПА ЗА ПОДРШКУ ИЗРАДИ УРБАНИСТИЧКОГ РЕШЕЊА ОБНОВЕ ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ ВТЗ-А

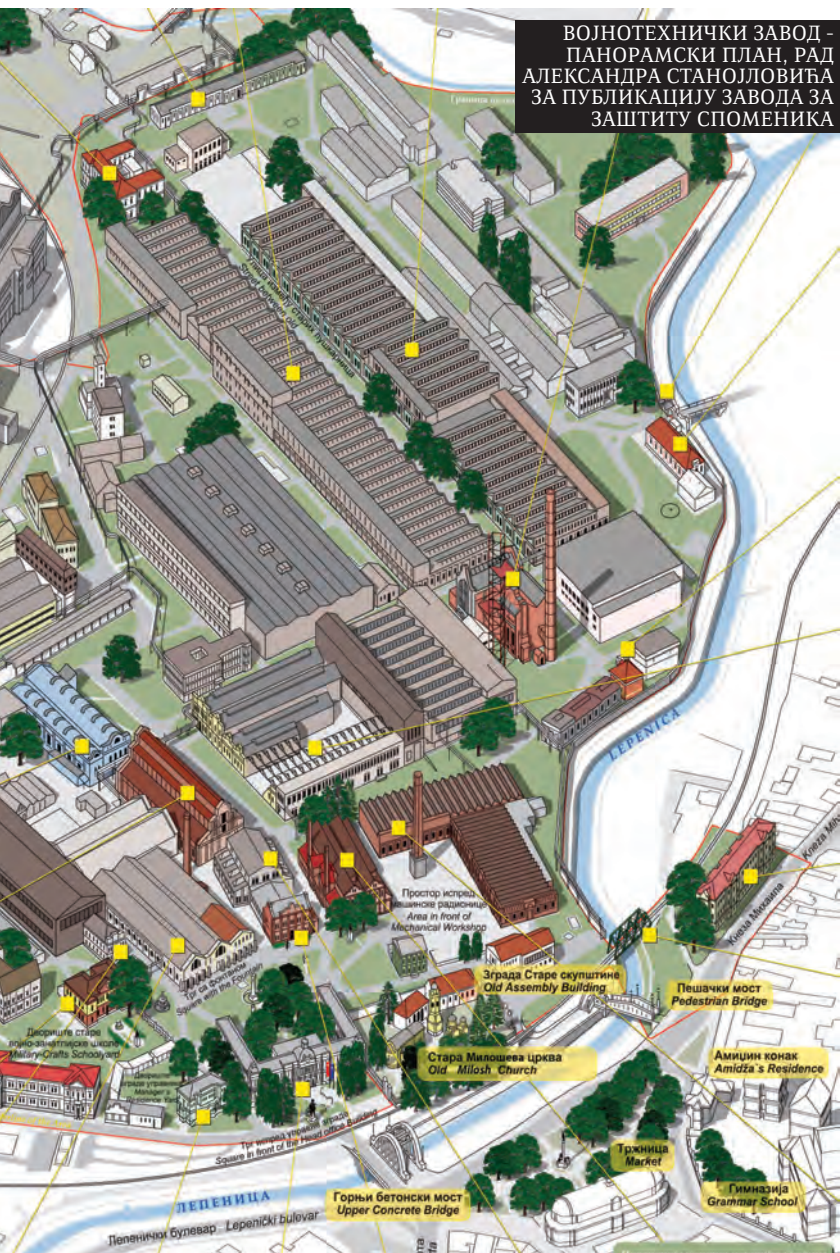
Укључени стручњаци свих профила

У Радну групу коју је именовао град Крагујевац са циљем подршке пројекту ревитализације комплекса ВТЗ-а укључено је преко двадесет стручњака најразличитијих профила. Не њеном челу, као човек који је задужен за инвестиције и развој града, налази се Небојша Васиљевић. Сем њега у њој су још и: Саша Милићевић, председник Скупштине града Крагујевца, Зоран Јовановић, члан Градског већа за комуналну привреду, Славица Савељић, посланик у Народној Скупштини РС, Славица Ђорђевић, помоћник градоначелника за област заштите културне баштине и уређивање града, Саша Милићевић, начелник Одељења за развој, планирање и припрему инвестиција, Гордана Мар-

ковић, самостални стручни сарадник, Бојана Дивац, секретар Секретаријата за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Соња Кесић, урбаниста, Сузана Павловић, секретар Секретаријата за образовање, културу и информисање, Дејан Искреновић, Градска управа – секретаријат за имовину града, Војин Вранић, шеф службе за стамбене послове, Ђорђе Миловановић и Маријана Бећ испред Завода за заштиту споменика културе, Ђорђе Белић, помоћник директора Предузећа за изградњу града Крагујевца, Нина Стевановић, архитекта, професори Снежана Соковић и Видан Папић испред Универзитета, Снежана Милисављевић, директор Градске туристичке организације, Емина Видосављевић, мастер туризмологије и шеф службе за управљање пројектима, Милица Аранђеловић, секретар, и Зоран Шушић, руководилац бироа за марке-

тинг и истраживање „Застава оружје“, Радомир Влашковић, директор маркетинга у „Застава камиони“, Зоран Антонијевић, заменик директора Дирекције производње, Александар Стаменковић, директор и Мирослав Бановић, историчар Народног музеја, Љиљана Лазаревић – Сарић, шеф службе за културу и информисање у Секретаријату за образовање, културу и информисање, Весна Димитријевић, начелник одељења за социјалну политику у Секретаријату за образовање, културу и информисање, Љиљана Тирнанић, директор ЈКП „Зеленило“, Марија Игњатовић, пројектант зелених површина, др Верољуб Трифуновић и Каменко Срећеновић испред удружења грађана „Крагујевац – наш град“, Тијана Марковић, еколог и мр Александар Рудник Милановић, координатор у одељењу за урбанистичко планирање Дирекције за урбанизам.

ата дневно

ВОЈНОТЕХНИЧКИ ЗАВОД - ПАНОРАМСКИ ПЛАН, РАД АЛЕКСАНДРА СТАНОЈЛОВИЋА ЗА ПУБЛИКАЦИЈУ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА

куством фирме за коју ради, а које са огледала у читавом низу сличних „оживљавања и оплемењавања“ целина и објеката индустријског наслеђа у Немачкој, попут ревитализације старе кланице у Дрездену, старог рудника угља у Есену, луке у Регензбургу, фабрика цемента и кокса у Бону и Френцену...

Ипак, како је сам нагласио, пројекат у Крагујевцу је и најизазовнији јер се чак ни међународни тим стручњака из келнског АСТОК-а никада није ухватио у коштац са оволико великом површином на којој се налази комплекс нашег ВТЗ-а.

Визија отворена за сугестије

Милер је истакао да сви који имају још предлога и идеја у вези са очувањем просторне целине (процес је отворен за све и јаван) садашњих објеката и попуње овог простора новим садржајима, могу да дођу и изнесу их у Дирекцију за урбанизам у наредних петнаестак дана.

У дискусији која је уследила учешће су узели Радољуб Мицић, дугогодишњи генерални директор „Заставе“ и члан удружења „Крагујевац - наш град“, професор крагујевачког Универзитета Видан Папић и архитекта Александар Рудник Милановић, који се већ годинама бави темом урбанистичког наслеђа и уређења ужег градског језгра. Они су у својим излагањима поставили конкретна питања, попут оних шта ће бити са производним деловима овог комплекса у којем још увек активно ради и производи 5.000 радника, третманом који би Универзитет имао у њему као целини, са освртом на чињеницу да је Крагујевац важан универзитетски центар или регулације саобраћаја (укључујући и железнички) у овако замишљеној целини.

Милер и Јевтовић су им одговорили да је презентација представила само кључне тачке овог процеса, а да ће се после Божића, у јануару, када се инкорпорирају и све нове идеје које ће изнети овдашњи стручњаци у вези са овом целином, бити представљена макета целог урбанистичког решења. Потом би наредни корак, била израда студије и анализа о економској изводљивости овог пројекта.

јеката који би по природи ствари били посвећени наменама за културу и уметност, у оквиру овог комплекса налазила би се здања или делови

целине осмишљени за потребе Универзитета, администрације, угоститељства, па и становања. Све ово Милер је документовао богатим ис-

ЗНАЧАЈ ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА ЗА ГРАД

Развој фабрике подстаклао развој грађанске класе

У оквиру пројекта у публикацији која је управо изашла, о значају индустријског наслеђа Крагујевца, пре свега Војне фабрике, која је подстакла развој читавог града, региона и Србије, аутор Ђорђе Миловановић, историчар уметности крагујевачког Завода за заштиту споменика културе, између осталог пише:

„... Утицај фабрике надаље се осећао у цивилном контексту - у време поменутих ратова знатан број страних радника са породицама доселио се у Крагујевац, 'турска чаршија' убрзано се гасила, а град почео окретати западним узорима. Константин Јиречек је навео да је 'војна фабрика најважнији део града који му у нормалним временима даје скоро сав живот'. У последњој деценији 19. века Крагујевац бележи изузетно брз развој, па сходно томе добија и један од најстаријих регулационих планова (1891.), којим је трасиран правац ширења насеља и улица. Индустријском процвату компатибилан је развој градске архитектонске баштине. Војна индустрија била је примамљива за велики број радника и њихових породица који су пристизали у град, што је довело до нове изградње и sukcesивног ширења. Индустријски развој, наговештај капиталистичке привреде и нових друштвених односа обележили су развој града у другој половини 19. и почетком 20. века. Диференциране су специјализоване функције и активности које ће дефинисати његов урбани миље који је оставио у простору јасне трагове и одредио његов идентитет индустријског града.

Како бележи Феликс Каниц (1880.), 'Крагујевац је спровео срећно пресвлаку од диновског села у модеран леп град'. Развој фабрике повукао је са собом и развој грађанске класе, главног носиоца изградње, у време када ће архитектура почети да обухвата и индустријске објекте, мостове, железничке станице и тржнице, дакле све у служби друштва и за друштво, па самим тим и са наглашеним утилитаризмом. Процес индустријализације Србије у другој половини 20. века довео је до еволуције архитектонске мисли која се сада окреће проблемима решавања наменских и утилитарних објеката. Обрасци се преузимају са запада, где је већ оформљен систем овакве изградње. У Крагујевцу су оваква стремљења, на неки начин, била претече безорнаменталне архитектуре која узима маха у првој половини 20. века.

Позитивни трендови развоја ВТЗ-а утицали су на свако село у доста широком појасу, подстицајући нове делатности и дајући материјално благостање, грађени су нови путеви, а убрзана је и изградња пруге Крагујевац - Лапово. Трговци су се преоријентисали на снабдевање војним сировинама, а занати су усмерени ка потребама фабричких постројења, нови занати, углавном металског и грађевинског смера - веза фабрике и града била је веома интензивна“.

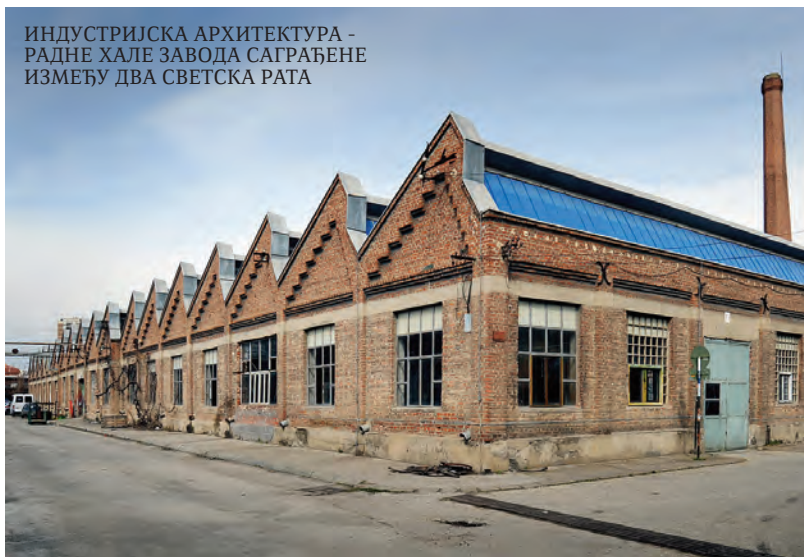
По природи ствари, сем саме Дирекције за урбанизам, са крагујевачке стране једна од кључнијих особа је и Славица Ђорђевић, помоћник градоначелника за област заштите културне баштине и уређивање града. Она каже да је од стране града Крагујевца као партнера у овом пројекту већ оформљена радна група (види антрфиле) у којој су сви људи који су на директан и индиректан начин „укључени у ову причу“.

- Сарадња са АМБЕРО Консалтингом датира још од 2005. године. Тада смо на овом комплексу, који захтева посебну пажњу, поче-

ли са мапирањем објеката и њиховим снимањем. Индустријско наслеђе, што се тиче заштите, у свету је на првом месту. Постоји чак и међународна комисија за ову област као посебни саветник ИКО-НОСА (Међународна организација за специјалну заштиту споменика и споменичког наслеђа), једна од најстаријих навлadiniх стручних организација у свету, истиче Славица Ђорђевић.

По њој је неопходно да се објекти у овом комплексу, пре свега, не забораве, потом заштите и затим ревитализују.

ИНДУСТРИЈСКА АРХИТЕКТУРА - РАДНЕ ХАЛЕ ЗАВОДА САГРАЂЕНЕ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА

СТАРА АМБУЛАНТА

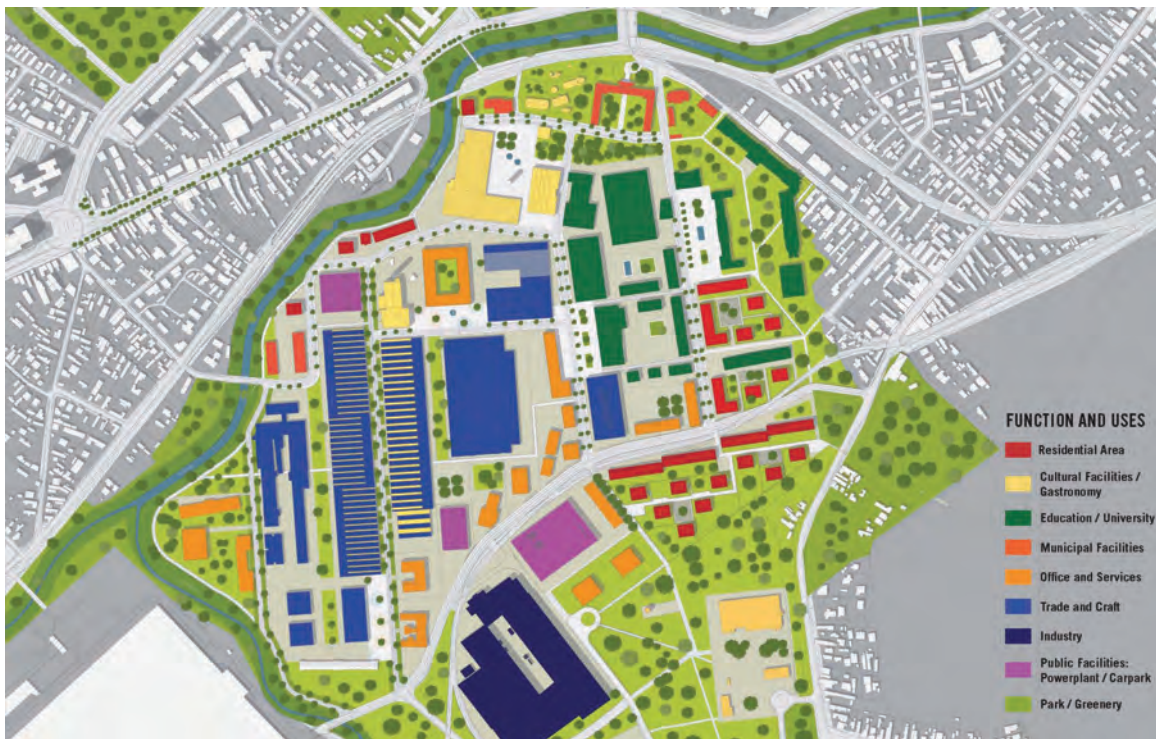

ОФИЦИРСКИ СТАНОВИ

УЛИЦА У ОКВИРУ КОМПЛЕКСА ОД ГРАДА КА ЛАБОРАТОРИЈИ

ИЗГЛЕД ЗАОКРУЖЕНОГ КОМПЛЕКСА ВТЗ-А

●●● - Иако је било више заинтересованих за помоћ при изради у овом пројекту, попут стручњака из Торина, чија је индустријска баштина заиста вансеријска, превагнуло је велико искуство и идеје немачких партнера из АМБЕРА. Ићи ће се на комплетно уређење читавог тог простора. Приликом реализације овог пројекта велику улогу има локална заједница, као што је било откупљивање објеката попут оних у Кнежевом арсеналу. Ми као локална самоуправа најбоље можемо да се бринемо о тој целини и да свему дамо намене, важне за град, што ће представљати наш врло значајан не само културни већ економски и туристички потенцијал, сматра Славица Ђорђевић.

РЕФЕРЕНЦЕ КЕЛНСКОГ АСТОКА: РЕВИТАЛИЗОВАНЕ И ОБНОВЉЕНЕ ДРЕЗДЕНСКА КЛАНИЦА, БОНСКА И ФРЕНЦЕНСКА ФАБРИКА

гу има локална заједница, као што је било откупљивање објеката попут оних у Кнежевом арсеналу. Ми као локална самоуправа најбоље можемо да се бринемо о тој целини и да свему дамо намене, важне за град, што ће представљати наш врло значајан не само културни већ економски и туристички потенцијал, сматра Славица Ђорђевић.

■ Заштита, за сада, приоритет

Идеје за ревитализацију објеката у овом комплексу заиста су различите и сада су само на нивоу предлога и сугестија.

- Све је боље него бити без икакве функције, наравно, прилагођене таквим објектима. И у свету је пракса да се таквим објектима даје различита намена, али је увек битно да су заштићени и функционално одрживи. Битно је и да сама целина бар једним својим делом говори о великом значају који је ВТЗ имао за Крагујевац и Србију. Први регулациони планови, инфраструктура, прва сијалица, енергетика (види антрфиле) и ми морамо да му се на неки начин једним делом „вратимо“, истиче госпођа Ђорђевић.

Сем локалне самоуправе, по њеном мишљењу, у овај пројекат мора се укључити и држава, али је свесна да се не могу сви објекти откупити или пренаменити, макар у догледном периоду. Није проблем да неке од хала остану у првобитној функцији, али да буду под заштитом и функционишу у оквиру те заштићене и осмишљене целине. Ту су и техничке школе које раде у заштићеним објектима, као и већ постојећи музеј „Заставе оружје“ који је деценијама смештен у здању Старе ливнице. Али, за сада – заштита је приоритет, а у каснијим фазама постоји и могућност компензације и нуђења новог простора за поједине објекте специфичне намене, закључује Славица Ђорђевић.

Када су у питању објекти из целине ВТЗ-а који су најрепрезентативнији у овој целини, а нису још увек у власништву града, пре свега се издваја Електрична централа - стара енергетика (грађена 1927/28. године) и стари Лабараторијум (подигнут крајем 19. века), који су најугроженији јер су празни и тренутно пропадају.

Такође, лепи и не мање значајни репрезентативни објекти индустријског наслеђа, по мишљењу стручњака нашег Завода за заштиту споменика културе, су и управна зграда ВТЗ-а, амбуланта, обданиште, ватрогасна кула, стан управника завода (подрумче), стамбена зграда која је део целине ВТЗ-а (официрски станови на почетку Палилула), управна зграда хортикултуре подигнута 1926. године...

Но, само да се почне, прво са заштитом.

ДАН СОЛИДАРНОСТИ СА ПАЛЕСТИНСКИМ НАРОДОМ

Подршка пријатељима

Наша подршка потребна је свакодневно овом народу који страшно пати, не само данас, јер и они су много учинили за нас у оним тешким временима кроз које је Србија пролазила, рекао је градоначелник Стевановић

Крагујевац се ове године, по први пут, нашао међу светским градовима који су 29. новембра свечано обележили међународни Дан солидарности са палестинским народом, установљен 1977. године у Уједињеним нацијама. Свечаности, која је уприличена уз подршку града и палестинске амбасаде у сали Позоришта за децу, присуствовали су амбасадор Палестине Мохамед Набхан, стални координатор УН у Србији Мајкл Сент-Лота, локални функционери, као и представници верских заједница.

МОХАМЕД НАБХАН,
АМБАСАДОР
ПАЛЕСТИНЕ У СРБИЈИ

Најпре је прочитана порука Генералног секретара УН поводом обележавања Дана солидарности са палестинским народом, у којој стоји да је једини циљ окончање окупације која је почела 1967. и стварање суверене, независне и одрживе палестинске државе, засноване на границама из 1967. која живи у суседству са државом Израел. Јерусалим након преговора треба да постане престоница две државе, са уређењима за локалитете светих места која ће бити прихватљива за све. Мора се пронаћи и прихватити једно решење за милионе палестинских избеглица који су расути по региону, каже се, између осталог, у овој поруци.

Крагујевац, иначе, повезује побратимски однос са Јерихоном у Палестини, најстаријим градом на свету, а велико пријатељство два града огледа се у области културе, размене студената, уметника и међусобној подршци. Градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић

вић позвао је на солидарност према палестинском народу која треба да се показује кроз конкретне кораке, нагласивши да су и Палестинци „много учинили за наш народ у тешким временима кроз које је Србија пролазила, јер су у арапском народу променили слику о нама“. Он је подсетио да је Крагујевац одавно домаћин манифестације „Дани Палестине у Крагујевцу“, а исто тако и домаћин студентима из Палестине, који у овде студирају или бораве у оквиру студентских размена.

- Најстарији град на свету је наш град побратим, од пре неколико година у Крагујевцу се организују Дани Палестине, а у Палестини имамо Дани Шумадије и то је значајан корак. Када уз то још примите студенте из Палестине, када сте им домаћини и када они могу да се осећају као да су у својој земљи, док студирају овде, онда сте направили још већи корак. Наша подршка потребна је свакодневно овом народу који страшно пати, не само данас, јер они су много учинили за нас у оним тешким временима кроз које је Србија пролазила. Они су потпуно променили слику о нашем народу након што су били овде, оним што су доживели на овим просторима и пренели арапском народу, рекао је Стевановић.

Захваљујући на гостопримству, а посебно због стипендирања студената, палестински амбасадор је рекао да и они као и ми воле своју земљу где су зачете три највеће религије на свету. Зато кажемо да

ЗАЈЕДНИЧКИ НАСТУП „АБРАШЕВИЋА“ И ГОСТИЈУ ИЗ ПАЛЕСТИНЕ

је у свакоме од вас део Палестине, поручио је Мохамед Набхан. На свечаности је приказан и филм о палестинском народу и послата порука солидарности и саосећања, а програм је завршен заједничким наступом Центра за неговање традиционалне културе „Абрашевић“ и гостију из Палестине.

Г. БОЖИЋ

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ
ЈАСМА ТУРИЗМА„РАДОВИ“ КАФАНЕ „БИБЛИОТЕКА КОД
МИЛУТИНА“ БРЗО РАЗГРАБЉЕНИ

МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ТУРИЗМА

Лепо, здраво и весело

Овогодишњи, пети међународни Сајам туризма и сеоског, одржан прошлог викенда у хали „Шумадија сајма“, имао је разноврсну презентацију агенција и туристичких организација, са понудом сувенира, ручних радова, производа здраве хране, зимнице, бројне стручне презентације и радионице, забавни, али и хуминатарни карактер. Улаз је био бесплатан, а купци ваучера учествовали су у наградном тури-

стичком квизу. Приходом од продаје ваучера доносила се лечење Наташе Ђорђевић, директорке Туристичке организације Кнића.

Сајам је отворен програмима бројних културно-уметничких друштава, плесних и балетских група. Удружења домаћина и жена које се баве сеоским туризмом, заједно са ученицима угоститељских школа, све време спремали су специјалитете традицио-

налне српске кухиње и послуживали све присутне. Први дан пажњу медија, излагача и посетилаца туризма највише су привукле полице „истуреног“ одељења „Библиотеке код Милутина“, чији су „радови“, печење, пите, ролати и предјела, разграбљени у рекордном времену, тако да су остали морли да се обрате „матичној библиотеци“ у Петровцу.

Радионице и стручне презентације бавиле су се развојем рурар-

ног, омладинског и дечијег туризма. Стручни жири посетио је све штандове, прегледао пропагандни материјал и наградио Туристичку организацију Параћина, за комплетну мултимедијалну презентацију и идејно аудио-визуелно и графичко решење штанда, а Туристичка организацију Пирота за најоригиналније етно уређење штанда.

Екипе ловачких и спортских удружења такмичиле су се у кува-

њу рибе чорбе и ловачког гулаша. Секција ловачко удружења „Владан Милошевић“ из Честина направила је најбољи гулаш, а рибу чорбу екипа „Кувам, па шта“.

Више него задовољне учеснике и посетиоце трећег дана песмом су испратили Даница Крстић, Тамара Репановић и рокерчићи „Микица бенда“.

М. ИГЊАТОВИЋ

ПИЛА СЕ И РАКИЈА НА ЦЕВЦИЦУ

СЛАТКИШИ КОЈЕ СУ НАПРАВИЛИ УЧЕНИЦИ ШКОЛЕ „ТОЗА ДРАГОВИЋ“

ДОМАЋА РАДИНОСТ – ШУМАДИЈСКИ СПЕЦИЈАЛИТЕТИ

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Видљиви сваког дана

Низом манифестација у Крагујевцу је у уторак, 3. децембра, обележен Међународни дан особа са инвалидитетом чији је положај унапређен, али су и даље дискриминисане пре свега због стереотипа и предрасуда друштва. У Свечаном салону Скупштине града организован је пријем за представнике удружења особа са инвалидитетом, а у сали Скупштине града колажни програм у коме су учествовали чланови удружења.

Непосредно пре тога представници овдашњих удружења окупили су се на тргу „Код крста“ са намером да протестном колоном до Скупштине града укажу да желе да буду видљиви сваког дана, са истим шансама за школовање, запошљавање

Представници крагујевачких удружења особа са инвалидитетом окупили су се на тргу „Код крста“ да би протестном колоном до Скупштине града укажали да желе да буду видљиви сваког дана, са истим шансама за школовање, запошљавање и бављење спортом, а не само 3. децембра

и бављење спортом, а не само 3. децембра.

Спортски савез особа са инвалидитетом „Шумадија“ и недавно основани Билијар клуб особа са инвалидитетом „Зверка“ организовали су претходне седмице отворени турнир у билијару за првенство града Крагујевца. Турнир је одржан у просторијама Удружења паралелгичара и квадриплегичара „Шумадија“ у Суворорској.

На турниру је учествовало 12 такмичара и може се без сумње рећи да је било успешно, јер смо једини билијар клуб у Србији регистрован за особе са инвалидитетом. Циљ нам је организовано бављење билијаром, јер клуб својим деловањем доприноси развоју и афирмацији особа са инвалидитетом, открива млада председница најмлађег клуба, Верница Ристић.

Догодине биће и масовнијег одзива уколико клуб добије боље услове и простор, али

су свакако овдашња удружења спортски активна. Свако може да изабере спорт који одговара његовом здравственом стању. Лепеза се шири и постоје три спортска друштва у оквиру спортског савеза особа са инвалидитетом, Плегиа спорт „Шумадија“, „Крагуј“ и Друштво за спорт и рекреацију особа са инвалидитетом, као и пет спортских клубова – стони тенис, седећа одбојка, стреличарство, пливање и билијар клуб.

А. Ј.

ВЕРИЦА РИСТИЋ, ПРЕДСЕДНИЦА
БИЛИЈАР КЛУБА

КОЛОНА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ДО СКУПШТИНЕ ГРАДА

Кључ за причање приче о Константину нашао сам у једном стрипу, тачније графичкој новели. У питању је „Сендмен” Нила Гејмена. Начин на који он повезује прошлост и садашњост, стварност и снове био ми је пријемчив за причање приче и у представи и у роману, каже наш саговорник

Историјски роман „Знамење анђела” Дејана Стојиљковића о Константину, римском императору који је признао хришћанство, једна је од најпродаванијих књига у Србији у последња два месеца. То је прича о пријатељству три хришћанска свеца: Димитрија, Георгија и Константина.

Галерије, велики прогонитељ хришћана, и не слуги да под његовом заставом јашу три човека који ће једног дана постати хришћански свеци и утрти пут једном новом царству. Најстарији међу њима је Георгије, стамени и харизматични генерал из Кападокије, у истој легији је и трибун Димитрије из богате сенаторске породице из Солуна. Најмлађи се зове Флавије Валерије Константин, син Галеријевог сувладара Констанција Хлора, храбри коњички официр и наследник престола на Западу.

Дејан Стојиљковић (1976) је прозаиста, драмски писац и стрип сценариста. „Знамење анђела” је његов трећи роман. Аутор је неколико стрип-сценарија, као и књиге о гледа о стрипу „Кисело и слатко”. Први је лауреат награде за стрип теорију „Никола Митровић Кокан”. Аутор је историјске драме „Константин” у режији Југа Радивојевића.

Роман „Знамење анђела” у књижарама се нашао тек неколико месеци након премијерног извођења драме „Константин” па се може стећи погрешан утисак да је предложак за позоришну представу само „преведен” у роман. Да ли је роман произашао из представе или обрнуто?

Роман сам већ почео да пишем када сам добио понуду да, у веома кратком року, урадим драмски текст на основу кога би Југ Радивојевић режирао представу поводом јубилеја. Тешко да би неки други писац успео да се избори са та-

РАЗГОВОР СА ПИСЦЕМ: ДЕЈАН СТОЈИЉКОВИЋ

Скривене поруке

квим временским цајтнотом и гомилом грађе која треба да се проучи, а која се не тиче само Константина него и његовог доба. Искористио сам одређене сегменте тог романа у настајању и то је био темељ за писање драме. Додатно су ми помогли редитељ Радивојевић и драматург Иван Велисављевић са којим сам раније сарађивао у оквиру драмског програма Радио Београда. Роман је настајао упоредо, јер он се не дотиче само Константина, већ су ту и свети Ђорђе и Димитрије Солунски. И сама радња се протеже на четрдесетак година. У питању су два аутономна дела која се поприлично разликују, нарочито ако имамо у виду да у позоришту није играна интегрална верзија текста, већ да је он скраћен за трећину и да му је промењен крај.

Константин је на неки начин покретач радње и у вашем првом роману. Није ли се већ тада родила идеја да се „позабавите” његовом причом?

Тако је. Отприлике након завршетка „Константиновог раскршћа” јавила ми се идеја да напишем биографски роман о Константину. За почетак сам читао остале биографске романе, француски писац Кристијан Кербул има фактографски изванредно поткован роман о Константину, али су његова структура и стил превазиђени. Код нас се Константином бавио Иван Ивањи, у склопу своје тетралогije романа о римским царевима на нашим просторима, али, опет, и његова књига ми је деловала старомодно и сувопарно. Одгледао сам и неке документарце и нисам био нарочито одушевљен.

Од историјске грађе сам прочитао све што сам могао да нађем, на српском и енглеском језику, нарочито су ми од користи биле књиге нашег професора Радивоја Радића и изванредна студија Рејмонда Ван Дама, историчара који предаје на Оксфорду. Највећи проблем са којим сам се суочио јесте то да су моји претходници писали књиге са позиције атеиста и гностика, док сам ја наступао са позиције верујућег хришћанина. Зато сам добрим делом био инспирисан хришћанским легендама, али и делима Шекспира, Достојевског, Кафке...

Парадоксално, кључ за причање приче о Константину сам нашао у једном стрипу, тачније графичкој новели. У питању је „Сендмен” Нила Гејмена. Начин на који он по-

„ Ако писац ужива док пише, уживаће и читалац док чита, ако се писац забавља, забављаће се и читалац. Писање доживљавам као игру

везује прошлост и садашњост, стварност и снове ми је био пријемчив за причање приче и у представи и у роману.

Чини се да је првенствени циљ ваших романа да заинтригирају, пробуде жељу за даљим истраживањем епоха о којима пишете, али да се пишући и сами одлично забављате?

Ја сам пре свега приповедач. Не волим помпезне титуле типа „књижевник” или „прозаиста”. Ја причам приче. И то волим да радим. Чарлс Буковски је једном рекао: „Стварање не може бити тако озбиљно, јер би човек онда једноставно заспао”. Ако се писац мучи док пише, онда се мучи и читалац, ако се писац досађује, досађиваће се и читалац. Опет, ако писац ужива док пише, уживаће и читалац док чита, ако се писац забавља, забављаће се и читалац.

Писање доживљавам као игру. Волим да, рецимо, учитавам у текст разне скривене поруке, референце. У мом другом роману сред-

њековни витез цитира Ијана Кертиса, певача „Џој дивижн”. У „Знамење анђела” царица Јелена у писму упућеном сину, између осталог, пише реченицу која оригинално припада Џиму Морисону. На крају романа, Константин сумира свој однос према вери у реченици коју је написао Кафка. Та скривена димензија моје прозе је уједно и завитлавање са критичарима и разним тумачима мог писања међу којима има највише некомпетентних људи, који такве ствари једноставно неће приметити, јер су још увек заглављени између Симе Матавуља и Белог Марковића.

У једном интервјуу изјавили сте да се у Србији никада више није читало него данас зато што је читање најједнијашња забава. Зашто је за неке ваше колеге blasfemiја повезати књижевност и забаву?

Зато што превише мојих колега себе схвата превише озбиљно. То је реликт ранијих времена, нечега што је примереније двадесетом, па и деветнаестом веку, када је писац био нешто као мали бог, грађанин првог реда, друг и господин писац. Када се лагодно живело од апанажа, промоција, семинара, масно плаћених хонорара у државним издавачким кућама. Када се од једне промоције у паланачкој библиотеци могао купити нови „фића”. Данас од писања могу живети само они који имају велике тира-

же и које преводе у иностранству, а таквих је мало. Па се, тако, госпо-да и другови баве неким другим активностима, од агитације по политичким странкама до писања дневно-политичких баљзгарија, осврта, колумни. Самим тим, они су смртно озбиљни, јер су забринуте за распето српство, права хомосексуалаца, економску политику, исход локалних избора, чињеницу да Јапанци лове китове и од њих праве маст за реуму.

И наравно да, тако намрштени и забринуте, доживе фрас кад им неко попут мене објави одавно знану истину да је књижевност, такође, део индустрије забаве. Па како у филму имаш једног Мајкла Беја и једног Кустирицу, у музици једног Џејмса Бланта и Лу Риде, тако и у књижевности постоје Иво Андрић и Агата Кристи. Ова потоња пише кримиће, људи то воле да читају, није у питању високопарна уметност која ће вам променити живот и отворити нове видике, али, будимо поштени, уз било који роман Агате Кристи ћете провести веома лепо поподне. И свако ко је читао њене књиге зна да она није лош писац, напротив, али да се определила за одређени жанр у коме је мајстор. Баш као што Мајкл Беј уме да разноси читаве квартове и да у том нема ничег узвишеног и уметничког, већ само забавног и лепог за око. То је поента свега.

Читаоци ишчекују други део романа „Дуге ноћи и црне заставе”, чак је и крај ваше прве књиге такав да оставља простор за наставак. Радите ли на томе или се ових дана посвећујете нечему потпуно новом?

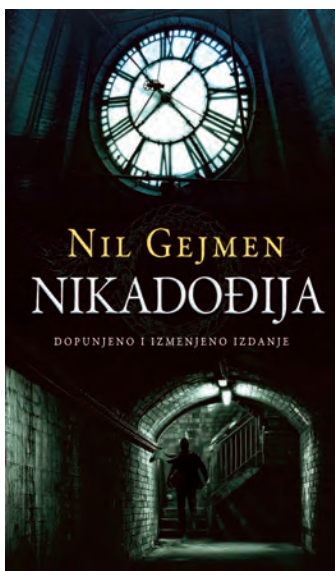
Ових дана са мојим пријатељем и колегом Владом Кеџмановићем радим на заједничком роману о Иви Андрићу и његовој дипломатској мисији у нацистичкој Немачкој. Тај роман ће се појавити за следећи сајам књига. Завршавам, тачније, склапам збирку прича, прву после шест година која ће изаћи на пролеће и у којој ћу се читаоцима представити у другачијем светлу. А наставак „Дугих ноћи”, који носи наслов „Олујни бедем”, почео сам да пишем одмах чим сам завршио први део. Биће то прича о паду Ниша и бици на Плочнику, фокус приче ће бити померен на друге ликове попут Милана Топлице појавиће се и нови јунаци, пре свега остали витезови „Реда Змаја” познати читаоцима из народних песама.

„ЛАГУНА” НАГРАЂУЈЕ Испод града

Нова књига из „Лагуне” је допуњено и измењено издање чувеног романа Нила Гејмена „Никадођија”, а поред крајње верзије самог текста, која се разликује од претходне британске верзије, од америчке верзије, као и верзије објављене код нас, садржи и додатни материјал. Апсолутно неизоставно за све љубитеље Гејмена - ово је вероватно његов најбољи роман. По њему је БиБиСи снимиле телевизијски серијал.

Под улицама Лондона лежи свет какав људи не могу ни сањати. Град чудовишта и светаца, убица и анђела, витезова у оклопима и бледих девојака у црном сомоту. Ово је град запостављених и заборављених. Млади пословни човек Ричард Мејхју дознаће о овом другом Лондону и више него довољно. Због једног јединог добротинства, он се из своје свакодневице стрпоштава у свет у исто време и сабласно познат и крајње зачудан. А тамо доле, испод града у ком живи, чека га необична судбина: никадођија.

Два читаоца „Крагујевачких”, добиће књигу „Никадођија”, аутора Нила Гејмена, а потребно је да у петак, 6. децембра, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи” у пешачкој зони.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО” НАГРАЂУЈЕ Загонетка библиотеке из Вектиса

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у рилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва”.

Будућност човечанства је мистерија скривена на страницама једне књиге, књиге у којој је скривен датум Судњег дана. И док се свет пита шта ће се стварно догодити 9. фебруара 2027, неколико људи добија разгледницу са цртежом мртвачког сандука и датумом: даном када ће умрети. Баш као на почетку невероватног низа догађаја који су довели до откривања Библиотеке мртвих. Ипак, постоји једна разлика: све жртве кинеског су порекла. Последња истина никада није откривена.

Вил Пајпер пронашао је мир: зна да ће живети и после судњег датума и решио је да остави за собом загонетке библиотеке из Вектиса. Барем док његов син није изненада отишао у Енглеску и нестало. У трену, за Вила ће се све поново вртети око порекла Библиотеке мртвих. Тамо где је све почело. И где ће све завршити.

Потребно је да у петак, 6. децембра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете роман „Чувари библиотеке”, аутора Глена Купера. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан”, која се налази у Тржном центру „Плаза”.

ПЕТ ГОДИНА ГАЛЕРИЈЕ „РИМА”

Мали простор за велика дела

За пола деценије, колико постоји ова малена галерија у Улици Бранка Радичевића, организовала је 26 изложби и четири посебна програма за „Ноћ музеја”. Прва је приватна галерија код нас која сарађује са САНУ

Поставке Илије Башичевић Босиља, Марка Челебоновића, Миће Поповића, Јоже Циухе, Раше Тодосијевића, Николе Коке Јанковића, Недељка Вовденовића, Емерика Фејеша, само су део понуде коју је током пет година од свог оснивања галерија „Рима” представила овдашњој јавности.

За пола деценије, колико постоји ова малена галерија у Улици Бранка Радичевића, организовала

ла је 26 изложби и четири посебна програма за „Ноћ музеја”. Прва изложба коју су Крагујевчани били у прилици да виде била је поставка Љубице Цуце Сокић, у фебруару 2009. године, а последња у низу Радомира Дамњановића Дамњана, која је затворена пре две недеље.

Галерија „Рима” бави се презентацијом класичне и савремене уметности. Организује изложбе наших класика, уметника из области ликовне и примењене уметности, трибине о њиховом делу и представљање монографских издања. У својој збирци поседује дела српских аутора прве половине двадесетог века и њен рад се базира на представљању разних сликара и сликарских праваца тог времена (импресионизма, кубизма, конструктивизма, наивизма, експресионизма, интимизма).

Један сегмент деловања везан је за токове савременог сликарства, прати се рад савремених уметника и представљају њихова дела путем изложби и каталога.

Оснивач и власник галерије „Рима” је Александар Милојевић.

Како нам је овај галериста рекао, најпосећеније изложбе биле су Владимира Величковића и Мрђана Бајића.

Поред одличних изложби, нашим највећем успехом сматрамо покретање иницијативе да се оснује легат Николе Коке Јанковића. На тај начин дефинисаће се културни идентитет Крагујевца, који, нажалост, полако нестаје. Уверен сам да би се оснивањем тог легата Крагујевац учврстио на културној мапи Србије, објашњава Милојевић.

„Рима” је прва приватна галерија која је са најугледнијом институцијом у нашој земљи, Српском академијом наука и уметности, организовала једну изложбу. Захваљујући тој сарадњи и престоницка публика имала је прилику да види јединствену колекцију радова Љубице Цуце Сокић. Највећи број пастела из заоставштине ове уметнице налази се у приватном поседу, међу којима је колекција галерије „Рима” кључна за промовисање богатог опуса Љубице Сокић. Непосредно пре организовања изложбе откривено је и 14 нових пастела, који су по први пут би-

ли изложени у галерији САНУ и репродуковани у каталогу изложбе.

У овом тренутку „Рима” је једна од водећих галерија у држави. Стали смо у ред збирке „Бељански”, Галерије Матице српске, галерија „Саве Шумановића” у Шиду и „Милана Коњовића” у Сомбору, каже Милојевић.

Од самог оснивања галерије текстове за каталог и предговоре пишу најзначајнија имена струке, од Јеше Денегија до Ирене Суботић, али се „Рима” ослања и на младу историчаку уметности Невену Мартиновић, која полако заузима истакнуто место на ликовној сцени Србије. Иначе, Невена је стално запослена у галерији, а свако ко је бар једном ушао у галерију могао је да се увери у њено познавање уметности и способност да на интересантан начин посетиоцима представи рад уметника чија су дела изложена.

Публику крагујевачке галерије чини углавном млађа популација, предњаче студенти ФИЛУМ-а, али и средњошколци.

Наши посетиоци су и из других градова, па нам се често дешава да имамо захтеве да радимо и недељом због гостију из целе Србије. Постали смо саставни део туристичке понуде града, што се може видети и на билбордима Градске туристичке агенције, додаје наш саговорник.

О плановима, за које каже да крију бројна изненађења, Александар Милојевић ретко говори. Ипак, открио нам је да ће излагачку годину започети са младим и перспективним уметником Марком Црнобрњом, а представиће и монографију посвећену Ђорђу Ивачковићу.

Мирослав ЧЕР

СЦЕНА ИЗ ПРЕДСТАВЕ „ХЛАДЊАЧА ЗА СЛАДОЛЕД”

КРАГУЈЕВАЧКИ ТЕАТАР У БЕОГРАДУ

Четири представе на три сцене

Књажевско-српски театар ће током децембра представити свој репертоар београдској позоришној публици. У три београдска позоришта биће изведене жанровски и тематски разноврсне представе домаћих и страних аутора које су у протеклој позоришној сезони биле награђиване на више фестивала у земљи и иностранству.

Београдска позоришна публика имаће прилику да по први пут види три представе Књажевско-српског театра: „Убити птицу ругалицу”, „Моји бивши, моје бивше” и „Хладњача за сладолед”, али и да поново погледа хит представу „Један човек, двојица газда”, која је након Њујорка и Лондона, у маја 2012. године, имала своју премијеру у Крагујевцу.

Прва на репертоару на сцени „Раша Плаовић” Народном позоришта биће представа „Моји бивши, моје бивше”, у режији Слађане Килибарде, у четвртак, 5. децембра.

Већ сутрадан, Крагујевчани ће извести комад „Убити птицу ругалицу”, у режији Небојше Брадића, на сцени „Раде Марковић” Београдског драмског позоришта.

На истој сцени биће изведена и комедија „Један човек, двојица газда”, 10. децембра, а следеће гостовање заказано је за 21. децембар, када ће на сцени „Атељеа 212” бити изведена драма „Хладњача за сладолед”, у режији Приможа Беблера.

НАЈПОСЕЂЕНИЈЕ ИЗЛОЖБЕ У ГАЛЕРИЈИ „РИМА” БИЛЕ СУ ПОСТАВКЕ ВЛАДИМИРА ВЕЛИЧКОВИЋА И МРЂАНА БАЈИЋА

ЗАВРШЕНИ СУСРЕТИ ПРОФЕСИОНАЛНИХ ПОЗОРИШТА СРБИЈЕ

Гранд њри новосадској представи

Одлуком жирија Гранд при за најбољу представу додељен је „Бајци о витезу без коња” Позоришта младих из Новог Сада. Признање „Милена Саџак”, за најбољег младог глумца, припало је Крагујевчанину Петру Лукићу

У овдашњем Позоришту за децу, од 25. до 27. новембра, одржани су 44. Сусрети професионалних позори-

шта Србије на којима су учествовала позоришта из Новог Сада, Зрењанина, Земун, Суботице, Ниша и Крагујевца. Одлуком стручног жирија, који су сачињавали Живомир Јоковић, редитељ из Београда (председник), Ерика Јовановић Кањо, костимограф и креатор лутака из Суботице и београдски глумац Горан Балачевић, Гранд при за најбољу представу додељен је „Бајци о витезу без коња” Позоришта младих из Новог Сада.

Награде за глумачка остварења добили су Наташа Милишић („Доброћудни цин” – Луткарска сцена НП „Тоша Јовановић” из Зрења-

нина), Зоран Тодоровић („Ружно паче” Позориште лутака „Пинокио” Земун), Марија Митровић („Бајка о витезу без коња” Позориште младих Нови Сад), Андрија Поша („Доброћудни цин”) и глумачки ансамбл Дечијег позоришта Суботица за глумачко остварење у представи „Црвенкапица и вук”.

Награду за најбољу музику добио је Саму Чернак („Црвенкапица и вук”, Дечије позориште Суботица), за сценографију Стефанка Кувлијева („Ружно паче”), за најбољу креацију лутака Ева Фаркашова („Бајка о витезу без коња”), за

најбољи текст Игор Бојовић („Ружно паче”) и за најбољу режију Јарослав Антонијук („Ружно паче”).

Посебне награде додељене су Малом позоришту „Душко Радовић” из Београда (награда „Јанко Врбњак”) за анимацију коња у представи „Бајка о витезу без коња” Позориште младих Нови Сад, граду „Бошко Зековић” за свеукупни допринос развоју луткарства додељена је Ирени Тот, док је признање „Милена Саџак”, за најбољег младог глумца, припало Петру Лукићу за глумачко остварење у представи „Алиса у земљи чуда” Позоришта за децу Крагујевац.

ТАНГО У СКЦ-У

Концерт ансамбла Либеркуаџиро

У Арт-кафе галерији СКЦ-а, у четвртак, 5. децембра, у 20 часова, одржаће се концерт ансамбла „Либеркуаџиро”. Овај камерни танго ансамбл из Београда овдашњој публици представиће пројекат „ТангОпера”, који је настао из идеје музичара да шири аудиторјум заинтересују за танго. Њихова музика је колоритна фузија традиционалног танга, елемената цеза и класичне музике с нагласком на барок.

Овај ансамбл основан је октобра 2011. године, а чланови су професионални музичари, вишеструко награђивани из области солистичког и камерног музичарања. Посебно место у про-

јекту свакако заузимају композиције Астора Панталонеа Пјазоле, с обзиром да је његово виђење танга унело у музику својеврсну револуцију. Композиције у „танго нуево” стилу су атрактивне због своје различитости од традиционалног танга услед додавања елемената цеза, проширених хармонија, дисонанци и сложеног контрапункта.

Музичка идеја ансамбла „Либеркуаџиро” је представљање и популаризовање Пјазолине фузије танга са широким распном других препознатљивих западних музичких елемената. Ансамбл неформалним приступом концертном извођењу стиже до

срца сваког појединца у публици, сваки наступ има и едукативни карактер, а куриозитет је извођење танго класика из ремек дела светске кинематографије.

На репертоару бенда налазе се познате композиције Астора Пјазоле, Алберта Гинастере, Анђела Вилолда, Карлоса Гардела, Церарда Родригеза.

Квартет одржава редовну концертну активност у Београду у реномираним концертним просторима, од Музичке галерије и Велике сале у „Коларцу”, Дома културе Студентски град, СКЦ-а, до сале Народне библиотеке Србије.

ВЕЧЕ СТЕНД АП КОМЕДИЈЕ

Неша Брицис и Рики Мартин

Удружење грађана „Видо”, у сарадњи са Студентским културним центром, организује ново вече стендап комедије и то премијерно у Крагујевцу са једним од најтраженијих комичара на Балкану Ненадом Даниловићем, познатијим као Неша Брицис. Поред овог комичара, на сцени ПМФ-а, у четвртак 5. децембра, од 20 часова, наступиће и локални стендап аматери, који су већ успешно загазили у воде стендап комедије.

Један од најпознатијих комичара у региону, Ненад Даниловић, члан је организације standup.rs и до сада је имао више од

500 наступа у клубовима, позориштима и културним центрима широм региона. Интернет публици је познат по хиту „Хеј Рики Мартине”. Стендап комедијом бави се, по сопственом признању, од кад се родио. Све што му се у међувремену дешавало – подстанарски проблеми код газде Кинеза, фацијална парализа због сталног осмехивања у униформи радника „Мекдоналдса” и многе друге авантуре – једва чека да подели са публиком. Аутор је и извођач модерне шансоне „Камичак и бјела рољетна”. Цена улазнице је 250 динара.

ПОЛА ВЕКА У СПОРТУ – СЛОБОДАН СТЕФАНОВИЋ, БАНЕ ХЕРЕРА

Отац женског фудбала

Нема Крагујевчанина старије гарде који није чуо за њега, не само због читавих пола века како се бави фудбалом, него и због карактеристичног и препознатљивог надимка – Херера. Слободан Стефановић, или Бане Херера (67), фудбалу је посветио свој живот. Прво као играч у „Полету“ из његовог родног Губереваца у Општини Кнић, а касније као познати и угледни спортски радник.

Члан управе „Полета“ постао је још у време активног играња од 1964. до 1975. године и као председник клуба заслужан је за његов највећи успех, улазак у подручну, подсавезну лигу Крагујевца 1971. године. Током баража за тај пласман од својих играча (кум је био дугогодишњи саиграч Љубинко) је добио надимак Херера. Да, баш по легендарном аргентинском асу и тренеру, Хеленију Херери, творцу одбрамбене тактике – „катенаџо“ (браве) који је за противнике био „гробар фудбала“, а за обожаваоце „чаробњак“. Наш Херера, Бане, не оптерећује се тим ласкавим епитетима. Скромно тврди:

– Пола века сам провео у фудбалу и у њему ми је најважније било дружење, спорт, здрав живот и правилно усмерење младих. Трудно сам се да створим услове и што бољу организацију за правилно васпитавање младих људи ради општег друштвеног интереса, не крије своје идеале из неких давнијих времена наш саговорник.

Први женски клубови

Руководио је акцијом изградње стадиона ФК „Полета“ из Губереваца, почетком осамдесетих година, и годинама био активан у Општинском фудбалском савезу Кнића и међуопштинском Крагујевца, делегат Шумадијске лиге, члан ко-

Познати спортски радник Слободан Стефановић наредне године свечано ће обележити пола века бављења фудбалом. Као организатор истакао се у оснивању клубова код нас неразвијеног женског фудбала, попут „Гружанки“ и „Шумадије“

КАО АКТИВАН ФУДБАЛЕР ГУБЕРЕВАЧКОГ „ПОЛЕТА“ (ХЕРЕРА НАЈВИШИ У СРЕДИНИ ГОРЊЕГ РЕДА)

мисије за женски фудбал у Фудбалском савезу региона Западне Србије, боравио у САД као фудбалски прегалац и стручњак... Али, у спортском животу овдашњем остаје упамћен по револуционарном покретању првих женских фудбалских клубова у нашем региону.

– Иницијатор те револуционарне идеје и прва која ми је то предложила била је Љубица Марко-

вић, секретарица книћанског фудбалског савеза. Њеним и мојим ентузијазмом и залагањем основали смо први женски фудбалски клуб у Шумадији „Гружанка“ Љубић – Кнић 1996. године, у којем су играла деца из 12 села Горње Груже. Љубица је била и дугогодишњи просветни радник и родитељи играчица су имали пуно поверење у њу и мене као јавне и познате личности из тог краја и нису се либили да пошаљу децу на тренинге у наш клуб, присећа се Херера.

– Пошто је читав спорт био у повоју исте сезоне, 1997. године, смо упали из Друге лиге у највиши ранг. Али, због трагичне смрти Љубице Марковић у саобраћајној несрећи у Вучковци и непостојања услова за рад у Љубићу у лето те исте године основао сам клуб „Гружанке“ из Пајсијевића, прича Бане Херера.

Љубићка фракција (коју су „отцепили“ родитељи) „Гружанки“ угасила се следеће сезоне. Као искусни организатор фудбалских дешавања не заборавља да уз почившу Љубицу и себе помене заслужне родитеље, спортске раднике и стручњаке попут Радисава Тодосијевића из Пајсијевића, Драгана Радомировића, професора из Груже, Арсенија Марковића из Вучковце, Милована Исаиловића из Сибнице...

– Девејичице су тада, јер је женски фудбал тек почињао, могле са 13 година да играју за први тим. У клубу их је било преко 40, а већ прве сезоне поновили смо успех, били прваци Друге лиге Север и ушли у Прву. Клуб „Гружанке“ дао је доста репрезентативки тадашње СРЈ и СЦГ (види антрфиле), капитена кадета Јасмину Ђоковић и омладинске репрезентативке Вујовић, Варјачић и Милојевић. Тренери који су оставили најдубљи траг у клубу били су Радомировић, Божидар Угљеша и Теодосијевић, набраја он, додајући да су све увек финасирали родитељи и да је он, не мали број пута, из сопственог џепа финасирао одласке на припреме, путовања, утакмице...

Медији су поклањали пажњу малом, па још женском сеоском фудбалском клубу, приповедајући на спортским странама како за „Гружанке“ шпилају фудбалицу три рођене сестре Маслар из Липнице, пратили њихове мечеве у

БАНЕ ХЕРЕРА СА БОГАТОМ СПОРТСКОМ И МЕДИЈСКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ

Земуну, Приштини, Нишу, Пожаревцу, Врању, Крушевцу... „О лепим девојкама из Груже више се само не пева, већ се и гледају њихове одличне фудбалерке“, писали су пословно лирски надахнути посланици спортског извештава.

Сеоске поделе

Ех, али као по правилу нешто што је успешно код нас не траје дуго... Почетком новог миленијума, 2001. године, уследиле су нове поделе. Сада у пајсијевићким „Гружанкама“.

– Председник Месне заједнице са још двојицом локалних приватника, који су му се прикључили, он-

прваци Друге лиге и баш на стогодишњицу „Шумадије“ упадамо у прву лигу. На тај начин увеличаво прославу највећег јубилеја српског фудбала, не без поноса истиче Бане.

Фудбалерке „Шумадије“ под његовим патронатом активно су у највишем рангу све до 2008. године, а спортски новинари Банета Хереру крсте титулама попут „фудбалског великана“. Али..., ни то није потрајало.

– Због недостатка средстава за путовања изостао је превоз, а клуб је престао активно да се такмичи. Задржан је такмичарски статус, али девојке нису престале да се друже и играју ревијалне и пријатељске утакмице, каже он.

Из екипе „Шумадије“ чак њих седам игра у пожаревачкој „Бусији“, једна у Јагодини и две у Београду. Тај тим изнедрио је и неколико судија различитих рангова, од ко-

ЕКИПА „ГРУЖАНКИ“ НА УТАКМИЦИ У НОВОМ САДУ 1998. ГОДИНЕ (ХЕРЕРА ЧУЧИ ЛЕВО У ДОЊЕМ РЕДУ)

ДАНАШЊА ЕКИПА ВЕТЕРАНКИ „ШУМАДИЈЕ“

ПРВА ГРУЖАНКА У РЕПРЕЗЕНТАЦИЈИ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Изнедрио и најмлађу капитенку

Под будним надзором и спортским прегалаштвом Банета Херере стасала је и Јасмина Ђоковић, прва Гружанка у репрезентацији Југославије. Она је 2000. године још као шеснаестогодишњакиња и ученица другог разреда Друге техничке школе заиграла за кадетску и омладинску репрезентацију ондашње СР Југославије, чији је, једно време била и капитен, а активно је играла у „Гружанки“ из Пајсијевића.

БАНЕ ХЕРЕРА (У СРЕДИНИ) ИСПРЕД КУЋЕ СЛАВНИХ ФУДБАЛА У АМЕРИЦИ

ако, „букања ради“, саботирали су нас и нисмо отишли на заказану утакмицу редовног кола. Међу људе су „пустили“ глас да сам ја, тада председник клуба, покупио све паре! Које паре у женском фудбалу у Гружи?! Па, нема их ни у мушком. Ипак, нисам хтео да се неко на такав начин игра са мојим именом и угледом и одмах сам сутрадан, по неодиграној утакмици, поднео четворогодишњи извештај о раду и поздравео се са њима, сећа се Херера.

Но, није дангубио. Са својим некадашњим играчем из губеревачког „Полета“ Веселином Мујовићем, тада на месту потпредседника ФК „Шумадије“, (председник је био Небојша Лековић) одмах те исте 2001. године латио се оснивања женске „фракције“ најстаријег фудбалског колектива у Србији.

Пајсијевићке „Гружанке“ су трајале још сезону-две и утулиле се. – Са тенизиста почињемо већ у септембру 2001. године, а са припремама од марта наредне. У августу 2002. године укључујемо се у такмичење и те сезоне постајемо

јих две, Марина Вишић и Невена Сталетовић, суде и у мушкој конкуренцији.

Данас у Крагујевцу постоје два активна женска клуба „Тријумф“ и „Уна фортуна 04“, а после пола века проведеног у фудбалу Херера се пита шта је то што недостаје овом спорту код нас и спречава га и даље да постане равноправан са мушким, као што је случај у развијеним земљама попут Америке (која чак има 11 милиона женских и само девет милиона мушких регистрованих играча фудбала), читаве Скандинавије, Немачке, Бразила, Кине...

– Женски фудбал не сме да остане на маргинама спортског интересовања. Данас се не ради за будућност и лични интерес је заменио општи, сматра Херера.

Пошто му је за прославу 40 година рада у фудбалу изостала планирана монографија, за 50, је, богами, неће пропустити. И то са скромним и непретенциозним, али препознатљивим насловом: „Бане Херера – Србија“. Само напред.

Зоран МИШИЋ

ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА У КРАГУЈЕВЦУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА (2)

Оправке старог оружја и муниције

Пишу: Небојша Ђокић,

Центар за војно-политичке студије,
Београд
и Радван Радвановић,
Криминалистичко полицијска
академија, Београд

З а текућу производњу, највећим делом за оправку трофејног оружја и муниције, било је предвиђено 35.027.125 динара. У буџету за 1920/21. годину средства за обнову Завода су повећана, тако да је само ставка за ванредне расходе износила 12.556.000 динара, од чега за набавку машина, алата и инсталација - 6.000.000.

Априла 1920. оспособљена је за рад радионица за оправку инструмената (инструментарница). Почетак производње у појединим радионицама био је отежан због недостатка простора. Пушкарница је била подељена на два дела, да би се омогућио смештај упалачнице. У згради шрапнелнице била је смештена ковачница, ковачка браварница, а на спрату инструментарница. Ливница гвожђа остала је у истој згради где се налазила и пре рата, али су под истим кровом биле смештене и ливница метала и моделарница, јер су зграде тих радионица за време рата биле порушене.

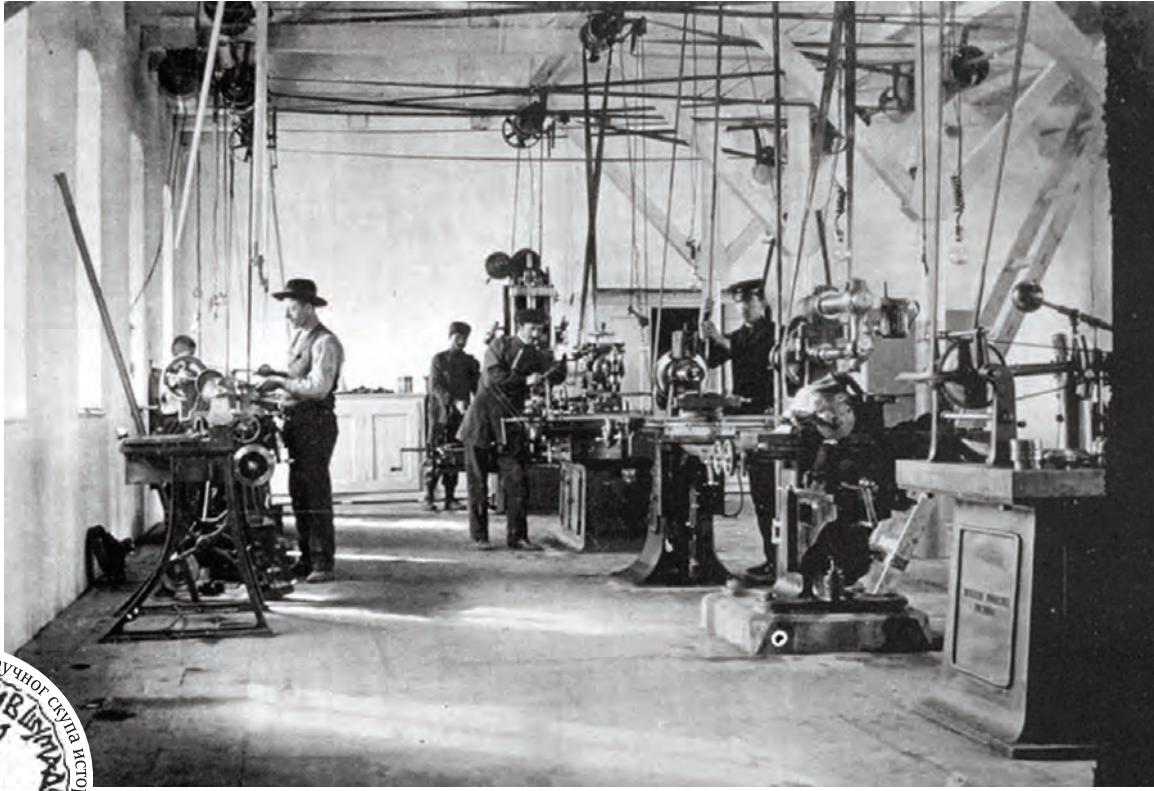
Неизвесност у погледу обима обнове Војнотехничког завода није престала ни 1920. Фабрика није имала ни једног машинског нити електроничке, а ни инжењера хемије. Недостајали су одговарајући профили кадрова и за управнике појединих одељења. Услед недостатка магацинског простора велике залихе трофејног оружја и муниције стајале су на отвореном простору у кругу Завода, изложене пропадању.

Чињени су напори да се обезбеди погонска енергија, како би се омогућио нормалан рад инсталационих капацитета. Септембра 1920. пуштена је у погон парна машина од 100 КС, која је допремљена из Бање Луке. У току 1921. из магацинског ратног плена у Боки Которској добијене су две парне машине, од којих је једна била стабилна јачине 200, а друга полустабилна (локомотива) јачине 130 КС. Заједно са машинама и другим инсталацијама враћеним из Бугарске, враћен је један и дизел - мотор који је пуштен у рад 22. децембра 1922. Нова инвестициона улагања до 1925. износила су преко 10.000.000 динара, при чему треба истаћи подизање нове артиљеријске радионице (2.000.000 динара), затим нових грађевинских објеката за столарницу, стругарницу и коларницу (укупно 2.276.660 динара).

Нове фабрике и нови задаци

У раздобљу од 1922. до марта 1924. године инсталирањем и стављањем у покрет враћених машина из окупаторских земаља, од једног дела машина добијених на име репарација и извесног броја након купљених машина, почела је делимична производња у неким радионицама. Оправке старог оружја и муниције и даље су чиниле преовлађујући део рада у фабрици. Број запослених у Заводу износио је преко 2.000 радника. Почев од 30. новембра 1923. фабрика је променила назив у Артиљеријско-технички завод, да би почетком тридесетих година поново узела раније име - Војнотехнички завод.

После неколико година стагнације и неизвесности у погледу локације објеката војне индустрије, превладао је традиција као чинилац. То и значајна концентрација специ-

јализоване радне снаге, одлучујуће су утицали да се не мења локација центра војне индустрије, већ да се у Крагујевцу ради на обнављању и подизању фабрике. Одлучујући корак у том погледу био је уговор закључен са белгијском фабриком оружја у Херсталу код Лијежа (1925) о куповини лиценце за производњу пушке маузер калибра 7,9 мм М24. Истовремено је одлучено да се подигне и фабрика пешадијске муниције. Ове фабрике подигнуте су у кругу Војнотехничког завода и чиниле су његов нераздвојни део.

У вези са утврђеним програмом за подизање нових фабрика у склопу Завода, утврђени су и задаци овог објекта војне индустрије, који ће остати на снази све до 1941. Ти задаци формулисани су у четири тачке:

1. Да за сву нашу војску, граничну трупу и жандармерију израђује и оправља све оружје, оружја спрема, муниција, кола, запрежни, товарни и јахаћи прибор итд.;
2. Да испитује ваљаност свега оружја и муниције и остале убојне спреме, која се набавља у иностранству за потребе наше војске;
3. Да проучава све домаће и иностране проналаске на усавршавању оружја, муниције и остале убојне спреме и материјала за њихову израду. У ову сврху прати развитак иностраних оружаних фабрика да наша оружја индустрија не изостаје у напредовању;
4. Да са техничке стране проучава сва питања око израде правила и упутстава за руковање, чување и чишћење појединих врста оружја, муниције и разне убојне спреме.

Из задатака које је добила крагујевачка фабрика резултирала је њена организациона структура, која је утврђена 1925, а допуњена 1936. године. Поред поменута три основна, конституисана су још и ова одељења: машинско и грађевинско, пиротехника и хемијски лабораторијум. За фабрику је и даље била везана Војнотехничка школа.

У склопу нове концепције развоја крагујевачке војне фабрике приступило се раду на подизању фабрике пушака и фабрике пешадијске муниције, о чему ће касније бити више речи. После престанка ливења лахитових бронзаних топова 1886. године, подизање ових фабрика означава квалитативан скок у развоју Завода.

У новом инвестиционом циклусу саграђени су: нова зграда Лабораторијума 1925-1927. године, Артиљеријска радионица 1926., го-

дине, фабрика пушака и фабрика пешадијске муниције 1927., управна зграда са парком 1928., стан управника са парком, електрична централа, деље обданиште и фабричка амбуланта, ватрогасна кула, пруга за Медну, извршена регулација Лепенице, брана са уставом, нова ковачница и котларница 1929-30., упалачница 1933. године.

Као потпуно нове подигнуте су алатница, столарница и радионица за оправку моторних возила.

У другу групу у оквиру инвестиција у ВТЗ двадесетих година спадају интернат Војнозатлијске школе, надградња Војнозатлијске школе, стан управника, официјерски станови, деље обданиште, фабричка амбуланта и стара радничка колонија (1925-28. године). Радничка колонија у Крагујевцу саграђена је на у то време најнапреднијим принципима грађења радничких школа, надградња Војнотехничког завода грађено је више од 100 зграда у којима је настањено преко 500 породица са око 2.000 становника. Дрвене типске зграде (89 кућа са 332 стана) подигнуте су на простору од 23 хектара средствима добијеним на име немачких репарација. Из средстава Војнотехничког завода, на површини од 8,2 хектара изграђено је 18 кућа са 72 стана. Саграђени су и школа, соколски дом, амбуланта, продавнице и други заједнички садржаји. У центру насеља био је парк са павиљоном за музику, скулптуром и шетним стазама. Примењен је строги ортогонални модел уличне мреже са рационалним правоугаоним градским блоковима. Улице су биле уређене и озелењене, а слободни простори између зграда контролисано засађивани.

Међутим, вратимо се главној теми, а то је рад у крагујевачкој фабрици.

Ремонт топова свих врста

Као што смо већ навели, одмах по обнављању рада завода приступило се прегледу и ремонту артиљеријских оруђа, како оних која су се већ налазила у наоружању српске војске, тако и оних заплених од непријатеља (Аустро-угарске, Немачке, Бугарске, па и Турске). Нема доступних података којим се редом ишло при прегледу и ремонту, али постоји један доста поуздани списак артиљеријског оруђа прегледаног и по потреби ремотованог у Заводу до 1926. године. Ево шта тај списак садржи:

Пољски топови: Круп турски 75 мм М 1904, немачки Круп 75 мм М 1904, бугарски Шнајдер 75 мм М

1904, француски 75 мм Мод. 1897, Шнајдер 75 мм М 1912, Шнајдер 75 мм М 1914, аустријски 8 цм М 1875, аустроугарски 8 цм М 5/8, аустроугарски 8 цм М 17, Шнајдер 75 мм М 1907, Шнајдер 75 мм М 1907А, аустријски 9 цм М 1875.

Брдски топови: француски 65 мм М 1906, аустријски 75 мм М 1899, Шкода 75 мм М 15.

Противавионски топови: италијански 75 мм М 1906/1915, Шкодин 8 цм М 14.

Хаубице: аустроугарска 10 цм М 1890/1899, руска 6" Шнајдер М 1909, Шкода брдска 100 мм М 16, Шкода 100 мм М 14, немачка 105 мм М 1898/1909, немачка 105 мм М 1916, француска Баке М 1880, бугарска Шнајдер 120 мм М 1909, српска Шнајдер 120 мм М 1910, француска Шнајдер 120 мм М 1915, аустроугарска 15 цм М 94/4, српска Шнајдер 150 мм М 1910, француска Шнајдер 150 мм М 1915, француска Шнајдер М 1917, Шкода 15 цм М 14/16.

Дугачки топови: италијански Шнајдер 105 мм М 1913, Шкода 104 мм М 15, француски 120 мм М 1878, аустроугарски 120 мм М 1880 и М 1896.

Поред овог било је и преправљања и модернизовања одређених артиљеријских оруђа: преправка аустроугарског пољског топа 8 цм М 5/8 у противавионски, преправка противавионског топа 8 цм М 14 у противавионски 8 цм М 14/25 са цеви М 5/8 и прекалибрирање дугачког топа Шкода 104 мм М 15 у топ 105 мм М 15/26.

Аустроугарски пољски топ 8 цм М 5/8 оспособљен је за противавионска гађања тако што је постављен на специјални високи лафет развијеном у крагујевачком Заводу.

„Шкодин“ противавионски топ 8 цм М 14 био је један од најбољих ПА топова у Првом светском рату. Српска војска је запленила значајан број ових топова, али део је имао истрошене цеви. Због тога су у Заводу ове цеви замењене цевима са топова 8 цм М 5/8 које су у потпуности одговарале, осим што су биле краће за 5 мм - што је било потпуно занемариво. Тако су настали ПА топови М 14/25 и М 5/27.

Наведимо да су се чак почетком 1937. године у наоружању ПА артиљерије још увек налазили топови 80 мм М. 14 и 80 мм М. 5/27.

Српска војска је запленила и значајан број одличних „Шкодиних“ дугих топова 104 мм М 15. Међутим, за њих није било довољно муниције, па је одлучено да се „регабирају“ на калибар 105 мм и прилагоде за муницију за француски ду-

ги топ 105 мм М 13. Пројекат је усвојен 1926. године и након радова извршених у Крагујевцу топови су уведени у наоружање под ознаком 105мм М 15/26.

Веома је интересантан начин на који је Војска Краљевине СХС дошла до топова 105 мм Шнајдер Мод 1913. За подршку напада у циљу пробоја Солунског фронта Французи су на српском делу фронта концентрисали и 16 брзометних дугачких топова 105 мм Шнајдер М 1913, међутим по завршетку ратних операција ове топове, за разлику од неких других, нису одмах предали српској војсци, то јест Војсци Краљевине СХС.

Децембра 1918. године војска Краљевине СХС располагала је са 228 топова и 43 хаубице, али међу њима није било дугачких топова 105 мм Шнајдер М 1913. Прве топове овог типа Војска Краљевине СХС добила је у лето 1919. године након расформирања француске угарске војске. Том приликом, поред других артиљеријских оруђа, добијено је и 18 дугачких топова 105 мм Шнајдер М 1913. Интересантно је да се у званичној публикацији „Преглед артиљеријског наоружања војске Краљевине С.Х.С.“ изричито тврди да су сви ови дугачки топови у наоружању Војске Краљевине СХС били произведени у Италији у фирми „Ансалдо“. Њихова оригинална ознака била је „Materiale Schneider da 105 Construito negli stabilimenti Gio Ansaldo 8C. Genova.“

То нам говори да су топови 105 мм Шнајдер М 1913 који су се налазили у наоружању француске Угарске војске били произведени у Италији, што је сасвим могуће, јер је фирма „Ансалдо“, која је откупила лиценцу за њихову производњу, постала један од главних њихових произвођача. Оригинале француске Шнајдере Војска Краљевине СХС ће добити тек 1928. године. Наиме, француски Сенат је 17. децембра 1923. године одобрио Краљевини СХС зајам од 300 милиона франака за набавку оружја и неопходних привредних постројења од француске државе и француских фирми. На основу овог зајма током 1928. године, поред другог наоружања и војне опреме, примљено је и 25 дугачких топова 105 мм Шнајдер М.1913.

Међутим, још пре свих ових радова, 1923. године одлучено је да се сви запленили пољски топови Круп турски 75 мм М 1904, немачки Круп 75 мм М 1904 и бугарски Шнајдер 75 мм М 1904 оспособе да могу да користе муницију српског пољског топа Шнајдер 75 мм М 1907 и 75 мм М 1907А. Истовремено је одлучено да се сва заплена бугарска муниција као и старе руске панцирне гранате адаптирају тако да могу да одговарају муницији за топ 75 мм М 07. Најпре је 1923. године започето са адаптирањем заплених бугарских разорних граната. Тако адаптиране уведене су у наоружање као разорне гранате М.23.Н.14, М.23/Ф14Т и М.23. Исте године направљене су и старе руске панцирне гранате које су уведене у наоружање под ознаком М.23. Конечно, 1929. преправљени су и заплени бугарски шрапнели који су уведени у наоружање под ознаком М.29. Све ове адаптације обављене су у Заводу у Крагујевцу.

Истовремено, почев од 1923. године, започело се са адаптацијом топовских цеви да могу да користе напред споменуто муницију као и стандардну муницију развијену за српски топ. Преправка се свела на уједначавање жљебова у цевима. Измене су извршене и на српском топу. Тако је калибар код свих (од поља до поља) био 75 мм (као и раније), а од жљеба до жљеба 76,8 мм (што раније није било уједначено). Сви су имали 24 жљеба.

Наставиће се

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јаџић

Лавиринт

ВОЛЕЛИ СМО бајке. Али, да саслушаш онога ко ће је испричати, треба нешто не-свакодневно. Доста је јурцања за лоптом, или зајачивања шутана по пасишту, испод дедине учерице, сад се и дан уморио: прикљана се смирају и наговештава да је време и ти да се смириш. Сијалица на навртање у избици чкиљи, као да се премишља је ли време сад за светлост, или је боље да утрне и препусти се природи која на тацни времена доноси ноћ.

И, ево, баба јој одшрафљује главу, (толико су сиромашни, никада нису спровели струју до прекидача) да би у сопчету постало мрачно. Вечерали смо, деда је отишао да послује у штале. Да *нареди стоици*, како се то стручно каже - не наређује јој он у смислу команде, он служи животињама, шталу доводи у ред, краве истимари, свињице почешка по стомаку - због чега оне почну блажено да скиче - озоби и осоли овчице у тору, простре сламе под теленце, а балегу кроз капак избаци на ђубриште, понуди оно пет-шест кофа које је дотерао колима са вира, пошто је укушкане краве вратио с паше.

Требало би сада да заспимо. Време је да баба исприча нешто чудно, ужасно и, истовремено, лепо. Она је даровит приповедач. Никада не испадне исто, мада често прича сличне ствари, о међедовићу, псоглаву, вампирима и вукодлацима. Најбоље испадне кад је наговоримо да нам исприча *нешто из живота*, њеног и дединог, или живота њихових предака које никада, осим преко приче, нисмо упознали, јер су умрли пре нашег рођења. Онда схватиш да су њихови животи, као можда и наши за неке друге људе, такође нека врста фантастичне бајке. Чег све ту нема: вила, војника без глава, авети које се настанују на тавану, аждаха које вребају у подруму, светлаца који лете по кући, авлији, преко брда... Све је то испричано тако да те прожне дрхтавица, те ако си жедан, не смеш ни на чесму по воду. Ако и тркнеш, једва чекаш да сркнеш гутљај два из шаке, па да, брже-боље, шмугнеш у сопче и набијеш се под тешки губер: јер ти се чини, ено, тамо иза хошка, иза капије, стиже војска без глава да те одведе ко зна где, а понајпре и посигурно тамо одакле повратка нема. Прекријеш се губерром и не бринеш више: тамо си, у топлини, заштићен од сваког зла, нико ти више не може ништа.

ДАЛЕКО СУ ти дани. Мрак који их је прекрио није гостољубив пред смирење, него пред немир који обузима свако живо биће при помисли на старење и смрт. Али, проводиш ли живот с мишљу о томе колико ти је још остало - нећеш се најивети. Ваља живети као да је сваки нови дан вечност - мада се данас друкчије живи, друкчије дише, друкчије се и мисли, вечност је постала даља и одавно није за човека. Бог нас је запусто јер смо га напустили. Ако, као сад, нестане изненадно струје, ако у канцеларији, због неплаћених рачуна (јер је општина опет у фискалној кризи), оглуве телефони и престану да зуче компјутери, људи почињу да ђубришу, изненада заробљени у простору у коме морају да остану још читава три или четири сата.

Зар је могуће остати и опстати без струје? Испадна да је могуће. Али, како без људскога разговора? Да је струја дошла, или да телефони изненада прораде, можда никада не бисмо поразговорили више од две реченице, или суво обавестили једни друге да идемо по доручак, или, још сувље, по навици, понудили колегу кафеом. Овако, и кафе је друкчија, није обична, радна, канцеларијска. Поприча значење изгубљене господствености која је свакоме човеку урођена да би је кроз живот губио. Ми смо народ ратника и песника, али и народ племићких баштина које је ово доба сатрло. Нека неко на трен искључи струју, погаси компјутере, оглуви телефоне. Човек почиње да прича из сећања - сећајући буди давно заспао, уједињује се с другима у нечем светлом, превазилази дневну завист и омразе, покушава превазићи себе сама.

Стрибор је сео на прозорски симс. Симс је од дебелог дрвета, офарбан у браон, делује неразрушиво. Са великих прозора (дуплих, заштићених ребрастим капцима), немогуће је зауставити светлост. Она је сада појачана - нема светлости плафоњера. Као да продира унутар ствари и бића. Тако се и Стрибор чини пробуржен ребрастом светлошћу која продира кроз прозорске капке. Ишрафиран је, делимично сенчен, делимично осветљен златном бојом. Такав као да је више од сенки и светла него од крви и меса. Нешто говори - то мора да је важно, јер су све књиге у канцеларији на рафовима и полицама ућутале, слушају, као и канистер пун изворске воде коју Стрибор доноси од куће (не пије градску чесму), као и дебелу метални ормари са архивираним збиркама, као флашица ракије, као цезва за кафу, као сунђерчићи за брисање и прање, као чајеви, као фијоке у столонима, као у хош протерани чивилук. И кад већ и безухи слушају, уши чуљим и ја.

...О чему је Стрибор говорио...

О томе да је жена у супермаркету, унезверена и бледа, пришла раднику обезбеђења у плавој униформи и рекла:

- Нема ми детета.

Радник ју је погледао помало изгубљено, такво нешто никада му се није догодило - да приђе жена, пристojна, с лепом фризуром, са скупим мантилом на себи, са танком ножицом, у сукњици до колена, с корпом пуном купљених производа (што му се учинило битним, она је, дакле, озбиљан купац, то је жена озбиљна, у средњим годинама, на крају крајева, она је мајка). Службеник обезбеђења је нешто промуцао, мислио је да сад више не треба да стоји, али није знао шта тачно треба да учини. Да, треба да тражи дете које је ова госпођа вероватно затурила иза неке гондоле, рафа или тезге. А дете није дугме, оно се креће, ко зна где је до сада стигло, на којем је спрату.

До службениковог мозга, одједном, допре до овог тренутка неуловљива идеја да је цела ова зграда некако живо биће, заустављено у скоку, живо биће из преисторије, из мита: сви ови зидови могу да буду и зидови казамата, или... да је такво нешто учио у школи, да није бежао са школских часова, можда би се досетио и речи „*лабиринт*“. Али, он ту реч није познавао, што не значи да није добро познавао зграду и све њене опасне механизме, поготово оне на поткровљу или у подруму: зар га сто пута сајла од лифта није ударила у главу, а једном скоро и онесвестила. Па тамо су сви они силни зупчаници на покретним степеницама које потрошачи не виде, нити знају да постоје: потрошачка марва се само погне на степениште, басамаци је носе горе и доле; деца највише и воле те покретне степенице - спремна су, посебно Циганчићи, да се возикају по читав дан.

Научио је да разликује децу купаца коју не треба дирати од докоњака које ваља повући за уши и истерати напоље. Јер, кад се не возикају покретним степеницама, неки краду по рафовима. То је знао, дејствовао је у складу са својим уобичајеним обавезама, али ово је сасвим нова, необична ситуација. Где да тражи изгубљено дете? Како изгледа изгубљено дете? Сигурно, као и сва друга деца. Али, ова жена не тражи сву ту, другу децу. Ова жена тражи то њено, једно и једино, које је родила, које је носила у стомаку девет месеци. Сигурно га није носила да би га изгубила у некаквом маркету. Он је задужен за изгубљене ствари.

Али, изгубљене ствари имају своју процедуру, а овако нешто није предвиђено никаквом процедуром. Изгубљено дете није изгубљена ствар. Изгубљено дете се скрива, због нечега, од тебе, а изгубљена ствар као да те по-

жива да је нађеш. Толико тога, сваке вечери заборавни клијенти, купци, остављају по хошковима. Од својих блувотина и пометина до скупочене робе, чековних књижица и новца. Где ће се новац расути него у маркету? Његов посао је, тако гледано, не само лак, већ и занимљив, привлачан. *Чик!*

Ваља стићи пре чистачица, погледати по хошковима, наћи толике изгубљене паре. Разуме се, ваља бити и лукав. Пре свих, забите хошкове испрегледају лукави продавци и продавачице. Они, чак, прате купце да виде не испадне ли, ту и тамо, новац. И онда се разуме се, *праве шоше*, приђу, неприметно застану, *цај!* Новац је прешао у други џеп. Ваља их предухитрити, што није лако, јер продавци и чистачице су мобилан свет, они се крећу, *праве ситуацију*, посао им је да примете сецикесе и лопове којих увек има, као и клептомана, па успут примећују расејане и заборавне потрошаче. А ти стижеш последњи, на репу догађаја - да запазиш то што они не примете. Не могу да примете баш све. И њима нешто измакне. Али, да им измакне дете толико, као овој жени која је изгубила баш то се не догађа. Шта, дакле, да се ради?

ИОН СЕ досећа. Обавестиће колеге. Шта колеге, обавестиће и свог шефа обезбеђења. Нека се он бакће са госпођом, нека је умири. Он ће то умети. Одиста, долази шеф обезбеђења. Сада су се сакупили сви они - и продавци, и продавачице, и чистачице, и портири. Сјатили се око мајке. И она тек у том тренутку схвата сву озбиљност ситуације. До тада је мислила да ће се све некако средити само од себе, да ће лако пронаћи дете. Али, њено дете је ко зна где, а уместо њега, око ње трупкају непознати људи, заплашенији од ње саме. Одједном, са њих ужас прелази на њено лице и претвара се у јецај, дубоко дисање, тикове изобличења. Простор око ње сада се чини не само великим - безмерно великим. Сви ови људи су јутрос кренули на посао, или, као она, у куповину, а сада су одједном, пред несавладиви надоласећи мрак, изгубљени у лабиринту. Шеф обезбеђења је сачекао да се купци развију, то је потрајало, а онда је закључао излазна врата.

Потрагу су почели од приземља, а онда су се пели навише. Истраживали су, нарочито на одељењу дечјих играчака - да се дете није завукло у неки орман, па се загратало са аутићима. Хистерична мајка вукла је за рукаве директора као да јој он сад може вратити дете. Он је у управу имао заказан састанак на који је каснио, а она му никако није дозвољавала да се удаљи. Ни он није смео да оде, јер се плашио реакције штампе коју би неко могао позвати, или, не дај Боже, трагедије која је можда задесила дете. Шта ако је пало с висине, или... О томе се не сме ни мислити. У сваком случају, требало је сада да буде ту, добро је то знао. Зато је стално одлагао одлазак, напакон извештавши управу да не може да дође на заказани састанак.

Мајка је ходницама ишла ошамућена, неко ју је питао где је отац, она је нервозно рекла да је разведена, да са мужем одавно нема контакт, овај живи у иностранству, не пла-

ћа алиментацију, има нову породицу, а онда је схватила да говори глупости: неколико година судски процес и алиментација биле су њена највећа опсесија, не зато што јој је новац био потребан, већ зато што је хтела да напакости мужу, а сад испадна да је све то потпуно небитна ствар. Рекла је, потом, да има мајку, али је мајка срчани болесник и она не сме да је обавести шта се догодило, него је, већ два-три сата, мобилним телефоном варака да се задржала с дететом у куповини, ускоро ће обоје доћи кући, а успут ће да сврате и у луна-парк, нека се бака не брине.

Шефу обезбеђења је по ко зна који пут испричала да је дете водила на одељење прехранбене робе и да се оно загубило међу гондолама. Најпре се није бринула, а онда је изашла са одељења, схвативши да њен синчић није ту. Тек сада разумеше да је дете синчић, до тада је било дефинисано као средњега рода, ну мушко ни женско. Дошли су и полицијци, али они начинише још већу, непотребну гужву. Напољу је падала киша и они су се блатњавим ципелама сада завлачили по хошковима и развлачили блато, иако су чистачице већ обавиле свој посао. Оне су се потајно, због њихове штрокавости, нервиране, чак их тихко посвале. Прође два сата од затварања маркета, прилике се нису побољшавале, испоставило се да се свима одједном иде кући, тим пре јер је ствар на себи преузела полиција. Свак је имао неки изговор. *Ја имам мало деце*, рекла је чистачица. *Мене чека болесна сипруја*, рекао је радник обезбеђења. Директор је сада већ каснио и на састанак с једном пријатном дамом. И само је мајка колапа лево и десно, унесећи додатни немир у ионако нервозна и измучена лица трагача.

АОНДА СУ зачули плач. Дечји плач. Можда не баш онакав какав се чује у породилиштима, али... Брже-боље отрчаше за гласом детета - ка одељењу намештаја.

Дечачић се са одељења прехранбене робе вратио на одељења намештаја, спрат ниже, ушао у салон, где је видео једну дивну куцу навезену на јастук. Куца је била весела, исплаженог језика и чинило се да дахће, једва чекајући да јој се неко придружи. Дечак се завукао под јорган, главицу положио на јастук крај те неодољиве куце, покрио се преко главе и - заспао. Тај кревет се налазио иза високог наслона, окренут зиду - у кревету је под јорганом било топло, мирно, кревет и служи зато да се човек на њему слатко одмори. Дете се понело природно, као што би свако други, да има имало памети, и одједном су се сви они који се нису могли понашати као дете узбунити, почели да претражују лабиринт и испитују себе: где су погрешили?

А кад се дечак пробудио и схватио да је сам у непознатој огромној просторији, сетио се мајке и - заценио се од плача. А ко се не би зарозао кад се пробуди без мајке? Чули су кмекавца, дотрчали, сјатили се око њега као циља не само целокупне ове потраге, него циља њихових живота (бар за вечерас), можда и циља постојања читавог човечанства.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radio vreme od 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibel...)
klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultisli...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

МАРИЈА ШЕРИФОВИЋ, певачица:

- Ја ћу око мог тридесетог рођендана, а то пада следеће године, тату својој беби да одаберем у некој банци, нека то буде мали секси Шпанац, прелеп, талентован, који има слуха.

ИВАН ТАСОВАЦ, министар културе:

- Где год је култура у повлачењу, ту се као амброзија на њеном месту појављује естрада.

СЛАЂАНА БОЈКОВИЋ, судија из Смедерева:

- Пустила сам оптужене у афери „Индекс“ са суђења да би присуствовали предавању министра правде на њиховом Правном факултету.

НЕЛЕ КАРАЛИЋ, музичар:

- Југославија је била љубав која никада није била узвраћена, увек смо је волели више него она нас. Њен проблем био је једино у томе што није могла да се распадне преко малих огласа.

ИВИЦА ДАЧИЋ, председник Владе:

- Ја нисам веровао да ће ико икада тражити азил у Србији.

СЕКА АЛЕКСИЋ, певачица:

- Супруг Вељко често не подржава мој стајлинг, а када ми је видео нову капу и вео рекао је: „Љубави, изгледаш као удовица“.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, „газда“ Јагодина, у понуди члановима грчке привредне делегације:

- Ваше је да одаберете личност, да пошаљете његову слику, а ми ћемо вам направити фигуру у Музеју воштаних фигура у Јагодина.

СВЕТИСЛАВ БАСАРА, књижевник:

- Србији нема помоћи без диктатуре - војне, просвећене. Само просвећена чврста рука може је довести у ред.

Карикашџра Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

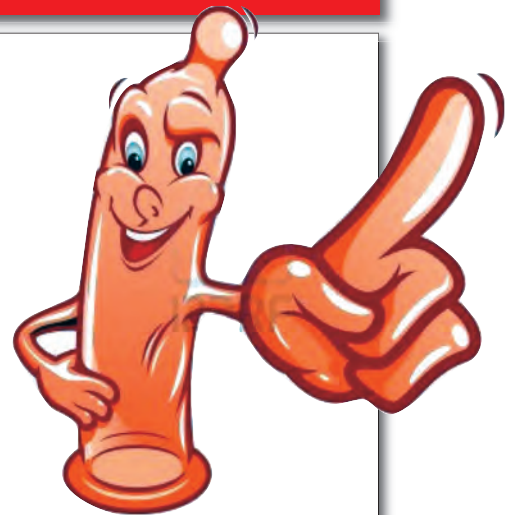
Ћутање

Стопира Пироћанац са троје деце. Наиђе неки бизнисмен са огромним ципом и сажали се. Када је Пироћанац почео да прича, овај му рече:

- Слушај, ја вас Пироћанце не волим баш много, нервира ме какви сте и како причате, али сам те повезао због деце. Ако до Београда не кажеш ни једну реч даћу ти 100 евра, а ако проговориш ти мени 50.

Пироћанац се сложи. Креће бизнисмен да вози 200 на сат, да улеће у кривине, у маказе... Али Пироћанац ни да бекне. Када су коначно стигли у Београд, каже му бизнисмен:

- Свака част, ево ти твојих 100 евра! Али да ми кажеш када ти је било најтеже?
- Када ми је испало оно најмлађе!

Младић застаде, па упита:
- А да случајно немате од јабука?

А тек ће бака поред њега:
- Па дете, оћеш ли ти то да користиш за шта се користи или ћеш да правиш компот!

Слично

Пита учитељица Перицу:

- Каж ми једну праисторијску животињу?

Перица:

- Мамути.

Учитељица:

- Браво, Перице, а сад ти Циго?

А Циго као из топа:

- Сеструти!

Јеховини сведоци

Зауставља полицајац аутобус у коме се налази 40 Јеховиних сведока. Улази унутра и пита:

- Шта је ово?

- А возач му даје списак са именима путника и каже да су то Јеховини сведоци.

- Полицајац погледа у папир, па каже:

- Ау! Тај Јехова мора је нешто гадно засрао.

Кондом

Дошао младић у апотеку и тражи кондом са укусом малине.

Апотекарка му одговара да немају, он тражи од јагода, она узврати да ни то немају.

Пливање

- Мама ми се преудала, а нови тата ме учи да пливам.

- Је л'? Па како се сналазиш?

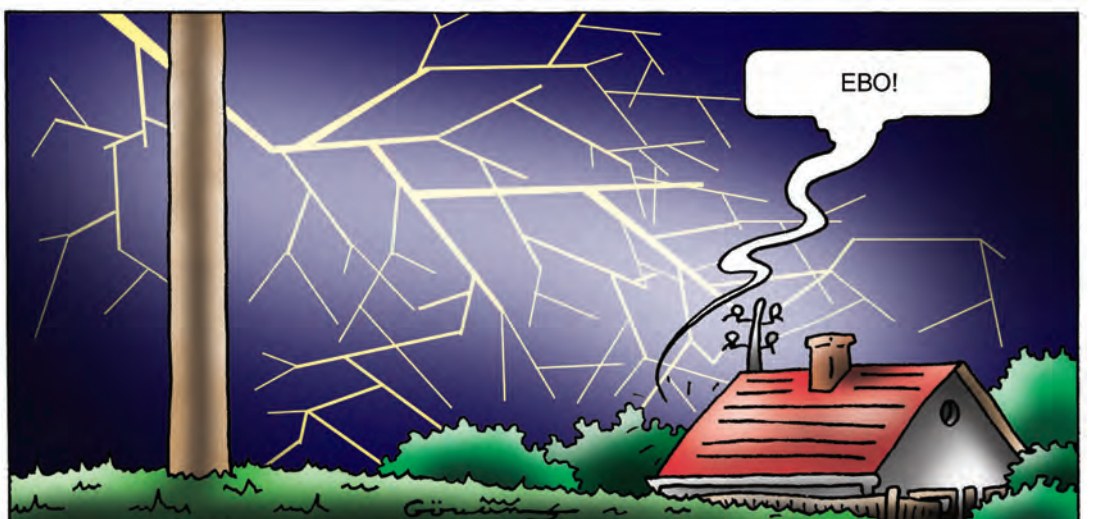
- Одлично! Већ сам научио како да се сам извучем из цака...

Горан Миленковић

И КАКО САДА ДА ГЛЕДАМО УТАКМИЦУ, КАДА СУ ТИ ИСЕКЛИ СТРУЈУ?

СТРПИ СЕ МАЛО...

Милош Игњатовић

Сушиле се прво на сунцу, па сада на мразу

Старост није лака, али је жеља за животом велика

ПРЕФЕРАНС

Надимак, презиме и име	Телефон	Укупно		9. коло		
		Бод	Супа	сто	Бод	Супа
1 Буђони, Раденковић Ненад	064 1204353	43,8	4014	1	5,5	756
2 Дача, Вујишић Данило	060 3623320	35,7	1328	1	3	88
3 Ђерка, Ђорђевић Раде	065 4324324	35,3	4194	2	5,5	628
4 Грк, Данас Иван	065 3382266	33,7	1612	1	0,1	-844
5 Крапа, Богдановић Мирослав	063 8052621	32,6	180	3	5,2	264
6 Дуца, Јовановић Драган	064 1786999	31,6	2025	3	3	20
7 Миша, Симић Милисав	064 1307545	31,6	1260	2	2,9	-44
8 Андрић Дејан	064 6142454	31,5	2224	4	5,5	784
9 Муша, Николић Драган	063 8000391	31,2	763	5	5,5	508
10 Лаза, Лазаревић Славољуб	065 8987719	29,4	-1714	6	5,3	282
11 Мића, Ђорђевић Милован	064 8995822	29,2	708	2	0,4	-584
12 Паки, Јеврић Милан	064 3152854	29	890	4	2,6	-332
13 Ђорђевић Саша	062 339193	28,7	1404	3	0,7	-284
14 Жижица, Миленковић Живадин	065 5841562	28,4	2216	5	3,2	218
15 Туца, Туцаковић Бранк	064 1663221	27,5	2260	4	0,5	452
16 Живковић Стефан	063 7680170	27,1	1072	8	5,5	1060
17 Гуки, Васиљевић Зоран	063 8409001	27	574	7	5,1	190
18 Чича, Ивановић Горан	063 8775532	26,7	396	6	3,2	234
19 Рака, Станић Радован	064 1166847	26,3	324	7	2,9	-74
20 Срца, Ненадић Драган	063 603450	25,8	-866	9	5,4	428
21 Везмар Предраг	061 1501909	24,8	-1500	5	0,2	-726
22 Гаја, Гајић Војкан	064 8627262	24,4	886	6	0,4	-516
23 Срба, Николић Србислав	063 606760	23,8	-382	8	3,1	124
24 Ђорђевић Зоран	062 273552	23,5	1144	7	0,8	-118
25 Кеша, Стевановић Горан	064 1786537	23,2	-302	10	5	
26 Лаза, Лазовић Миролjub	064 6152001	22,9	-1202	11	5,5	770
27 Гајић Марко	060 3223360	22,1	-2998	9	2,8	-112
28 Неша, Ђорђевић Небојша	060 3412411	21,1	-1914	8	0	-1184
29 Глумцац, Живковић Владан	064 6122552	20,6	-304	10	3	
30 Веса, Весовић Миодраг	064 8540166	19,4	-3499	11	2,7	-238
31 Професор, Марковић Мирко	064 0046787	19,3	-1554	9	0,6	-316
32 Мића, Мартиновић Милорад	062 8051950	18,8	-122	12	3,5	250
33 Лија, Милојевић Александар	069 1687970	18,5	-2682	10	1	
34 Ушке, Николић Небојша	063 8044824	17,1	-2494	12	3,5	250
35 Мика, Петровић Милован	065 8844128	16,5	-2304	11	0,5	-442
36 Неца, Милојевић Ненад						одустао

Пешак нема куда, и то усред пешачке зоне

Блокада пута и у Топоници

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 5. до 11. децембра

Четвртак 5. децембар

Мозаик

17.00 Мозаик

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 *Серија р.* □
11.00 *Серија р.* □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кућица у цвећу р.
13.00 Музички програм

14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Вино и виноградарство р.
16.00 Вести
16.05 *Серија р.* □
17.00 Мозаик
18.00 *Серија* □
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм р.
20.00 Стање ствари
21.00 *Серија* □
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија* □
23.30 Атлас
00.00 Вести
00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак 6. децембар

09.05 Седница Скупштине града

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Седница Скупштине града
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 АБС шоу р.
13.00 Музички програм

14.00 Стање ствари р.
15.00 Цртани филм р.
16.00 Атлас р.
16.00 Вести
16.05 *Серија р.* □
17.00 Моја Шумадија
18.00 *Серија* □
18.45 Сајамска хроника

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Са позориштем на ти
21.00 *Серија* □
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија* □
23.30 Megaфон Music
00.00 Вести
00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота 7. децембар

ХРОНИКА 2

22.00 Хроника 2

09.00 Вести
09.05 Цртани филм
10.00 Megaфон Music р.
11.00 На Дрини Вишеград 2део р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кућица у цвећу
13.30 Fashion files

14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 Филм р. ■
18.00 Са позориштем на ти р.

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Лек из природе
20.30 Илузиониста
21.00 Концерт р.
21.50 Сајамска хроника
22.00 Хроника 2
22.30 АБС шоу
23.00 Филм ■
00.00 Вести ■
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља 8. децембар

телевизија крагујевац

Култура

22.30 Култура

09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Најсмешније животиње р.
10.00 Документарни програм
11.00 Кућица у цвећу
11.30 Лек из природе р.
12.00 Вести
12.05 Сајам туризма и сеоског туризма
13.00 Агродневник
13.30 Кућица у цвећу

14.00 Кошарка: Раднички - Крка
16.00 Вести
16.05 Филм ■
18.00 Путјуђе приче
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклоно звоно
20.30 Најсмешније животиње
21.00 Концерт
21.50 Сајамска хроника
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 Филм ■
00.00 Вести
01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак 9. децембар

СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД

19.30 Спортски преглед

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Серија р.* □
11.00 *Серија р.* □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Стаклоно звоно р.
13.00 Музички програм

14.00 Shopping avantura р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 *Серија р.* □
17.00 Мозаик
18.00 *Серија* □
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Спортски преглед
20.00 Фудбал: Јагодина - Раднички
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија* □
23.30 Рукомет: Раднички - Спартак
01:00 Вести у полувремену
Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак 10. децембар

Суграђани

20.30 Суграђани

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Серија р.* □
11.00 *Серија р.* □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Агродневник р.
13.00 Музички програм

14.00 Фудбал: Јагодина - Раднички р.
16.00 Вести
16.05 G.E.T. Report р.
16.35 Илузиониста р.
17.00 Мозаик
18.00 *Серија* □
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 КРАФ
20.30 Суграђани
21.00 *Серија* □
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија* □
23.30 Мали фудбал: ВИК Наисус - Економиац
01:00 Вести у полувремену
Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда 11. децембар

КОМУНАЛНИ СЕРВИС

20.00 Комунални сервис

07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 *Серија р.* □
11.00 *Серија р.* □
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Култура р.
13.00 Музички програм

14.00 КРАФ р.
14.30 Суграђани р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Fashion files р.
16.00 Вести
16.05 *Серија р.* □
17.00 Мозаик
18.00 *Серија* □
18.50 Хит дана

19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Комунални сервис
21.00 *Серија* □
22.00 Хроника 2
22.30 *Серија* □
23.30 Кошарка: Раднички - Нептунас
01:00 Вести у полувремену
Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ плац, 5 ари, Дреновац и нову и коришћену женску гардеробу. Телефон: 060 361 64 66.

ИЗДАЈЕМ једнособан, намештен стан, 30 квм, у Улици Светозара Марковића бр. 95. Тел: 064-220-59-72, Владан Јовановић

ОГЛАШАВАМ неважећим ђачку књижицу ОШ „Милоје Симоновић“ – Драгобраћа, бр. 2050210, на име Симоновић Дејане.

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (припрема колоквијума и јануар – 2014. г.) Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебан програм). Велика матура. Такмичења. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Arsić! harsic@gmail.com

29. 11. 1998 – 29. 11. 2013.

Јеврем Жуђић

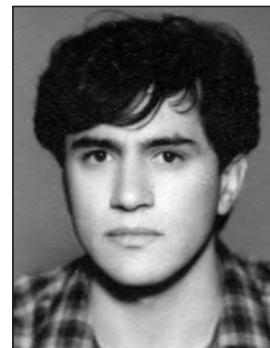
Сећање на тебе трајаће вечно.

Супруга Милунка,
син Немања
и кћерка Ана

Прошло је пет година од како ниси са нама. Недостаје нам много и заувек твој осмех и доброта сина и брата

**Александар Саша
Недељковић**

1974 – 2008.

Заувек твоји: мајка Мирјана,
отац Божидар и сестра Ирена**Павић Драгослав**

3. 12. 1993 – 3. 12. 2013.

Године не бришу љубав и не доносе заборав.

Твоји:
Љиља, Немања и Маја

Стамбена задруга
„Напредак“
из Крагујевца

ИЗДАЈЕ**Пословни простор за вођење
књиговодствених послова**

Цена: Без надокнаде

Услови: Вођење књиговодствених послова и за Закупа
давцаПријаве заинтересованих слати на адресу: Краља Алек
сандра I Карађорђевића бр. 103, 34000 Крагујевац.

Контакт телефон: 034/335-106.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне
самоуправе и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е**О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА
О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "Папир Сервис ФХБ" д.о.о. из Београда, 13. октобра 13, Умка, РЈ Крагујевац, донето Решење број: ПП-06-501-384/13 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – Центар за складиштење и третман неопасног отпада (папир, картон, ПЕТ и фолије), чија се реализација планира на кп.бр. 1506 КО Крагујевац 1, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08)

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству развоја, енергетике и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр.135/04, 36/2009)

СЕЋАЊЕ

5. 12. 2004 – 5. 12. 2013.

**Васић Горан
Васа**

Увек си са нама.

Породица Васић

СЕЋАЊЕ**Кањевац****Станија**
5.12.2011.**Исидор**
5.12.2003.

Драги родитељи, заувек сте моја мисао, успомена и суза.

Љиља са породицом

40 дана није са нама

Љиљана Петронијевић

Наташка и Бане

Вољеном и незаборављеном

**Ђорђевић
Душану**10. 12. 2010 – 10. 12. 2013.
инжењер организације рада

И после три године како си нас напустио ми с поносом причамо о теби, и с љубављу те чувамо у срцима. Оставио си траг који се не брише, сећање које не бледи и доброта која се памти.

Увек ће те од заборава чувати твоји:
Јула, Тоша, Гоца и Милица

OLYMPIC TRAVEL

NOVOGODIŠNJI ARANŽMANI

Kružna tura
TAJLAND I SINGAPUR
Most na reci Kvaj
27.dec 15 dana

Kružna tura
ŠRI LANKA
i odmor na Indijskom okeanu
29.dec 12 dana

LOW BUDGET
PRAG
BEČ
ATINA
ISTANBUL
AZURNA OBALA
Autobusom

Kružna tura
LOMBARDIJA
I AZURNA OBALA
27.DEC - 7 DANA
BUS/AVION
30.DEC - 7 DANA
AVION/BUS

GARANTOVANI POLASCI

ZIMOVANJE OD KOPAONIKA DO LAPONIJE
KOPAONIK • STARA PLANINA • KRANJSKA GORA • ROGLA •
MARIBORSKO POHORJE • GOLTE • BLEĐ • BOHINJ • KOLAŠIN
• DURMITOR • JAHORINA • BUGARSKA BANSKO I BOROVEC
• FINSKA Levi, Ruka, Yllas, Saariselka, Vuokatti •
ITALIJA • AUSTRIJA • LAPONIJA

DOČEK NOVE GODINE U CRNOJ GORI
Petrovac Hotel "Palas" Igalo Hotel "Lighthouse"
Bečići Hotel "The Queen of Montenegro", Hotel "Splendid"

NOVO U PONUDI

Dominikana 28.DEC 14 DANA
J. Amerika - Peru i Argentina ... 30.JAN 15 DANA
Šangaj *PROMO CENE*
Polasci: 04. mart i 14. maj 8 DANA od 699 €
Dvorci St. Peterburga *PROMO CENE*
Polasci: 30. april i 13. maj 7 DANA
Istanbul avionom 4 dana 15.FEB 2014
Madrid i Toledo avionom 5 dana 8.MART 2014

Najbolje cene za Grčku leto 2014.

KORISTITE PREDNOST RANOG BUKINGA

BEOGRAD Makedonska 30, Prvi sprat, TEL: 011 / 655 50 30
KRAGUJEVAC Karadorđeva 20, Lokal 5, TEL: 034 / 61 70 600

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОПШТЕ УПРАВЕ, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИМОВИНУ, СЛУЖБА ЗА СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ на основу тачке 13. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр. 361-216/13-V од дана 03.12.2013. године, члана 8. ст.1. Одлуке о давању пословног простора у закуп ("Сл. лист града Крагујевца" бр.15/10; бр.10/11 и бр. 14/11) и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца ("Сл. лист града Крагујевца", бр. 34/09 – пречишћен текст; бр.15/10 и бр. 29/10), доноси:

РЕШЕЊЕ

Расписује се оглас за давање у закуп пословног простора у Крагујевцу означеног као део Дома културе МЗ "Десимировац" и пословног простора у Крагујевцу у Улици 19. октобра бр.77а

Даје се у закуп путем јавног надметања:

- 1.а. Пословни простор у Крагујевцу означен као део Дома културе МЗ "Десимировац", који се налази у четвртој зони, укупне површине 135 м².
У пословном простору може се обављати угоститељска, агенцијска, услужна и трговинска делатност.
- 1.б. Пословни простор у Крагујевцу, у Улици 19.октобра бр.77а, који се налази у трећој зони, укупне површине 10 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, угоститељска, услужна и трговинска делатност.
2. Почетна цена за лицитацију закупнине износи:
- 3 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.а.
- 7 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.б.
- Цене су приказане у нето износу, с тим што лицитациони корак износи 1 евро по 1м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.
3. Пословни простор означен тачком 1.а. даје се у закуп у виђеном стању на период од 5 (пет) година, а пословни простор означен тачком 1.б. даје се у закуп у виђеном стању на период од 3 (три) године. Разгледање пословног простора обавиће се дана 09.12.2013. године од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове у ул. Бранка Радичевића бр.11, канцеларија бр. 18 или на тел. 034/506-125.
4. Јавно надметање одржаће се дана 13.12.2013. године, са почетком у 10:00 часова за пословну просторију означену тачком 1.а. и 10:15 часова за пословну просторију означену тачком 1.б., у згради Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр.11, на другом спрату, канцеларија бр.18.
5. Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословној просторији која се даје у закуп.
6. Уколико у поступку лицитације пословног простора означеног тачкама 1.а и 1.б. учествују и лица која су правоснажном судском Одлуком рехабилитована и којима су поништене све правне последице осуде или њихови наследници, имају првенство у случају када са другим учесницима лицитације излицитирају идентичан износ.
7. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: " Приход од закупа непокретности града Крагујевца ", уплате на име депозита и то:
- 3 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.а.
- 7 евра по 1м² за пословни простор означен тачком 1.б.
све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
8. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: " Приход од закупа непокретности града Крагујевца " уплате "средства обезбеђења" у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лицитационој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате. Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.
9. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средстава обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор.
10. Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну закупаваца до истека уговора о закупу када се враћају закупцу.
11. На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисије из тачке 14. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.
12. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Секретаријата за имовину, у Ул. Бранка Радичевића бр. 11 у Крагујевцу.
13. Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.
14. Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр: 112 – 885/13 – V од дана 11.04.2013. године.
15. Пословни простор даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.
16. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.
17. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изрази Одлуку о избору најповољнијег понуђача и исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Градском већу.
18. Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове, улица Бранка Радичевића бр.11., II спрат, канцеларија бр.18. или на тел: 034/506-125.

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKLAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOLJAŠNJEG OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852 i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

ЦЕВ КУП

Следи реванш

ТАКМИЧЕЊЕ у ЦЕВ купу син-оф је настављено утакмицама другог кола квалификационе фазе. Раднички је дочекао солунски ПАОК, а на реванш се иде у среду, 11. децембра. Грчки тим тренутно се налази у средини табеле националног шампионата са скором победа и пораза 4-3 и игра много успешније у гостима него код куће.

Бољи из овог двомеча састаће се у четвртфиналу са победником дуела немачког ТВ Ингерсола и италијанског Кунеа.

М. М.

WIENER ЛИГА (М)

7. КОЛО: Спартак (Љ) - Раднички 0:3, Црвена звезда - Рибница 3:0, Војводина - Млади радник 3:2, Партизан Визура - Бердап 3:0, Јединство - Спартак (С) 1:3.

Партизан Виз.	7	7	0	21:4	20
Црвена звезда	7	6	1	18:3	18
Војводина	7	5	2	18:11	14
Раднички	7	4	3	16:13	12
Млади радник	7	4	3	14:15	11
Бердап	7	3	4	11:12	10
Рибница	7	2	5	12:17	7
Спартак (С)	7	2	5	8:17	7
Спартак (Љ)	7	2	5	7:18	5
Јединство	7	0	7	6:21	1

8. КОЛО: Рибница - Раднички, Бердап - Спартак (Љ), Млади радник - Партизан Визура, Спартак (С) - Војводина, Црвена звезда - Јединство.

ОДБОЈКА

СПАРТАК (Љ) - РАДНИЧКИ 0:3

Најзад цела тројка

ЉИГ - Сала: ОШ „Сава Керковић“. Гледалаца: 150. Судије: Миљковић (Београд), Пойовић (Сремски Карловци). Резултат по деоницама: 22:25, 23:25, 22:25.

СПАРТАК (Љ): Мајцан 1, Гајевић, Гајић, Шайора, Агамовић 5, Драјшин 6, Дојчиловић 18, Смиљанић (либеро), Милосављевић, Каришић 8, Радосављевић, Ојачић 6.

РАДНИЧКИ: Ђировић 9, Премовић, Јовановић 2, Пројић (либеро), Петровић, Вуловић 11, Сивановић 6, М. Илић, У. Илић 20, Максимовић, Благојевић 9, Пантелић (либеро).

ДРУГИ пут у овогодишњем шампионату Раднички је успео да освоји бодове без изгубљеног сета. Овај, може се рећи, успех дошао је у право време, после неколико маратонских мечева. Три бода донела су прикључак врху табеле и месту које наша екипа циља - прва четворка српске одбојке.

Ипак, до бодова се није дошло лако. Домаћин је стално био „за вратом“, трудили су се момци из Љига да учине нешто више, али овога пута нису били довољно убедљиви. Крагујевчани су, за разлику од претходних, у овом мечу били добри у реализацији напада, али и блоку. Такође, Угљеша Илић се показао веома расположеним, са учинком од седам поена по сету, док су блокери били успешни када је требало. Велики посао на мрежи завршен је у финалу другог сета, при вођству Љижана 21:20. Брзо кретање на мрежи створило је за њих непробојан бедем, па је гост успео да се одбрани и поведе са 2:0, а касније је све било питање рутине.

Осмо коло доноси увек неизвесан комшијски дерби у коме Рибница дочекује Раднички у Краљеву.

М. М.

(Ж) ПАРТИЗАН ВИЗУРА - СМЕЧ 5 3:0

Очекивано - ништа

БЕОГРАД - Хала: СЦ „Визура“. Гледалаца: 100. Судије: Цвејковић (Београд), Лазаревић (Шабац). Резултат по деоницама: 25:19, 25:20, 25:17.

ПАРТИЗАН ВИЗУРА: Булић, Пејровић 3, Сивановић (либеро), Лозо 3, Савић 9, Алексић 2, Медаревић 2, Ранковић 9, Чикирић 7, Буша 9, Мирковић 1, Бошковић 11.

СМЕЧ 5: Васојевић, Павловић 6, Радосављевић 1, Брђовић 4, Бојанић (либеро), Живановић, Швиковић 2, Главчић, Бановић 1, Војнић-Пурић 11, Пејронијевић 1, Каличанин 5.

КОМБИНОВАНИ састав београдске екипе био је бољи од новајлије у лиги. Ни пре, ни за време меча тешко да је ко могао очекивати другачији исход, јер

је разлика у квалитету две екипе велика. Домаћин је успео да освоји бодове, тренер да одмори састав, а гост се никако није обрвао.

Играле су Крагујевчанке колико су могле, нису се предавале и с времена на време успевае да се резултатски приближе и натерају ривала да све од себе. Најинтересантније било је у другој деоници, када су Београђанке имале предност од поен-два током великог дела, и тек у финалу успеле да „укроте“ нападе Смечери.

Следи још један меч у коме је ривал велики фаворит. У Крагујевцу долази суботички Спартак, финалиста прошлогодишњег плеј-офа државног шампионата. То је уједно и последње коло прве половине лигашког дела првенства.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Крагуј не да врх

СЕРИЈУ без пораза у овогодишњем такмичењу Прве лиге Србије одбојкашице Крагуја наставиле су протекле суботе на свом терену. Овога пута „жртва“ је била екипа Варадин Војводине из Петроварадина, а резултат 3:0, по сетовима 25:14, 25:20, 25:16. За разлику од њих, Раднички је после три победе изгубио меч и то на „врху“ терену од имењака у Београду. У сетовима било је 3:1, а по деоницама 25:9, 24:26, 25:13, 25:18.

После осам кола Крагуј води на табели без изгубљеног бода и са четири више од другопласираног београдског Радничког, док наш истоимени састав заузима седму позицију. У деветом колу следи градски дерби, а домаћин је Раднички.

М. М.

WIENER ЛИГА (Ж)

8. КОЛО: Партизан Визура - Смеч 5 3:0, Колубара - Динамо 3:1, Железничар - Јединство (У) 3:0, ТЕНТ - Јединство (СП) 3:1, Спартак - Црвена звезда одложено.

ТЕНТ	8	6	2	21:10	19
Партизан Визура	8	6	2	20:7	18
Спартак	7	5	2	18:9	16
Црвена звезда	7	5	2	18:9	15
Јединство (СП)	8	5	3	16:14	13
Железничар	8	4	4	17:16	13
Колубара	8	3	5	13:19	8
Јединство (У)	8	2	6	9:21	6
Динамо	8	2	6	7:20	5
Смеч 5	8	1	7	7:21	4

9. КОЛО: Смеч 5 - Спартак, Јединство (СП) - Колубара, Црвена звезда - ТЕНТ, Јединство (У) - Партизан Визура, Динамо - Железничар.

СУПЕР ЛИГА (М)

12. КОЛО: Југовић - Железничар 27:20, Спартак - ПКБ 28:21, Морава - Колубара 26:26, Металопластика - Раднички (Јуче), Напредак - Црвена звезда (3. децембра), Рудар - Врбас (11. децембра).

Железничар	12	9	0	3	345:329	18
Ц. звезда	11	6	4	1	292:277	16
Раднички	11	7	1	3	283:267	15
Металоплас.	11	6	2	3	288:248	14
Југовић	12	6	2	4	314:291	14
Колубара	12	5	3	4	306:313	13
Спартак	11	5	2	4	267:266	12
Врбас	10	4	1	5	247:247	9
Рудар	11	4	1	6	250:263	9
Напредак	11	3	1	7	286:298	7
Морава	12	2	2	8	301:321	6
ПКБ	12	1	1	10	254:313	3
Партизан					плеј-оф	
Војводина					плеј-оф	

13. КОЛО: Раднички - Спартак, Напредак - Југовић, Црвена звезда - Морава, Колубара - Металопластика, ПКБ - Рудар, Врбас - Железничар.

РУКОМЕТ

РК РАДНИЧКИ

Ове недеље два пута на терен

ТОКОМ ове недеље, после десетодневне паузе, рукометаши Радничког играће две првенствене утакмице.

Наиме, дуел са Металопластиком у Шапцу је одложен и одржан ван устаљеног термина, јуче, док се за викенд наставља „по старом“, па ће тада „црвени“ дочекаати суботички Спартак.

Јована и Ивана кандидати за СП

ПРЕД наступајуће Првенство света, које ће се од 6. до 22. децембра одржати у нашој земљи, селектор женске рукометне репрезентације Србије, Саша Бошковић, свео је списак на потенцијалних 19 девојака које конкуришу за наступ у дресу националне селекције.

У друштву са још 17 колегиница, на овом списку налазе се и две чланице крагујевачког Радничког - голман Јована Рисовић и десно крило Ивана Милошевић.

В. У. К.

ФУТСАЛ

ЕКОНОМАЦ - ВРАЊЕ 4:1

Расположени Борко

ПОДМЛАЂЕНИ састав Економца био је убедљив, али и сасвим довољан за нову победу „студената“, који су у седмом колу Прве фудбал лиге, прошле недеље у Крагујевцу, били бољи од Врањанаца. Крајњи скор гласио је 4:1.

Тренер Божовић, после напорних, али несупешних квалификационих утакмица у Лиги шампиона за пласман на фајнал фор, те првог ремија у првенству, прошле среде у Смедереву (3:3), искористио је прилику да одмори већину стандардних играча. Најрасположенији за игру у редовима домаћина био је Борко Суручић, који се два пута уписао у стрелце, први пут већ у шестом минуту такмице, када је и начета мрежа екипе Врања. У првом полувремену гости су некако држали резултатску равнотежу, само захваљујући голу који су постигли из, практично, једине прилике на утакмици.

Ипак, словеначки репрезентативац Алан Фетић донео је предност свом тиму у последњим секундама првог дела игре, да би у наставку Крагујевчани показали праву снагу и у неравноправној борби успели да постигну још два поготка за нови тријумф. Стрелци су били Суручић у 29. минуту утакмице и Весић три минута пре краја, мада су многи овај (ауто)гол приписали одбрамбеном играчу гостију Крстићу.

За викенд Економица ће наставити са првенственим окршајима. Овога пута у Нишу, против екипе ВИК Наусус.

С. М. С.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

7. КОЛО: Економица - Врање 4:1, Колубара - Бечеј 6:3, Нови Пазар - Коперникус (10. децембра), Калча - Наусус 3:5, САС Марбо - Смедерево 1:1.

Економица	7	6	1	0	43:6	19
Смедерево	7	4	3	0	24:13	15
Коперникус	6	3	2	1	27:17	11
Наусус	7	3	2	2	20:17	11
САС Марбо	7	3	2	2	24:25	11
Калча	7	3	0	4	20:26	9
Бечеј	7	2	1	4	21:32	7
Нови Пазар	6	1	2	3	12:24	5
Врање	7	1	1	5	19:24	4
Колубара	7	1	0	6	13:39	3

8. КОЛО: Наусус - Економица, Бечеј - Смедерево, Колубара - Нови Пазар, Коперникус - Калча, Врање - САС Марбо.

С. М. С.

ЛЕГЕНДА СРПСКЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Опроштај Бритве

ВИДАН Бојовић се опростио од државног дреса. Тим поводом у понедељак у Крагујевцу и у уторак у Београду организоване су две утакмице са репрезентацијом Шпаније, актуелним прваком Европе и вицешампионом света.

Бојовић је за нашу државну селекцију играо седам година, а први званични наступ имао је 2007. године на турниру у Пољској. Од тада, одиграо је 84 утакмице за „орлове“ и постигао 29 голова, чиме је и најуспешнији стрелац националног тима. Три пута је бивао на европским првенствима и једном на светском, прошле године, када је у историјском наступу фудбалске селекције на једном оваквом такмичењу, био стрелац првог гола за Србију.

Овај тридесетчетворогодишњи играч малог фудбала, родом из околине Ивањице, свега 162 центиметара висок, управо због свог великог срца које је увек остављао на терену, као и несебичног пожртвовања за тим и колеге, добио је надимак Бритва по коме га многи знају.

За репрезентацију Србије, иначе, на опроштају Видана Бојовића од репрезентативног дреса играли су и: Аксентијевић, Коцић, Рајчевић, Суручић, Јањић, Симић, Ракић, Весић, Цветановић, Пршић, Живановић, Матијевић, Лазић, Милосавац, Антонић и Перић.

КАРАТЕ

Крагујевцу 10 првака на Првенству Србије

СОКОБАЊА је у суботу била домаћин овогодишњег појединачног првенства државе у борбама, катама и договореном спарингу ЈКА Шотокан карате савеза. Од 554 такмичара, 17 је било чланова Карате клуба Крагујевац, који су у различитим узрастним категоријама у обе конкуренције, мушкој и женској, освојили 15 медаља. Златне су преовлађивале, било их је чак 10, а до њих су у катама стигли: Алексије Глишовић, Мирела Ђорђевић, Андријана Марковић, Жељко Стефановић и Александар Петухов. У борбама припаде су: Михајло Бојковић, Лазару Радојковићу, Стефану Агатоновићу и Невени Петровић, док је Мирела Ђорђевић била најбоља и у договореном спарингу.

Сребром и бронзама су се окитили каташи. Виктор Бабић и Алексеј Пашалић за место су били више пласирани од Владимира Ђорђевића, Вука Станишића и још једанпут Невене Петровић.

В. У. К.

ПЛИВАЊЕ**Успех на Чиготи**

НА златиборском 18. Чигота купу, протекле суботе, наступили су и пливачи крагујевачких клубова Фока и Делфин. У конкуренцији још 14 екипа, и укупно 363 такмичара, освојили су укупно 24 медаље.

Од тог броја 14 је припало екипи Фоке (седам златних, две сребрне и пет бронзаних), збирно четвртој на крају надметања, у којој је заблестао Димитрије Петрушић са два златна одличја, на 50 метара краул и делфин, чиме је сакупио највише ФИНА бодова и добио пехар за најбољег пливача митинга до 11 година.

Делфин је имао нешто слабији скор, 10 одличја (3, 4, 3), па је такмичање окончао на деветој позицији.

В. У. К.

РВАЊЕ**Достојан отпор**

АКО ништа друго, рвачи Радничког достојно су се опростили од овогодишњег такмичења у Првој лиги, минималним поразом у Кањизи од екипе Пролетера - 3:4.

Победе за "црвене" укњижили су Тодоровић, Димитријевић и Цвијовић.

Поправили смо, ето, мало утисак на крају сезоне, иако смо отишли са половином екипом. Најважније од свега је да смо изборили опстанак - рекао нам је шеф стручног штаба Крагујевчана Зоран Синђић.

У следећу сезону, како су нам рекли у овом клубу, стартоваће са младим снагама, а с обзиром да има и довољно времена, надају се много бољем резултату.

Пола туцета медаља

МЛАДИ рвачи Радничког освојили су шест медаља на прошлонедељном турниру за кадете, јуниоре и пионире, који је у Сомбору окупио преко 150 такмичара.

Сребрна медаља припала је Милошу Поповићу, а бронзана одличја Луки Вукадиновићу, Немањи Миловановићу, Игору Вујовићу, Страхињи Живковићу и Илији Радвановићу.

На овом турниру, иначе, Раднички је наступио са 11 рвача.

Слободни стил

БЕОГРАД је овог викенда домаћин другог кола Купа за рваче у слободном стилу.

Наступићемо комплетни, како би у овом такмичењу донекле поправили бледо издање у лигашком надметању - најавио је шеф струке "црвених" Зоран Синђић.

У овој рвачкој дисциплини, да подсетимо, Крагујевчани су прошле године били вице-шампиони, док су претпрошле освојили шампионску титулу.

С. М. С.

ФУДБАЛ**РАДНИЧКИ 1923 - НОВИ ПАЗАР 2:0****Избављење у задњи час**

ЗАИГРАЛИ су фудбалери Радничког напокон како је очекивано да то стално или макар често чине, и на стадиону "Чика Дача" убележили значајну победу против екипе Новог Пазара - 2:0. Не само да је наш тим тако "уписао" три нова бода и за победу више одмакао се од зачеља табеле, него је унео нову веру међу своје, већ увелико разочаране навијаче.

Занимљив сусрет кренуо је "у фулу" шансом гостију, коју је у 12. минуту сам себи омогућио некадашњи члан "црвених" Обровац, шутем преко пречке Чанчаревићевог гола. Али, то као да је био само увод у оно што ће се десити три минута касније, на другој страни. Наиме, тада је Бубања послао дуг пас ка Павловићу, овај је фаулиран на самој ивици шеснаестерца, а судија Јованетић свира пенал за домаће. Капитен Спалевић био је сигуран и са беле тачке доводи свој тим у вођство - 1:0.

Иако су Крагујевчани играли све боље и боље, резултатску равнотежу гости умало да успоставе само неки минут потом. Међутим, статива је спречила изједначење. Слично се "провео" и Спалевић у новој шанси, када је из близине гађао противничког голмана уместо његову мрежу. Прошла су још два минута, и у 34. на центаршут Кривокапића, Тинтор је далеко прецизнији. Даје гол главом, како је уобичајено за високог штопера "црвених".

Убрзо се у прилици да нам "запапри" нашао још један бивши фудбалер Радничког, Мутавић,

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: "Чика Дача". Гледалаца: 2.000. Судија: Бошко Јованетић (Ужице). Помоћници: Владимир Јовановић (Чачак), Иван Мркић (Косовска Митровица). Сирелци: Спалевић у 15. и Тинтор у 34. минути. Жути картиони: Бубања, Ковачевић, С. Пејровић (Раднички 1923), Лојшинац (Нови Пазар).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Марић, Тинтор, Бубања, Недовић (од 90. минути Појовић), Ковачевић, Кривокапић, Бељић, С. Пејровић, Спалевић (од 80. Ангрић).

НОВИ ПАЗАР: Будаковић, Ђорђевић (од 60. Ненадовић), Лојшинац (од 78. Булаш), Мушавцић, Обровац, Видаковић (од 46. Кецај), Русмир, Обрадовић, Вуковић, Марковић, Арсенијевић.

СУПЕР ЛИГА

14. КОЛО: Раднички 1923 - Нови Пазар 2:0, Партизан - Спартак 2:0, Слобода - Доњи Срем 0:1, ОФК Београд - Црвена звезда 1:2, Војводина - Напредак 3:1, Раднички (Н) - Чукарички 1:0, Јавор - Јагодина 0:1, Рад - Вождовац 0:2.

Партизан	14	9	3	2	27:12	30
Црвена звезда	14	9	2	3	28:14	29
Раднички (Н)	14	6	6	2	16:9	24
Јагодина	14	7	3	4	18:12	24
Војводина	14	6	6	2	19:15	24
Чукарички	14	6	4	4	14:12	22
Нови Пазар	14	6	3	5	17:16	21
Спартак	14	6	2	6	12:19	20
Напредак	14	4	4	6	19:18	16
Вождовац	14	4	4	6	13:15	16
Раднички 1923	14	4	4	6	15:20	16
ОФК Београд	14	5	1	8	16:23	16
Јавор	14	3	5	6	14:19	14
Доњи Срем	14	3	4	7	14:18	13
Слобода	14	3	4	7	11:19	13
Рад	14	3	1	10	6:18	10

15. (последње) КОЛО: Јагодина - Раднички 1923, Чукарички - Партизан, Црвена звезда - Војводина, Спартак - Рад, Напредак - Јавор, Вождовац - Слобода, Нови Пазар - Раднички (Н), Доњи Срем - ОФК Београд.

сада у редовима Пазараца. Ипак, он је из покушаја главом лопту послао поред стативе Чанчаревића.

Задовољни достигнућем, домаћи играчи су спустили нападачке

тензије у наставку, стабилизовали одбрану, али и у неколико наврата пропустили да увећају предност, најпре преко Бељића и Кривокапића. Додуше, и контре гостију биле су негодне, брзе, мада не и ефикасне.

У последњем колу јесењег дела шампионата, следеће суботе Крагујевчани гостују екипи Јагодине.

В. У. К.

НАВИЈАЧИ ЗДРУЖЕНО**Одали пошту другару Душану**

Пре почетка сусрета Радничког и Новог Пазара, минутом ћутања одата је пошта недавно преминулом навијачу "црвених ђавола" Душану Тодоровићу. Важно је истаћи да су се овом чину придружили и навијачи гостију, пристигли у чак осам аутобуса, који се нису оглашавали ни даљих 18 минута утакмице, колико је Душан имао година.

Уз то, на северној трибини, где су се и налазиле присталице Новог Пазара, развијен је транспарент на коме је писало: "Дан је ружан, Крагујевац је тужан, почивај у миру - Тодоровић Душан".

БАЗЕН "ВРИО" У БЕЧЕЈУ

ВАТЕРПОЛО**СУПЕРКУП ЕВРОПЕ: ЦРВЕНА ЗВЕЗДА****- РАДНИЧКИ КОН ТИКИ 9:8****Ипак Звезде трофеј**

БЕЧЕЈ - Базен: ОСЦ "Ђорђе Предин Баца". Судије: Борел (Швицарија), Штавридис (Грчка). Играч више: Црвена звезда 11 (5), Раднички 8 (4). Пеналци: Раднички 1/0. Резултати по четвртинама: 2:3, 4:2, 1:1, 2:2.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Шефик, С. Рашовић 1, Рађен 2, Ивошевић, Кљајевић, Вукчевић, Аврамовић, В. Рашовић 1, Ранђеловић 1, Вајенски 1, Прлаиновић 2, Ман 1, Драксимовић.

РАДНИЧКИ КОН ТИКИ: Рађић, Бурић 1, Б. Појовић, Вуксановић 1, Гак 2, Миличић, Ђурић, Басара 1, Злоковић 1, Ф. Филиповић 2, Марковић, Ђ. Филиповић, С. Појовић.

У БОРБИ за престижно звање победника Супер купа Европе, за разлику од прошлонедељног дуела, ватерполисти Радничког нису успели да савладају екипу првака Европе, Црвене звезде, којој је минималан тријумф од 9:8 обезбедио и четврти трофеј ове сезоне, други континентални.

А на почетку је деловало да се понавља недавни лигашки сусрет. Повели су Крагујевчани са 2:0, погоцима Дамира Бурића и Славка Гака, да би голом Ивана Басаре наново вратили два гола предност (3:1). Међутим, тада је уследио преокрет. Другу, на крају се испоставило пресудну четвртину у овом дуелу, Звезда је решила у своју корист скором 4:2,

ЛИГА ШАМПИОНА**Домаћи обрачун**

ДЕБИ у Лиги шампиона на базену Спортског центра "Парк", Раднички Кон Тики обележио је јучерашњим сусретом са београдским Партизаном. У другом колу састали се још и Орадеа - Бреша, те Галатасарај - Шпандау.

Трећи круг у групи "Б" заказан је за 18. децембар, када ће Раднички гостовати немачком Шпандауу.

НАСТАВАК ПРВЕНСТВА**Бањица гостује**

ПРЕД ватерполистима Радничког Кон Тики, после обавеза у Лиги шампиона, биће и 6. коло домаћег првенства.

Водећи тим на табели српског шампионата, за викенд тако дочекује нејаку екипу београдске Бањице, а остале парове чиниће: Црвена звезда - Војводина, Наис - Партизан и ЖАК - Дунав.

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ДЕЛУ**Филип стандардан код орлова**

МЕЂУ кандидате за сусрет у Светској лиги са Румунима, 10. децембра на Ташмајдану, савезни селектор Дејан Савић сврстао је и изванредног ватерполисту Радничког, иначе стандардног члана српске репрезентације Филипа Филиповића.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА**СУБОТА**

КУГЛАЊЕ: Пак Промет - ИМП (Панчево), кулана Друје гимназије (11.00)

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Крајуж, сала ОШ "Стејанислав Сремчевић" (19.00)

ОДБОЈКА (Ж): Сметс 5 - Спартак (Суботица), хала "Гордана Бојојевић" (20.00)

КОШАРКА: Раднички - Крка, хала "Језеро" (21.00)

НЕДЕЉА

КУГЛАЊЕ: Водовод - Кордун (Кљајићево), кулана Друје гимназије (11.00)

РУКОМЕТ: Раднички - Спартак (Суботица), хала "Језеро" (17.00)

ПОНЕДЕЉАК

КОШАРКА (Ж) Раднички - Радиој Кораћ (Београд), хала "Гордана Бојојевић" (19.00)

СРЕДА

КОШАРКА: Раднички - Нейшунас (Литванија), хала "Језеро" (18.00)

В. У. К.

КОШАРКА

МЕГА ВИЗУРА - РАДНИЧКИ 90:87

Следи борба за опстанак

СМЕДЕРЕВО - Хала: „СЦ Смедерво. Гледалаца: 700. Судије: Јавор и Ловшин (Словенија), Јововић (Хрватска). Резултати по деоницама: 28:20, 22:34, 25:19, 15:14.

МЕГА ВИЗУРА: Рељић 6, Данџубић 14, Аврамовић 5, Мицић 20, Луковић 3, Радовић 8, Миљеновић 8, Вељковић, Јокић 15, Варда 11, Тијанић.

РАДНИЧКИ: Сили 6, Јанковић 4, Лешић 16, Сивановић, Млађан 8, Калинић 7, Бирчевић 11, Димић 10, Балмазовић, Јевтовић 6, Мариновић 19.

ПЕТИ везани пораз довео је тим Радничког веома близу дна табеле, дакле у опасну зону где му прети испадање. Нимало случајно, јер из утакмице у утакмицу, барем у АБА лиги, екипа показује да нема победнички карактер. Већ дуже време „празним“ минутима у току дуела играчи приморавају себе да јуре резултат, ризикују, а то се, наравно, може исплатити веома ретко. Тако је било и овога пута, против Мега Визуре у Београду. Штавише, почетком последње четвртине повели су „црвени“ 77:75, али и допустили Данџубићу да их „торпедује“ до 86:79. Шанса се ипак указала и на самом крају, када су наши кошаркаши поново дошли до пола коша минуса, но Млађан није убацио два далекометна шута, најпре на 88:87, а затим и код скова 90:87, када се могло до продужетка.

Аки се тражи разлог пораза, поред напред наведених осцилација, мора се поменути константна боља реализација слободних бацања. И овога пута проценат је био далеко испод жељеног, само 65, док су домаћи убацили 22 од 23. Поред тога, финиш су Крагујевчани одиграли без Лешића и Јевтовића због пет досуђених пенала. Треба рећи да је прве минуте на „Јадрану“ ове године одрадио дуго одсутни Стеван Бирчевић, али је хендикеп била и чињеница да се у екипи није налазила до сада сигурно прва ведета Радничког, Муфтау Јару.

На реду је утакмица за вађење кестења из ватре, јер у Крагујевцу долази Крка из Новог Места.

М. М.

А С' ПОЧЕТКА СЕ АФРИКАНЦУ БАШ СВИДЕО РАДНИЧКИ

ОДЕ НАМ НАЈБОЉИ

Јару самоиницијативно напустио клуб

Муфтау Јару, ове сезоне сигурно најзајаженији играч Радничког, суспендован је до даљње због кршења клупске дисциплине. Он је, наравно, најпустио екипу без одобрења и оштришовао у Америку због болести мајке.

Тренер Мирослав Николић навео је још да Јару ниједног тренутка није заштражио да одсутствује и постоји породица, јер би му то из наведеног разлога било омогућено, већ је заправо хтео да раскине уговор, што му, ипак, није дозвољено. Како сада стоје ствари, његов повратак у редове „црвених“ тешко је очекивати, а пошто је у ипохондроси исулаћен, све даље дисциплинске мере клуб је ипредузео преко ФИБА.

Замене на његовој позицији Раднички неће тражити ван своје састава, већ ће, како је истакао Николић, шанса бити пријужена двојици младих центара.

ПРВА ЛИГА - Ж

Одличне Николина и Марина

ВРЕДНУ победу (81:78) кошаркашице Радничког забележиле су на гостовању у Јагодини против истоимене екипе, у оквиру деветог кола Прве А лиге.

Предвођене новим тренером, Дејаном Ковачевићем, који еј на клупи заменио Весну Деспотовићу, у редовима „црвених“ одличну ролу имала је Николина Милић, најбоља играчица сусрета, која је постигла 24 поена и имала чак 16 скокова. Иако се током утакмице водила углавном тесна борба, у којој су Јагодинке минут пре кра-

ја дошле на свега „минус један“ (76:77), Јелена Првуловић и Драгана Гобељић нису дозволиле изненађење.

Шумадија је, са друге стране, у дуелу са београдском Црвеном звездом била на корак до победе, али су Крагујевчанке поустале у продужетима, после одличне серије гошћи од 7:0. Коначан резултат - 78:74 за Београђанке. Ову утакмицу ипак је обележила једна Шумадинка, Марина Марковић, која је убацила чак 28 кошева, а уз то је имала и 13 скокова у одбрани

БОКС

Раднички првак региона

КОЛО пре краја овогодишњег Првенства Шумадијског региона, Раднички је, по трећи пут за редом, освојио титулу најбољег.

Одличан резултат остварен је на претпоследњем сусрету, одржаном у суботу у хали „Језеро“. Победе за шампионску екипу постигли су Дејана Делетић, Никола и Лазар Станојевић, Стефан Јовановић, Немања Митровић и Владимир Кућеревећ, а изгубили су Трифун Дашић, Душан Бабајић и Себастијан Анђелковић. Никола Дашић и Катарина Милошевић нису имали ривале.

Другом овдашњем клубу, БК КГ, тријумфе су донели Марина Матић, Сузана Стевановић и Владимир Сарић, а поражени су Лазар Ђокић и Јелена Обрадовић.

Последњи сусрет у 2013. години боксери ће имати средином децембра у Рековцу.

М. М.

ПОНОС ШУМАДИЈЕ 2013.

Трећи пут

ТРЕЋИ пут заредом, на манифестацији „Понос Шумадије 2013. године“, сумираће се постигнути резултати током ове године у области спорта и наградити најистакнутији појединци и екипе из Крагујевца.

Организатори су Спортско друштво „Раднички“ и град Крагујевац као покровитељ, а прослава је заказана за 16. децембар.

В. У. К.

КУГЛАЊЕ

Измаче се Куп

НИСУ имали среће куглаши Водовода прошле недеље у четвртфиналу домаћег Куп такмичења, пошто су у Крушевцу поражени од београдског Партизана захваљујући такозваном количнику у корист „црно-белих“ од 13:11. Иначе, меч је завршен резултатом 4:4.

Београђани су били бољи и у укупном броју оборених чуњева - 3.308:3.272. Ипак, најбољи играч сусрета био је члан нашег клуба, Миљковић са 599 оборених чуњева, а победе за Водовод забележили су и Вуксановић, Голубовић и Пантић.

Наставак лиге

ОВОГ викенда настављају се куглашка надметања одигравањем мечева последњег, 11. кола.

Суперлигаш Водовод дочекаће у недељу Кордун из Кљажичева, у куглани Друге крагујевачке гимназије са почетком у 11 сати.

Дан раније, на истом месту и у истом термину, Пак промет, члан Прве лиге Србије, групе Центар, угостиће панчевачки ИМР.

С. М. С.

ПРВА ЛИГА (Ж)

9. КОЛО: Шумадија - Црвена звезда 74:78, Војводина - Партизан 71:88, Стара Пазова - Шабац 57:66, Студент - Вршац 62:69, Врбас - Радивој Кораћ 71:78, Спартак - Србобран, Јагодина - Раднички 78:81.

Радивој Кораћ	9	9	0	598:418	18
Партизан	9	8	1	724:631	17
Врбас	9	7	2	650:573	16
Црвена звезда	9	7	2	676:608	16
Вршац	9	7	2	593:543	16
Шумадија	10	5	5	734:667	15
Србобран	8	5	3	585:540	13
Раднички	9	4	5	656:613	13
Шабац	9	4	5	560:574	13
Спартак	8	3	5	490:563	11
Студент	9	2	7	566:654	11
Јагодина	10	1	9	694:821	11
Војводина (-1)	9	1	8	431:548	9
Стара Пазова	9	0	9	452:656	9

10. КОЛО: Раднички - Радивој Кораћ, Вршац - Врбас, Србобран - Студент, Шабац - Спартак, Црвена звезда - Стара Пазова, Јагодина - Војводина, Партизан - Шумадија.

11. КОЛО (среда - 11. децембар): Шумадија - Јагодина 93:104, Стара Пазова - Партизан, Спартак - Црвена звезда, Студент - Шабац, Врбас - Србобран, Радивој Кораћ - Вршац, Војводина - Раднички.

АБА ЛИГА

10. КОЛО: Мега Визура - Раднички 90:87, МЗТ Скопље - Цибона 88:93, Игокеа - Будућност 75:68, Цедевита - Солнок 98:87, Задар - Широки 77:69, Крка - Црвена звезда 69:78, Партизан - Олимпија 63:52.

Црвена звезда	10	8	2	774:659	18
Партизан	10	8	2	756:650	18
Цедевита	10	8	2	748:692	18
Цибона	10	7	3	795:726	17
Будућност	10	6	4	754:705	16
Игокеа	10	6	4	742:729	16
Мега Визура	10	5	5	810:826	15
МЗТ Скопље	10	4	6	772:785	14
Крка	10	4	6	675:714	14
Задар	10	4	6	765:814	14
Раднички	10	3	7	678:724	13
Солнок	10	3	7	729:803	13
Олимпија	10	2	8	623:702	12
Широки	10	2	8	672:757	12

11. КОЛО: Раднички - Крка, Широки - МЗТ Скопље, Олимпија - Мега Визура, Будућност - Цедевита, Солнок - Партизан, Цибона - Игокеа, Црвена звезда - Задар.

ЕВРОКУП: БИЗОНИ - РАДНИЧКИ 75:73

Касно њаљење

НАЈВЕЋИ разлог неуспеха крагујевачких кошаркаша у Лоими је лоша партија у првом полувремену. Екстра прецизна спољна линија финског тима створила је велику разлику, било је чак и плус 17 за домаћина, те добра игра у другом делу није била довољна за преокрет.

Дакле, Раднички је временом успео да успостави равноправну игру на терену, касније чак и доминирао, стигао до изједначења у последњем минуту, но тада су ствар у своје руке преузеле судије не казнивши прекршај над Мариновићем приликом шута за три поена, а досудивши више него сумњив фаул Димићу пред сам крај. Домаћин је то искористио, убацио слободна бацања и тако стигао до победе.

Ипак, у неку руку план је испуњен, јер је овај пораз за поен мањи од победе над истим ривалом у Крајуевцу, те ће наш тим имати предност у случају истог броја поена.

Статистички, Раднички је био далеко бољи у скоку, али је направно много више грешака, а реализација пенала била је само 56 посто, те ту лежи разлог за пораз. Јару је доминирао индексом од чак 43, са 27 поена и 18 скокова, са којим учинком је био МВП ове рунде Еврокупа.

Прошле среде Паниониос је код куће победио Спартак са 76:69, а Нептунас Бешикташ у Турској 83:74, па после седам кола води Бешикташ са скором 5-2, Раднички и Паниониос имају 4-3, Нептунас и Бизони 3-4, док је Спартак остварио само две победе. У осмом колу Раднички је синоћ био гост Спартаку, док му у среду, 11. децембра, на мегдан стигне Нептунас из Литваније. Тада играју и Спартак - Бизони и Паниониос - Бешикташ.

М. М.

као и шест успешних асистенција.

У понедељак ће Раднички, од 19 сати, у хали „Гордана Гоца Богојевић“ у Великом Парку угостити водећи тим лиге, београдски Радивој Кораћ, док Шумадија сутра иде на мегдан Партизану. Већ у среду, 11. децембра, следи 11. коло, када „црвене“ путују новосадској Војводини, а локални ривал паузира, јер је сусрет са Јагодином унапред одиграо и изгубио са 93:104.

С. М. С.